

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 6 — Telefon št. 8122, 8123,
3124, 3125, 8126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
8122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Ne potvarjajte

V nedeljo smo poskusili objektivno oceniti pomen majniške deklaracije. Dvajset let je poteklo od takrat in časovna oddaljenost je dosti velika, da se ta važen zgodovinski pomen. Podčrtali smo, da je majniška deklaracija postala važen dokument naše narodne zgodovine, in smo poskušali obeležiti njen glavni namen. Izločili smo ono, kar je na njej bilo prehodnega, pogrešnega, ali smo zato tem krepkejši poudarili njen pomen za notranje pomirjenje našega naroda in njen neizbrisni značaj kot plebiscitarnega priznanja slovenskega rodu k ideji narodnega edinstva. Po sebi je razumljivo, da se majniška deklaracija ne da ocenjevati kot neka izolirana, edinstvena in edina naša manifestacija za osvoboditev in zedinjenje in še manj kot edini naš prispevek v borbi za Jugoslavijo. Mislimo, da smo ji pravilno oddedili vlogi, ki jo je odigrala v našem narodnem življenju in to ne kot izraz volje posameznih večjih in manjših voditeljev, temveč ravno v bistveni njeni vsebini kot manifestaciji celokupnega naroda.

Naše ugotovitve so zadele na besen odpor pri ljudeh, ki bi tudi iz majniške deklaracije radi kovali osebnosti in strankarsko-politični kapital. In tako se je oglasilo »Slovenec«, ki velikopotezno potvarja zgodovinska dejstva, da bi oslabil naše objektivne ugotovitve. Kakor je pri njem že navada, kadar mu resnica ne gre v račun, nam podtika nepotene umazane namene. Vedno sodi druge po sebi.

Toda psovke še nikdar niso bile argument in najmanj se da z njimi dokazati nekaj, česar ni, odnosno zanikati nekaj, kar je. Predvsem je zgodovinsko dejstvo, da majniška deklaracija ni posebna slovenska deklaracija, temveč ona predstavlja i po svojem besedilu i po svojih podpisnikih izjavo Slovencev, Hrvatov in Srbov onega dela avstro-ugrske monarhije, ki je bil po svojih poslancih zastopan v dunajskem parlamentu. Deklaracijo sta podpisala kot prvopodpisnika poslanca dr. Korosec, takratni načelnik Jugoslov. kluba in dr. Matko Laginja, njegov namestnik, za njima pa ostali poslanci Jugoslovanskega kluba. Med njimi poleg slovenskih, hrvaških, spinčić, Prodan, dr. Cigrija, dr. Sesardić, dr. Dulibić, Juraj Biankini, dr. Ivčević, profesor Perić, dr. Josip Smolaka, in Srba dr. Baljak in dr. Vukotić.

»Slovenec« pravi, da smo se Slovenci v majniški deklaraciji slovesno deklarirali kot poseben svobodni narod, ki sme o svoji usodi odločati sam »najsi bo že pod tem, ali onim okvirom« in pripušča le še, da smo se izrekli tudi za zedinjenje »jugoslovanskih narodov«. Če bi bilo to res, potem se mora človek vprašati, zakaj so tako izjavo podpisali gospodje Laginja, Čingrija, Vukotić, Perić in drugi. »Slovenec« lahko piše svoje falzifikate samo, dokler prikriva svojim čitateljem fakti tih podpisov in samo besedilo deklaracije.

V polnem nasprotju s tem, kar trdi »Slovenec«, se postavlja majniška izjava na stališče, da smo Slovenci s Hrvati in Srbi eden in isti narod, ki za sebe zahteva na podlagi narodnostnega principa svoje zedinjenje. Tako so široki nacionalni krogi majniško deklaracijo od vsega početka tudi razumeli in razlagali. Navzlic težkim cenzurnim prilikam tiste dobe je mogel »Slovenski Narod« v svojem komentarju z Dunaja že drugi dan zapisati: »deklaracija Jugoslovanskega kluba zahteva naše zedinjenje in manifestira naše narodno edinstvo.« Dalje je podčrtal, da pomeni ustanovitev Jugoslovanskega kluba na predvečer krfske deklaracije dejstva, da »ima naš edinstveni narod, najsi prebiva ob Jadranu ali pod Triglavom, ob Drini ali ob Savi, eno in isto stremljenje.« »Slovenec« deklaracije ni komentiral. Poudarjal je le v posebni brzokavki, da je dr. Sušteršič na seji Jugoslovanskega kluba izjavil, da bo z vnmno sodeloval v klubu.

Zelo interesantno je naziranje »Slovenca« o pomenu krfske deklaracije. Njemu se zdi majška deklaracija bolj pomembna, češ krfska deklaracija sicer nima habsburške okvira, zato pa je »izrazila misel unitaristično-centralistične ureditve države« in tako postala naša nesreča. Tudi tu je »Slovenec« seveda falzificiral, ker krfska deklaracija sicer zahteva enotni državni teritorij in svečano proglašuje narodno edinstvo, v njej pa ni nobenega sledu o kakem centralizmu, temveč je nasprotno poudarjeno načelo samouprave.

V svojem komentarju o državopravnih konstrukcijah krfske deklaracije poudarja eden od njenih podpisnikov, dr. B. Vošnjak: Državna ideja krfske deklaracije je bila: unitarizem s širokim samoupravami in decentralizacija. »Slovenec« poskus, omaloveževati krfsko deklaracijo, ki je prva skupna svečana iz-

VAŽNA POSVETOVANJA MALE ANTANTE V ŽENEVI

V ospredju so vprašanja nadaljnega razvoja odnošajev do Madžarske in ostalih podunavskih držav

Ženeva, 25. maja. b. Iz informiranih krogov se doznavajo, da bodo zastopniki držav Male antante, ki so se udeležili sedanjega zasedanja Društva narodov v Ženevi, uporabili to priliko za pomembna posvetovanja o vprašanjih srednje in jugovzhodne Evrope. Ako ne bo napovedano izredno zasedanje stalnega sveta Male antante, bo prišlo vsaj do važnih neuradnih stikov med posameznimi državnik tega bloka. Mnogi pa mislijo, da ni izključeno tudi pravo zasedanje stalnega sveta. V tem primeru bi bilo to zasedanje posvečeno splošnemu mednarodnemu položaju, kakor se je razvil po londonskih in pariških posvetovanjih, zlasti še odnošajem Male antante do vseh sosednih držav, v prvi vrsti do Madžarske.

Rumunski zunanji minister Antonescu je tu že od večera, danes pa je prišel v Ženevo tudi češkoslovaški zunanji minister dr. Krofta. Jugoslavijo bo zastopal poslanik Subotić, dosedanj stalni delegat pri DN, ker si je poslanik Purčić, ki je bil za zasedanje prvotno določen, zlomil roko.

Po informacijah iz dobro poučenih krogov velja sedaj glavni interes državnikov Male antante predvsem Madžarski in vprašanju njene zopetne oborožitve. V splošnem

prevladuje mnenje, da bo Mala antanta določila svoje postopanje in zadržanje v tem vprašanju v skladu z načinom, kako bo to vprašanje postavila Madžarska. Seveda bodo države Male antante določile skupno postopanje tudi v vseh drugih vprašanjih, ki se tičejo Madžarske. Mislijo se pri tem predvsem naslednja vprašanja, o katerih se je zadnje čase veliko razpravljalo v evropskem časopisju: manjšinsko vprašanje, vojaške obveznosti trianonskega miru, ki vežejo Mala antanto, nekateri finančni problemi mirovnih pogodb ter nadaljnje postopanje in zadržanje držav Male antante v vprašanju organizacije srednjeevropskega sodelovanja.

V ženevskih krogih pripisujejo tem napovedim zelo velik pomen, saj je podunavsko vprašanje že nekaj mesecev v ospredju vseh mednarodnih razprav in je razumljivo, da je za njegovo pravilno rešitev izredno važnega pomena stališče, ki ga zavzema Mala antanta brez katere si nobene rešitve srednjeevropskega problema praktično ni mogoče predstavljati. Najbolj zgovorno je to pokazal baš razvoj zadnjih mesecev, ko so morale tudi velesile same spoznati, da ne more roditi uspeha nobena akcija, ki Male antante ne upošteva kot celote.

Munguia v plamenih

Bayonne, 25. maja. w. Tiskovni urad baskovske vlade sporoča: Mesto Munguia je v nasprotju z raznimi vestmi še vedno v naših rokah. Nacionalistična letala so vrgla na mesto veliko število vžigalnih bomb. Mesto gori.

Razprave v londonskem odboru

Berlin, 25. maja. br. Po informacijah iz Londona je nevtralnostni odbor že na svoji smotnji seji pričel razpravljati o načrtih za umik tujih prostovoljcev iz Španije. Evakuacija tujcev bi se morala izvršiti, čim bi se sklenilo premirje med obema španskima taboroma. Po mnenju tukajšnjih listov bi bil umik tujih prostovoljcev iz raznih razlogov zelo težko izvedljiv. Predvsem bi bilo težko dognati, kdo je prostovoljec. Organizacija evakuacije bi stala okrog milijon funtov in je vprašanje kdo bi račun poravnal. V ostalem je treba upoštevati še pogoje, ki sta jih doslej Nemčija in Portugalska stavili za svoj pristanek na premirje v Španiji. Spricho vsega tega so nemški listi zelo skeptični glede angleške iniciative.

Malo upanja v premirje

London, 25. maja. AA. (DNB) Več današnjih jutrnjnikov se v zvezi z delovanjem odbora za nevmešavanje bavi tudi z razgovori o morebitni sklenitvi premirja na Španskem. Vsi listi so si v glavnem edini, da ni mnogo upanja v skorajšnje premirje. »Times« pravijo, da se je doslej edino Francija odkrito izrekla za britanski predlog o premirju. Nemčija je sicer v načelu pristala na ta predlog, toda z raznimi pridržki. Portugalski odgovori ni bil ugoden, zraven sta se pa tudi obe španski vojujoči se stranki požurili z izjavo, da ne pristanejo na predlog. V odboru za nevmešavanje so si na čistem, da bi se odločilo prostovoljcev celotno v najugodnejši okoliščini izvesti čim čez tri mesece. »News Chronicle« smatra, da še ni napočil ugoden trenutek za sklenitev premirja na Španskem. Delavski »Daily Herald« vidi v britanskem predlogu več nejasnosti. Po njegovem mnenju so v predlogu tele glavne hibe: predlog se ne ozira na pristanek obeh strank; predlog se more dejansko in končno uresničiti šele v roku 3 do 4 mesecev; sprejetje britanskega predloga bi stalo blizu milijon funtov.

Dr. Schacht v Parizu

Nemčija zahteva od Francije nove gospodarske koncesije, ki pa jih francoski gospodarski krogi odklanjajo

Pariz, 25. maja. o. Veliko pozornost je tu povzročila vest, da se namerava nemški gospodarski minister dr. Schacht ob priliki svojega obiska v Parizu, kamor je danes prispel na otvoritev nemškega paviljona na svetovni razstavi, pogajati z Blumom, Delbosom, Bastidom in Spinassem o ureditvi gospodarskih odnošajev med Francijo in Nemčijo. Pogajanja o teh vprašanjih so se vršila zadnje tedne v Berlinu. Sklenitev novega trgovinskega sporazuma med obema državama bi bila vsekar velikega pomena za razvoj nadaljnjih običajnih odnošajev med obema državama na Renu. Če Schachtu njegova mislija ne bo uspela, se bodo morala pogajanja odgoditi najmanj do jeseni.

Kakor se je zvedelo, bo dr. Schacht stal pri pogojih za sklenitev nove trgovinske pogodbe. Pred vsem bi se morale na podlagi trgovinskega prometa med obema

državama povečati nemške devizne rezerve in hkratu revidirati nemške dolžniške obveznosti. Nadalje se morajo Nemčiji zagotoviti njeni gospodarski interesi v francoskih kolonijah, in končno bi morala Francija dovoliti Nemčiji večje blagovne kredite.

Francoski gospodarski krogi naglašajo, da francoski izvozniki niso posebno zainteresirani na teh pogajanjih. Nemčija namreč slej ko prej vztraja pri svojih avtarističnih načelih in ni pripravljena zagotoviti Franciji boljše prodaje njenih industrijskih proizvodov na nemških tržiščih. Nemčija namerava tudi v bodoče nabavljati večino surovin in drugega blaga v Italiji ter v jugovzhodni Evropi. Če bi pogajanja ne uspela, bi bili francoski industriji pripravljeno celo na ukinitve izvoza francoskih rud v Nemčijo.

Zadnja seja pod Baldwinom

London, 25. maja. w. Ministrijski predsednik Baldwin bo jutri zadnji predsedoval seji ministrskega sveta.

General Blomberg prispe 2. junija v Rim

Berlin, 25. maja. w. Na povabilo italijanske vlade bo nemški vojni minister general Blomberg dne 2. junija prispel v Rim, kjer si bo ogledal razne ustanove italijanske vojske. V poučenih krogih poudarjajo, da Blomberg obisk ne bo prinesel nobenih prenečenj ali kakega vojaškega dogovora, kakor so poročali nekateri inozemski listi.

Generalna stavka francoskih pomorščakov

Pariz, 25. maja. w. Stavka pomorskega osloba v francoskih lukah je popolna. V Marseillu je 74, v Le Havru pa 50 ladij, ki ne morejo odpluti. Osebe največje francoske luke suvorne parnika »Normandie«, ki je v ponedeljek prispel v Le Havre, se je takoj pridružil stavki. Ministrijski predsednik Leon Blum, ki hoče stavko čimprej likvidirati, je sprejel deputacijo stavkajočih.

Z jadrnim letalom preko Alp

Dunaj, 25. maja. AA. (Stefan). S. Čiernskega jezera na Bavarskem je večer odplopo šest nemških jadrnih, ki so poskušale poleteti čez tirolsko gorovje v Italijo. Pet jadrnih se je moralo vrniti, šesto s pilotom Feliksom Krachom je na pristanku v Linzu. Krach je prvi letalec, ki je preletel to gorovje s brezmotnim letom.

Ženeva in španski problem

Španska »Bela knjiga« — Angleški kompromisni predlog glede odpoklica tujih prostovoljcev

Izmed številnih točk dnevnega reda sedanjega rednega zasedanja stalnega sveta DN sta v ospredju zanimanja dve vprašanji: francosko-turški spor zaradi Aleksandrije in španski problem. Trenutno je vsa pozornost tukaj zbranih diplomatov koncentrirana predvsem na špansko vprašanje. S tem v zvezi so zlasti neprestano posvetovanja diplomatov za kulisami samega zasedanja. To pozornost je tukajšnji diplomatski svet posvetil španskemu problemu največ zaradi »Bele knjige« valencijske vlade, o kateri se bo, kakor je sedaj že pozitivno znano, razpravljalo tudi na zasedanju samem, ker je špansko vprašanje postavljeno na dnevni red zasedanja kot točka 20. Vsebinska španska »Bela knjiga« bo v vseh podrobnostih znana šele jutri, ko jo bo španski delegat del Vayo sporočil časopisju in s tem svetovni javnosti.

O posameznostih ženevske razprave o španskem problemu se doznavajo naslednje zanimivosti: Prvi del bo posvečen predvsem španski »Beli knjigi«, ki vsebuje dokumentirane obtožbe proti Italiji in Nemčiji zaradi podpore, ki jo obe državi nudita generalu Francu; posamezne podrobnosti se nanašajo zlasti na obstrlejanje in uničenje Guernice. Drugi del razprav se bo nanašal na znane pobude o premirju in odpoklicu tujih prostovoljcev iz Španije.

Že ves večerjšnji dan so se diplomati trudili, da bi preprečili nameravano objavo španske »Bele knjige«. Ko so ta prizadevanja spricho odločnosti španske delegacije propadla, so si posebno Angleži prizadevali, da bi se z objavo vsaj toliko časa počakalo, da bi med tem dospel odgovor

nemške in italijanske vlade glede pobude za odpoklic tujih prostovoljcev iz Španije. Po izjavah, ki jih je večeraj na tajni seji sveta DN podal del Vayo, ni pričakovati, da bi ta prizadevanja preprečila objavo »Bele knjige«. V angleških krogih močno obžalujejo, da nima španska delegacija razumevanja za sedanjí položaj, ki ni več toliko neroden, ker je zadržanje nemške vlade v španskem vprašanju nekoliko bolj ugodno kakor je bilo še pred kratkim.

Glede angleške pobude v španski zadevi se danes doznavajo, da se pobuda za premirje in ona za odpoklic tujih prostovoljcev ne smeta istovetiti. Anglija sama želi, da bi se o niju ločeno razpravljalo tudi v Ženevi. O pobudi za premirje sidiijo v tukajšnjih informiranih krogih, da je po odklonilnem stališču španske delegacije tako rekoč že propadla. Glede odpoklica tujih prostovoljcev zatrjujejo v istih krogih, da je Anglija postavila v zadnjem času naslednji kompromisni predlog:

1. Svet DN naj nasvetuje londonskemu nadzornemu odboru, naj ta pozove vse svoje člane na odpoklic vseh tujcev iz Španije.
2. Društvo narodov naj v tem primeru prevzame nadzorstvo nad izpolnjevanjem tega odpoklica.
3. Sklene naj se poseben džentlmenški sporazum, ki naj zajame tajnost števila tujih prostovoljcev, kakor odpadejo na posamezne države.
4. Valencijska vlada naj bi se zavezala, da bo smatrala vse tujce, ki so postali španski državljani šele po izbruhu državljanske vojne, za tujce. V istem smislu naj bi se tudi vlada v Burgozu zavezala, da takoj pošlje domov Marokance.

Položaj na bojiščih

Leon, 25. maja. AA. Havasov posebni dopisnik poroča: Večeraj so nacionalistične čete zavzele gorovje, zahodno od železniške proge Leon—Oviedo. Tako bodo nacionalistične čete lahko strogo nadzirale to gorško pokrajino, kamor so asturske čete večkrat zaman hotele prodrati. Postojanke v teh gorah so se zdele zelo utrjene. Najprej so jih čete generala Mole obklopile, nato so pa prešle po hudem topniškem ognju v napad. Nasprotnik naskoka ni mogel vzdržati; Asturci so se na koncu umaknili pred nacionalističnim strojniškim ognjem in streljanjem iz pušk. Asturske čete so imele velike izgube.

Francovo uradno vojno poročilo pravi: Pri Soriji so bili rešeni odbiti in so pustili na bojišču 50 mrtvih. Na baskovski fronti nacionalisti prodirajo in so zavzeli več va-

si. Sovražnik je pustil na bojišču nad 100 mrtvih. Na leonskem bojišču so nacionalisti zgodaj jutraj zavzeli reče postojanke pri Pepe. Rdeči so pustili na bojišču 20 mrtvih. Sovražna letala so ob zori bombardirala Palmo de Mallorco. Ubilih je bilo 14 oseb, ranjenih 50. Rdeča letala so v zaledju front ubila doslej okoli 300 oseb, ki se sploh niso udeleževali borb.

Havasov posebni dopisnik poroča, da so nacionalistična letala močno bombardirala predmestja Bilbaa. Škoda je velika. Nacionalistična letala so bombardirala tudi pokopališča v Luhiji. Poškodovan je posebno tisti del pokopališča, kjer so pokopavali angleške državljane.

Vladni topovni v Madridu so dolgo bombardirali bolnišniški del vseučiliškega predmestja. Nacionalistične izgube so velike.

vse pozabila, mlajša pa ničesar ne ve. Mi smo mu hvaležni, ker bodo falzifikati in klevete, ki jih piše te dni, marsikaterega napotili, da odpre nekoliko zarjavele liste naše nedavne narodne zgodovine, ali pa da svoje starejše znanke povpraša, kako je prav za prav bilo.

»Slovenec« sicer ne more negirati, da je narodni in napredni element pri Slovincih nosil misel edinstva, rado pa bi pomen tega dejstva oslabilo s trditvijo, da je bilo teh narodnih in naprednih mož »hudó malo«. Pa jih je bilo vendar zadostno, da so avstrijske oblasti z njimi napolnile ječe na ljubljanskem Gradu in marsikatero barako v koncentracijskih taboriščih, potem ko je bil, kakor pravi gospod Koblar, »še preden so se pokazale grozote umiranja, padel doma signal za ovađustvo« in je nastopil čas, o katerem je rekel pokojni Cankar, »da je bil pes na cesti svoboden, človek v svoji kamrici pa ne«.

Teh nekoliko konstatacij morda zadostuje kot komentar k »Slovenčevu« uvodniku, ki je napisan iz čiste spekulacije, da je starejša generacija

č i t a j t e
š i r i t e
n a r o č a j t e
» J U T R O «

Mi smatramo, da naša majniška deklaracija zasluži, da se je današnja generacija s hvaležnostjo spominja, ali ž njo samo bi Slovenci sigurno ne prišli do svoje narodne države, najmanj pa, ako bi jo bili sprejeli in razumeli v onem duhu, ki ga ji sedaj hoče pripisati Kopitarjeva ulica.

Ljubljanski mestni svet

Vprašanje mestne ženske srednje šole — Sanacija
Maloželezniške družbe

Ljubljana, 25. maja.

Danes popoldne se je zopet sestel ljubljanski mestni svet na svojo javno sejo. Zupan dr. Adlešić je najprej počastil spomin Emila Adamiča, Mateja Hubada in profesorja dr. Ivana Prijatelja. Nato je izrekel vpokojenemu mestnemu gradbenemu direktorju inž. Matku Prelovski zahvalo mestnega sveta za njegovo dolgoletno uspešno in vestno službo, poudarjajoč zlasti njegove zasluge za regulacijo mesta.

Ker prva točka dnevnega reda: Sanacija splošne maloželezniške družbe ni bila še dovolj pojasnjena med upravnim odborom Maloželezniške družbe in finančnim odborom in so posvetovalne v tem oziru še trajale, je zupan odložil razpravo na konec seje ter je prešel na drugo točko.

vprašanje mestne ženske gimnazije

Načelnik finančnega odbora prof. Dermastija je v svojem poročilu podal historijat tega zavoda. Doslej sta bila ukinitelj prvi in drugi razred, prihodnje šolsko leto bi se moral ukiniti tretji razred. Na zavodu deluje 26 učnih moči, od katerih bi občina morala 20 upokojiti. Z ukinitvijo zavoda bi mestna občina pridostila komaj kakih 370.000 Din, odpadli pa bi tudi dohodki iz šolnine 80.000 Din in od trgovskega tečaja 30.000 Din, skupno 110.000 Din. Mestna občina bi prihranila torej komaj 250.000 Din. Dolga leta se je že mestna občina pogajala z državo, da bi ona prevzela mestni učni zavod, vendar kaže, da ni nobenega izgleda, da bi država bila voljna to storiti. Na posvetovalni finančni odbor in upravni odbor mestne ženske realne gimnazije, zastopnikov staršev, banske uprave, društva Šole in dom in drugih merodajnih faktorjev, so se vsi izrekli za to, da se zavod ohrani, in sicer tako, da se prihodnje šolsko leto otvori 1. razred z eno vzorednico, nadaljnje leto 2. razred in tako naprej, tako, da ostane polna nižja gimnazija. Višja gimnazija naj se postopoma ukine, vsako leto za en razred. Na novih razredih smejo biti zaposlene le domače učne moči in ne smejo se nastavljeni nobene nove učne moči. V kolikor bi bilo neizogibno potrebno, naj se nezaposleni profesorji zaposlijo proti honorarju 20 Din na uro.

Pri sprejemu na novi nižji gimnaziji naj imajo prednost gojenke mestnega internata na Mladiki. Šolnina naj se določi na 50 Din na mesec. Trgovski tečaj in gospodinjstva šola na Mladiki naj tvorita z novo nižjo gimnazijo enoto. V tem smislu postavljeni predlog finančnega odbora je bil brez debate soglasno sprejet.

Nato je poročevalec podal poročilo o sporazumu

zaradi nakupa zemljišča za regulacijo Emonske in Aškerčeve ulice

na vogalu teh dveh prometnih žil. Lastnik g. Jelacini odstopi mestu na tem vogalu 821 kv. m. prostora za 400.000 Din, ki se odplačuje z eno polovico do 1. maja 1938, in druga polovica najkasneje do 1. maja 1939. Sedaj obstoječe poslopje podere g. Jelacini in lahko porabi material v svojo korist, s podiranjem mora pa pričeti najkasneje do 8. avgusta t. l. Predlog finančnega odbora je bil sprejet.

Mestni svet je sklenil nabaviti

nov škroplilni avtomobil

ker dosedanj ob razširjenju mesta niso več zadostni. Dobava se razpiše.

Ugovor trgovca Josipa Bahovca zoper neki jamstveni plačilni nalog za prirastkarsino se zavrne, Viktorju Franzotu, bivšemu lastniku kavarnе Viadukt, se odpisajo razne takse, ker so neizterjane. — Za adaptacijo šentpeterske vojašnice za nastanitve moštva policije odobreni izredni kredit se je izkazal prenežen. Potrebnih je še 17.000 Din, kar je bilo odobreno.

Ob 18.15 je zupan prekinil sejo, da so se člani finančnega odbora udeležili posvetovalne uprave Maloželezniške družbe.

Sanacija Maloželezniške družbe

Po odmoru je m. s. Dermastija poročal, da je mestna občina 15. novembra 1. 1935 uredila pogodbeno razmerje s tvrdko Siemens & Schuckert. Po tem dogovoru je bila mestna občina dolžna zvišati delniško glavnico pri Maloželezniški družbi na 20 milijonov din, tako da bi vplačala še 19.700.000. Mestna občina bi morala nadalje prevzeti od 1. januarja 1. 1935 dalje na svoje breme plačilo razlike pri obrestih za vsa posojila, ki jih ima Maloželezniška družba pri Pokojniškem zavodu, v kolikor se obrestujejo preko 5 odstotkov. Pokazalo se je, da bi bilo povišanje delniške glavnice neoprotu in bi bilo za ureditev finančnega položaja Maloželezniške družbe potrebno, da se zopet pristopi k znižanju delniške glavnice. Nastala so nova pogajanja, katerih rezultat je bil, da postane mestna občina izključna lastnica vsega delniškega portfelja Maloželezniške družbe. Siemensov koncern ima še nadalje pravico do svojega zastopnika v upravnem svetu. Mestna občina se zavezuje, da bo dala MZD v svrhu uravnoteženja bilance subvencijo v znesku 18.277.169,96 din, po valutni od 1. januarja 1934 kolikor je takrat mestna občina posodila MZD iz 6% obligacijskega in investicijskega posojila. Mestna občina od 1. julija 1935 dalje zaračunavala MZD tok po 60 par za KW in da bo mestna elektrarna počakala z terjatvijo plačila toliko časa, dokler ne bo popolnoma krit dolg MZD pri tvrdki Siemens Schuckert. Mestna občina bo plačala kupnino za staro remizo, ki je bila sklenjena leta 1936 v znesku 800.000 din na ta način, da bo ta znesek porabila za kritje dolga, ki ga ima MZD pri občini radi takovanja tramvajске proge v šiški. Nadalje prevzame občina od 1. januarja 1937 doli plačilo obresti pri Pokojniškem zavodu v kolikor presega 5 odstotkov.

Nasprotno pristane Siemensov koncern, da se plačujejo za njegove terjatve od 1. januarja 1934 dalje 5% (mesto 10%) obresti. Siemensov koncern pristaja tudi na to, da se dolg znesek, ki se bo na ta način ugotovil odplačuje v mesečnih obrokih po 150.000 din in sicer od 1. januarja 1937 dalje. Ako bi dohodki MZD presegli vna leto vsoto 8 milijonov din, je MZD dolžna izplačati višek Siemensovemu koncernu. Siemensov koncern ima nadalje pravico, da sme po svojem zastopniku vsak čas pregledati vse potrebne knjige, na podlagi katerih more ugotoviti količinen je dohodek MZD in koliko presega znesek 8

milijonov din na leto. Ako zamudi MZD plačilo mesečnih obrokov po 150.000 din skozi tri mesece, ima tvrdka Siemens Schuckert pravico izterjati vso še dolžno vsoto. Siemensov koncern dobi pravico, da se pri dobavi v vrednosti nad 200.000 din, vpoštevajo prvenstveno njegove ponudbe. V nasprotnem primeru lahko zahteva plačilo dolga. Končno si je Siemensov koncern pridržal pravico, da se njegove oferte vpoštevajo tudi tedaj, ako niso za več nego 5% višje od konkurence, odnosno pri proizvodnji jugoslovenske Siemens v Zagrebu, če niso več kakor 10% dražje. Vse predpavice glede dobav veljajo, dokler ne bo dolg MZD plačan nadalje pa do leta 1941.

Poročevalec finančnega odbora je predlagal naj se novi dogovor odobri. M. s. dr. Korun predlaga naj se zadeva odgodi do prihodnje seje, ker je gradivo zelo obširno. Predlog finančnega odbora je bil sprejet. Dr. Korun se je vzdržal glasovanja.

Trošarinske in gradbene zadeve

Mestni svet je nato rešil razne trošarinske in gradbene zadeve. Odobril je zaprosene parcelacije Doviču, Hirschlovim sinovom. V. Kunstu, J. Cihlaču in Petru Modicu.

Gostilniške koncesije

Odobreni so bili: Antoniji Malis, otvoritev gostilne v Ljubljanski ulici št. 1. v Mostah, Mariji Špan prenosi ljudske kuhinje s Celovške c. št. 34 na Celovško c. št. 56, Marku Ložiču, prenosi gostilne iz Kermikove ulice št. 5. na Sv. Jakoba trg št. 8, Dragu Pravici, otvoritev gostilne na Zaloški ulici št. 2. in Antoniji Debevc otvoritev krčme v Slomškovi ulici št. 9.

Odobren je novi pravilnik o vporabi mestne klavnice.

Volitve v kmetijsko zbornico

Na podlagi uredbe o volitvah v kmetijski zbornico, ki bodo 27. julija, ima ljubljanski obč. svet pravico imenovati 7 volilnih moči iz kmetijskega stanu. Kot volilni moči so bili predloženi: Josip Černe, Josip Babnik, Fran Jarc, Anton Sojer, Jakob Škof, Andrej Kunaver in Fran Karpe.

M. s. Jost Černe je predložil izjavo, ki protestira, da se ljubljanski mestni svet, sestavljen skoraj iz samih nekmetov, udeležuje volitev v kmetijsko zbornico. Zupan pa čitjanja te izjave ni dopustil.

Ker se je nočjo vršil občni zbor MZD, je mestni svet imenoval v

upravní odbor MZD

na novo dr. Josipa Ažmarna, profesorja Karla Dermastija, inž. Rudolfa Škofa, inž. Alojzija Hrovata, Josipa Bahovca, Pavla Masica, Viktorja Kozamernika, Ivana Kralja, inž. Frana Miklavca, univ. prof. dr. Lobeta, univ. prof. dr. Milana Vidmarja, v nadzorni odbor pa inž. Majceta, polkovnika Andrejko in Petra Klinača.

Ali naj se otroci kopljejo?

M. s. Stojec je nato poročal, da je leta 1928 sklenila mestna občina z društvom za zgradbo Sokolskega doma na Taboru pogodbo, po kateri bi društvo dajalo kopalnice v Sokolskem domu na Taboru na razpolago proti primerni odškodnini decil ljubljanskih osnovnih in meščanskih šol. Zupan je sedaj to pogodbo odpovedal, češ da se otroci kopalnice niso hoteli posluževati.

M. s. dr. Korun je zahteval pojasnila. M. s. Stojec je izjavil, da so razna šolska vodstva poročala, da se starši upirajo, ker obstaja možnost prehlada, tudi iz drugih razlogov.

M. s. dr. Korun je izjavil, da se mu zdi ta izgovor čuden. Predlagal je, naj se sklene nova pogodba ter organizira kopanje otrok.

M. s. Babnik je izjavil, da se tudi v Zg. šiški otroci nočejo kopati. Enkrat so se, pa se jih je 50% prehladilo. Šolsko kopalnico na Taboru je odveč.

Podzupan dr. Ravnihar je izrazil pravne pomisleke. Krivda ni na strani Sokola, ampak mestne občine, torej na tisti strani, ki pogodbo odpoveduje.

M. s. Vider smatra, da mestna občina nima pravice ukazovati otrokom, kje naj se kopljejo.

Dr. Korun: Toda po vsem svetu se otroci kopljejo.

Končno je bila odpoved pogodbe s Sokolskim društvom na Taboru odobrena. Proti je glasoval edino dr. Korun.

Javna seja je bila ob 20. zaključena.

General Marić v Plznu

Praga, 25. maja. AA. ČTK: Jugoslovenski vojni in mornariški minister armadni general g. Ljubomir Marić je včeraj v spremstvu češkoslovskega vojnega ministra g. Mahnika in višjih častnikov obiskal velike škodljive tvornice v Plznu, Ravnateljstvo tovarne je priredilo kosilo njemu na čast.

Rooseveltove uspeh

Washington, 25. maja. b. V posebni polanici kongresu je prezident Roosevelt priporočil sprejem novega delavskega zakona, ki določa med drugim minimalne meze, starostno mejo, prepoved otroškega dela in prepoved sprejemanja neorganiziranih delavcev v podjetja. Glede starostne meje in minimalnih mezd niso v poslancih navedene nikake šlovske, ker prepustja predsednik zadevno ureditev kongresu. Senator Black in član kongresa Connery sta izdelala zadevni osnutek zakona, po katerem naj se minimalna meza določi na 40 centov na uro za delovni čas od 35 do 40 ur na teden kot maksimum. Osutek bo takoj predložen obema zbornicama.

Ameriško vrhovno sodišče, ki se je doslej kakor znano, etalno upiralo Rooseveltovi socialni zakonodaji, je včeraj s 5 proti 4 glasovom proglasilo zakon o zavarovanju brezposelnih v skladu z ameriško ustavo. s 7 glasovi proti 2 pa je ugotovilo tudi skladnost zakona o načrtu starostne rente z ameriško ustavo. Oba ta dva sklepa pomenita pomembno zmago Rooseveltovih načel pri najvišjem sodnem dvoru Zedinjenih držav, ki Rooseveltovih socialnih reform doslej ni odobravala.

Švedska ostane v DN

Stockholm, 24. maja. AA. Obe zbornici sta odklonili predlog, po katerem naj bi se švedska umaknila iz DN,

Beležke

Sokolska konferenca
v Splitu

V Splitu so se sestali delegati sokolskih žup iz Sušaka, Mostara, Banjaluke in Sarajeva, Dubrovnika in Cetinja radi določitve programa za Petrovo petletko. Sestanku sta prisostvovala poleg bana dr. Jablanovića tudi senatorja dr. Petar Zec in dr. Grga Angjelinović. Glavni referent je bil starosta splitske sokolske župe dr. Bulić, ki je obširno razpravljalo o potrebi odločne borbe proti tujim vplivom v našem narodnem življenju. Končno je bila sprejeta resolucija, v kateri izrekajo navzoči sokolski delegati, da bodo z vsimi sredstvi branili in širili osnovno misel naše države — narodno in državno edinstvo ter jugoslovensko idejo.

Z uradne konference šolskih nadzornikov

V št. 112 lista »Jutro« od 15. maja 1937 ste na 2. strani v 3. stolpcu objavili članek z naslovom: »Z uradne konference šolskih nadzornikov«. Zato izvolite v smislu čl. 26 in 27 zakona o tisku objaviti v svojem listu na istem mestu in z istimi črkami sledeč popravek:

Nj res, da je dajal g. Fran Erjavec, referent ministrstva prosvete, nadzornikom obširne instrukcije, ampak res je, da je dal v debati razna pojasnila k vprašanjem, ki so se obravnavala.

Ni res, da je g. Erjavec sam govoril glede zopetne uvedbe starega štetja v ljudskih šolah, res pa je, da je vprašal v. d. res. šolskega nadzornika g. Stravs, kako je s štetjem, kakor je g. Erjavec pripomnil, da je štetje po starem načinu slovensko, predsednik pa je pojasnil, da je v teku ureditev tega vprašanja z uradno uvedbo Breznik-Ramovševskega »Slovenskega pravopisa«. Tudi ni izdalo v tej zadevi posebne odločbe prosvetnega ministrstva, temveč Višji šolski svet v Ljubljani let 1921.

Ni res, da je g. Erjavec, da se v šolah vpisuje v katalog v rubriko »narodnost« izraz »jugoslovenska«, temveč je res, da je predsednik na vprašanje g. Gradnika glede vpisa narodnosti omenil, da dosedaj še ni nikakega tozadevnega zakonskega predpisa, pač pa je to stvar posameznikov in njih zavednosti. G. Erjavec pa je bil mogočre omenil: narodnost slovenska, državljanstvo jugoslovansko.

Ni res, da je g. Erjavec navzočim šolskim nadzornikom naročil, naj ne pošiljajo poročil za nastavitve manjkajočih učiteljskih moči, češ, da so taka poročila in vloge brezpredmetna, pač pa je res, da je rekel, da ima prosvetna uprava točno evidenco brezposelnih abiturientov in bo njih prošnje upoštevala, čim bo za to dana finančna možnost.

Ni res, da je g. referent Franc Erjavec odredil tako, kakor je navedeno v članku glede prošnje za premeštev. res pa je, da je pojasnil, da se vrše premeštev. vse leto, kakor to za izjeme dopušča tudi št. 97 zakona o ljudskih šolah. Po ministrskem odloku O. N. br. 44224 z dne 9. julija 1936 je zavračati le one prošnje, ki niso v skladu s paragrafoma 100 in 101 zakona o ljudskih šolah.

Ni res, da bi bilo moralo biti pojasnjeno, v kateri lastnosti je pristvoval referent g. Erjavec uradni konferenci, res pa je, da je kot referent prosvetnega ministrstva v odločki za naše osnovne šole oz. kot sreski šolski nadzornik za Ljubljano-okolico vzhodni del smel pristvovali zborovanju, tembolj, ker je nedavno izvršil pregled šol v kamniškem srezu. Bilo je to v interesu skladnega sodelovanja v šolski upravi.

Ni res, da je g. referent Erjavec nastopal proti uradnim navodilom in odločbam državnega ministrstva in dajal sreskim šolskim nadzornikom na uradni konferenci navodila in naročila, naj delujejo drugače kakor to zahtevajo uradna navodila in odločbe državnega ministrstva, res pa je, da nikjer ni nastopil proti uradnim navodilom in odločbam državnega ministrstva in ni dajal sreskim šolskim nadzornikom na uradni konferenci navodil in naročil, naj delujejo drugače, kakor to zahtevajo uradna navodila in odločbe državnega ministrstva.

Lo. S. načelnik prosvetnega oddelka

Nadprodukcija slovenskih duhovnikov

Po uradnih podatkih imamo v dravski banovini danes 1322 katoliških duhovnikov. Število duhovnikov med Slovenci stalno raste, tako da je nastopila že hiperprodukcija duhovnikov. Zaradi tega se opaža zadnje čase odtok slovenskih duhovnikov v južne škočije. Do sedaj jih je nastavljenih že cela vrsta po hrvatskih krajih in pa po srbskih župnijah.

Procesi proti nemškim duhovnikom

Nedeljski »Slovenec« je objavil »od posebne dokazni kraji članek, v katerem skuša dokazati, da so nemški duhovniki, ki se morajo zagovarjati pred sodišči zaradi raznih grdih dejanj, stvarno »mučeničniki« najnovejšega preganjanja katoličanov in samo žrtve narodno-socialističnega »svaštva« proti katoliški cerkvi. Po »Slovenec« posebnih informacijah gre samo za »mučeničnike« dejanje v odgovor na papežev okrožnico o narodnem socializmu in pa za poskus prestrašiti katoliško Cerkev, da bi molčala o nastitju nemške vlade.

Mi smo že citirali izpoved trijskega škofa dr. Bornewasserja, da so takozvani duhovniški procesi pred nemškimi sodišči resnično razkrili mnoge težke stvari, ki jih bo morala Cerkev odločno zatreti. Z odobrenjem Vatikana je bila tudi sestavljena posebna škofovska komisija, ki bo izvršila revizijo življenja in nehanja po nemških samostanih. Komisiji načeljuje berlinski nadškof Preising. Komisija ima pooblastilo, da lahko najstrožje postopa proti vsem duhovnikom in redovnikom, katerim bodo dokazali nemoralno vedenje in grda dejanja.

Sedaj se je oglasil v reviji »Katholike« tudi stolni kapitular v Mainz dr. Schneider, ki priznava, da so vzbudili procesi proti nemoralnim duhovnikom in redovnikom hudo ogorčenje pa tudi težko sramoto med nemškimi duhovniki. Pisec ni ta, da so obožbe upravičene in samo opozarja merodajne kroge, naj ne poslušajo zavoljo pregreh nekaterih duhovnikov in redovnikov plesiti vrvi katoliški cerkvi. Stolni kapitular obzbuja, da katoliška cerkev pri toliki pokvarjenosti, kakor se je pokazala pri dosedanjih protiduhovniških procesih nima »sprotoka, ki bi jo bil pravočasno posvaril pred to strahoto in z

Visoko odlikovanje načelnika dr. Marna

Beograd, 25. maja. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. je z ukazom kr. nameštništva odlikovan z redom Jugoslovenske kronske 3. stopnje dr. Rudolf Marn, načelnik oddelka za trgovino, obrt in industrijo banske uprave dravske banovine v p.

Rockefellerjeva oporoka

New York, 25. maja. br. Veliko senzacijo v vsej ameriški javnosti je izzvala oporoka »kralja petroleja« Johna Rockefellerja. Zepustil je premoženje v vrednosti 555 milijonov dolarjev (23.865 milijonov dinarjev). Največje preseñenje pa je izzvala okolnost, da je zapustil svojim sorodnikom »samo« 25 milijonov dolarjev, vse ostalo premoženje je določil za cerkvene, vzgojevalne in znanstvene svrhe.

Naš mladi kralj med svojo vojsko

Včeraj je Nj. Vel. kralj Peter v sokolskem kroju čestital konjeniški gardi krstno slavo

Beograd, 25. maja. p. Konjeniška brigada kraljeve garde je danes slavila svojo krstno slavo. Svečanostim je prisostvoval tudi Nj. Vel. kralj Peter, ki se je pripeljal v vojašnico v spremstvu kraljevega namestnika dr. Radenka Stankovića. Kralj je bil v sokolskem kroju. Na dvorišču vojašnice so se zbrali vrhovni zastopniki oblasti, poleg drugih kraljevi namestnik dr. Ivo Perović, ministrski predsednik dr. Stojadinović s člani vlade, beograjski nadškof dr. Uječić in večje število generalov. Predsednik vlade je kot zastopnik vojnega ministra sprejel raport poveljnika častne čete in je četo tudi pregledal.

Nj. Vel. kralj je bil v vojašnici zelo svečano sprejet. Godba kraljeve garde je intonirala državno himno. Kralj je zbrano vojaštvo pozdravil: »Pomozi Bog, junaki!« — »Bog ti pomogao«, so mu gromko odgovorili in nato jim je še dejal: »Sretna vam slava!« — »Hvala.« se je odzvalo vse vojaštvo. Pravoslavni, katoliški in muslimanski duhovniki so nato opravili cerkvene obrede. Za tem je general Zupančev, poveljnik brigade, nagovoril vojaštvo, ki je sprejel njegove besede z burnim vzklajanjem: Živio kralji! Godba je zasvirala »Po zdrav« in nato se državno himno.

Kralj, oba kraljeva namestnika in ostale ugledne osebnosti so se nato po običaju poslužili serviranih jedi. Kralj se je potem še nekaj časa razgovarjal s kraljevima namestnikoma, s katerima se je podal na častno tribuno. Kmalu nato se je pričel defile konjeniške brigade, ki je odlično uspel.

Po paradi se je kralj s svojim spremstvom odpeljal nazaj na dvor ob navdušenih pozdravih številne publike.

Avstrijski nogomet in nemška politika

Dunaj, 25. maja. p. V nedeljo se je na Dunaju vršila tekma v wolleybaalu med reprezentancama Avstrije in Nemčije. Med množico občinstva so se v velikem številu zbrali avstrijski narodni socialisti, ki so na lepem pričeli demonstrirati proti sedanjemu režimu v Avstriji in za priključitev Avstrije k Nemčiji. Policija je takoj intervenirala in je bilo aretiranih večje število narodno-socialističnih omladincev, ki pa so jih do večera večina meče izpuštili iz zaporov. Pridržali so jih 19, ker so osumljeni, da so sodelovali pri napadu na nekega oficirja avstrijske milice.

Tekmi je prisostvovalo 40.000 gledalcev. Kakor poroča »Neues Wiener Tagblatt«, se je pokazalo takoj ob začetku pri sviranju himen, da hoče velik del gledalcev motiti tekmo s političnimi demonstracijami. Množica je nemško moštvo demonstrativno pozdravila z vzkliki: »Heil! Vzkliki so se pomnožili za časa tekme. Gladki polet tekme so motili vzkliki, kakor: »Nemčija naprej, še en gol!« Avstrijsko moštvo je bilo zaradi tega postopoma gledalcev odvisno depimirano ter je izgubilo tekmo s 6:15. Po tekmi je prišlo tudi v glavni aleji Praterja do manifestacij. Množica je pozdravljala nemške avtomobile, ki so prišli na tekmo, z vzkliki: »Heil! Siegle in »Heil Hitler!« Policija je morala večkrat intervenirati ter je skupno aretirala sto oseb. Del aretirancev je bil zopet izpuščen na svobodo.

Z ozirom na dogodke na meddržavni rokmetni tekmi med Avstrijo in Nemčijo, ki se je vršila v nedeljo na Dunaju, dalje z ozirom na izjave vodje nemškega moštva Herrmanna v nemškem radu, je vrhovno avstrijska »sportna in telovadna fronta« preklcala svoje dovoljenje za tekmo nemškega moštva proti štajerskemu moštvo, ki bi se morala vršiti 27. maja v Gradcu, z ulemeljivjo, da je treba tudi na tej tekmi računati z demonstracijami, ki jih je treba v interesu odnošajev med Avstrijo in Nemčijo onemogočiti.

Priziv Ta-te v Zagrebu

Zagreb, 25. maja. o. Na mestnem obrtnem razodišču se je danes nadaljevala razprava o prizivu Tate proti odloku, po katerem je moralo podjetje zapreti svoje zagrebske lokale. »Tate« je zahtevala od mestne občine poleg vsega še odškodnino v znesku 113.000 Din.

Mednarodna konferenca industrijcev

Zagreb, 25. maja. o. Tu se je danes nadaljevala mednarodna konferenca zastopnikov industrijskih central, ki se je včeraj pričela v Beogradu in se bo jutri končala na Bledu. Zagrebske konference so se udeležili tudi zastopniki ljubljanske in zagrebske zveze industrijcev. Ljubljano je zastopal tajnik dr. Golja, zagrebske industrijce pa poleg drugih predsednik združenja Albert Deutsch-Macelski. Zvečer ob 18. so se zastopniki 11 industrijskih central odpeljali na Bled.

žarečim ogljem izžgal rano« na njenem telesu. Vsekakor bo treba po njegovem mnenju iskati sredstva, »da se po pravični presoji pregrešk posameznikov zlo temeljito iztrebi. Treba bo tudi mistiti na temeljito reorganizacijo ustanov, kakor so razni redovi usmiljenih bratov, ki se pečejo z bolniško službo. Prav tako bodo morali v bodoče merodajni temeljito proučiti vprašanje sprejemanja novincev v te redove in uvesti zelo strog sprejemni režim, da se onemogoči dotok pokvarjenih ljudi, ki si hočejo v samostanih samo osigurati brezbržno življenje.

Izvajanja ugledne megunske katoliške revije zvenijo precej drugače, kakor pa posebne informacije »Slovenca«. Saj priznavajo brez ovinkov stvarno stanje in streme za temeljitimi reformami, ki naj v bodoče onemogočijo slične žalostne in sramotne pojave med nemško duhovščino in redovniki, s katerimi polnijo danes svoje kolone narodno-socialistični listi, ki so sicer »Slovenca« dragocen izvor za informacije o položaju v Španiji in Sovjetski uniji.

Trocki napoveduje

Stalinov polom

Ameriški listi objavljajo neko izjavo Leva Trockega, ki živi sedaj v Mehiki, o položaju v Sovjetski uniji. Trockij napoveduje »neizbežen polom Stalinovega režima po izbruhu nove revolucije.« Kdo bo vodil in organiziral to revolucijo, Trockij ne pove. Nadalje pravi, »da je tretja internacionala mrtva« in da je razpad kominterne nujno dovedel do osnovanja četrte internacionala pod njegovim vodstvom. Pri tem trdi, da je četrta internacionala dosegla že velike uspehe v Evropi in Ameriki. Za Ameriko je pozabil pristavit, da tam ni vsega skupaj niti sto tisoč pristašev komunistične ideje, pa naj bo tretje ali četrte internacionala,

DIETETIČNO ŽIVLJENJE NI VSAKOMUR POGODU, NI VSAKOMUR POGODU,

ker mnogi ne morejo prenesti, če se je treba čemu odpovedati. Vsem tem bo koristno, da čujejo, da redna uporaba Krušen-soli, te dobro prečiščene mešanice znanih in slovečih mineralnih vod, ugodno vpliva na prenosno v telesu, da odpravi že nastale plasti maščobe in skrb, da se v telesu ne razvijejo in ne zadržijo škodljive usedline, ki morejo dovesti do tvoritve maščobe.

Ne gre za to, da se telesu odvzame vse, kar lahko dovede do tvoritve maščobe, nego je treba skrbeti, da prebava redno funkcijonira da se v telesu ne tvorijo škodljive usedline in tu se pokaže uspešen učinek KRUSEN SOLL.

Steklenica Krušen soli, zadostna za tri mesece, stane samo din 45.—; mala steklenica din 27.—.

Dobiva se v vseh lekarnah. Oglasa reg. S. br. 29.613/35

rili in nato jim je še dejal: »Sretna vam slava!« — »Hvala.« se je odzvalo vse vojaštvo. Pravoslavni, katoliški in muslimanski duhovniki so nato opravili cerkvene obrede. Za tem je general Zupančev, poveljnik brigade, nagovoril vojaštvo, ki je sprejel njegove besede z burnim vzklajanjem: Živio kralji! Godba je zasvirala »Po zdrav« in nato se državno himno.

Zadnja pot dr. Ivana Prijatelja

Pogreb je dostojno izkazal hvaležnost velikemu znanstveniku

Ljubljana, 25. maja.

Ob veliki udeležbi narodnega občinstva je Ljubljana danes ob 17. spremljala pokojnega univ. prof. dr. Ivana Prijatelja na njegovo poslednjo pot. Ob 9. so krsto z njegovimi zemskimi ostanki prepeljali iz njegove vile na Mirju v avlo Narodnega doma in okrog mrtvaškega odra so se ves dan zgrinjale množice kropilcev od blizu in daleč, prijatelji in čestitki pokojnika pa so našli vence in cvetja, da se je ves prostor za nekaj ur spremenil v razkošno pester vrt potnikov, rdečih nageljnov in rož. Med najlepšimi so bili venci, ki so jih velikemu pokojniku poklonili rektorat univerze, kralja Aleksandra, profesorski zbor filozofske fakultete, Slovenski inštitut na univerzi, Slavistično društvo, Znanstveno društvo za humanistične vede, Tiskovna zadruga in gradbena zadruga vseučiliških profesorjev »Dom in mir«, a razen sorodnikov iz Ljubljane, Idrije in Sodražice se je poaštitvi z lepim cvetjem oddolžila tudi rodni rektorja dr. Samca in pa pokojnikovi prijatelji iz Polhovega grada.

Proti 17. se je pred Narodnim domom zbrala tolikšna množica občinstva, kakršna se zbira samo k poslednjemu slovesu največjih mož. Trnovski župnik Cegnar je ob asistenci treh duhovnikov opravil prve pogrebne molitve, Akademski pevski zbor pa je pod vodstvom dirigenta Simonitija ubralo zapel veličastno »Beati mortui«. Potem se je dekan filozofske fakultete univ. prof. dr. Kidrič v imenu univerze poslovil od pokojnika v naslednjih besedah:

Peslovlilni govor univ. prof. dr. Kidriča

Genialni duh, ki je nad 40 let snoval ob vodstvu elementarne ljubezni do svojega slovenskega naroda in slovenskega jezika, je obstal; pero, ki je napisalo dolgo vrsto knjig, člankov, ocen in leposlovnih prispevkov, bogato zbirko velepomembnih zakladov za nas vse in za tujce, ki nas hočejo spoznavati, je zdrknilo iz mrzle roke; beseda, ki je 18 let s čarobno silo osvajala naš slavistični naračaj, je obmolnila: doktorja Ivana Prijatelja, prvega profesorja za zgodovino slovenskih literatur novejših dob na ljubljanski univerzi — ni več telesno živega med nami!

Na filozofski fakulteti naše almae matris, v našem »Znanstvenem društvu«, med sotrudniki »Časopisa za slovenski jezik, književnost in zgodovino« je zazijala vrzel, ob misli na katero se nas polasčata skrb in strah, ki stiskata srce, begata misli in izžemata solzo močnem.

Poslovil se nam je nepričakovano, v času, ko smo še trdno upali, da se le odpočiva za nov vzpon sil in za dograditev stavbe, ki ji je poznal vse arhitektonske potrebe ter jo v duhu že dograjeno zrl na polici.

Odhaja sistematično razgledani slovenski literarni zgodovinar, ki se je za delo pripravljal ob študiju svetovnih literatur, Slovence vedno in vedno zopet seznanjal z značilnimi tokovi in velikimi osebnostmi slovenskih literatur, a vse, kar zajemamo s pojmi slovensko pismenstvo, slovenska književnost in slovenska literatura od početkov do naših dni smotno preučil.

Zelja, slovensko literarno zgodovino moderno usmeriti in ji poiskati solidne temelje, na katerih bi mogli graditi tudi bodoči rodovi, se mu je izoblikovala v dolžnost. Do prihoda na ljubljansko univerzo je bila predmet njegovega zanimanja zgodovina celotne slovenske književnosti. Zaradi ureditve slavistike na naši univerzi in v skladu s svojo izrazito željo po čim skorajšnjem napredku, ki ga je sam videl v delitvi dela, je posvečal v Ljubljani vse sile raziskovanju slovenske literature od 1848 dalje do naših dni.

Prijateljevo delo v področju slovenske literarne zgodovine znači pričetek nove dobe, ki jo predstavljajo: sistematično iskanje in reševanje problemov; iskanje arhivalnega gradiva; odgovori na vprašanje, zakaj tako in ne drugače; uvrstavanje slovenske strujice v evropske toke; klesanje duševnih fiziognomij; določanje relativne in absolutne cene. Dolga je vrsta problemov, ki jih je našel in rešil, iniciativ, ki so prišle od njega, pobud, ki jim je oče, vprašani, ki jim je pripomogla do rešitve njegova absolutna znanstvena nesebičnost, ki je vsakemu resnemu delavcu dajala na razpolago plodove desetletnega nabiranja.

Profesor Prijatelj ni iskal novosti zaradi novosti, ampak iz poznanja potrebe. Zato je solidne ugotovitve svojih prednikov in sodelavcev brez vsake ljubosumnosti pri- znaval in upošteval, ker je bil prepričan, da je resnični napredek njegove stroke le po tej poti mogoč. Pri presojanju gradiva in komponenit je bil v zornem pozitivističnega znanstvenika, ki hoče vedno ostati na trdnih, realnih tleh, dasi razpolaga s sijajno intuicijo za najdbo problema ali najdbo gradiva.

Profesorja Prijatelja pa ni odlikovala samo neutrudljiva doganljivost, ki ji nobeno robotanje v službi znanstvenega iskanja ni bilo tuje, ne samo znanstvena akri- nost, ki jo je vedno tehtal ceno dokumenta

in vrednost kombinacije, ne samo tisto idealno svobodoumje, ki dovoljuje svobodo tudi drugemu, ker jo zahteva zase. Posebno mesto med slovenskimi literarnimi zgodovinarji mu odzkuje redke, izjemne dar, da je umel svoja znanstvena dognanja umetniško oblikovati. Ne izogiblje se znanstvenim terminom, a obenem ljubi in išče poetično metaforo, nazorno prispodobno.

Nepozabni tovariši naš doktor Prijatelj! Zahvaljujemo Te za Tvoje neprecenljivo delo, ki si se mu posvečal iz mladih let s tako iskrenostjo in tako nenavadno strastjo, da Ti je vse prekmalo za nas in ves Tvoj narod omagalo telo! Zahvaljujemo Te za Tvojo brezhibno kolegialnost, ki si jo kazal vedno in proti vsakomur izmed nas! Zahvaljujemo Te za vso požrtvovalno skrb, ki si jo posvečal fakulteti obakrat, ko si bil njen dekan! Zahvaljujemo Te za Tvoj blagodejni vpliv na slušatelje, ki si jih skušal vzgajati v znanstvenike in gentlemane. Vemo, kako rad si deloval med njimi, saj si me še ob zadnjem mojem obisku o njih toliko in tako izpraševal, kakor more le človek, ki ni samo profesor, marveč tudi oče svojih slušateljev!

Ivan, drug moj, s katerim me veže spomin na 30 let skupne ali vzporedne borbe, na 30 let skupnega ali vzporednega dela, na 30 let preskušene prijateljstva! Odhajaš, ko bi Te potreboval bolj, nego sem Ti mogel povedati pred tremi tedni, ko sva si zadnjič segla v roke, bolj nego Ti morem povedati v tem črnem trenutku!

Počivaj, Prijatelj, v miru! Za dr. Kidričem, ki spregovoril predsednik Slovenske matice dr. Lončar, ki je slavil pokojnika kot moža bistvenega duha, širokih razgledov in velike delavnosti.

Žalni spreved

Po Aleksandrovi cesti in Šelenburgovi ulici se je nato razvil proti univerzi veličasten žalni spreved. Za križem in črnim praporom so zastopniki Pogrebnega zavoda nesli vence univerze, filozofske fakultete in Slovenskega inštituta, nato pa se je zvrstilo številno zastopstvo Prijateljevih študentov in profesorjev, ki so izšli iz njegovega seminarja. Za posebnim vozom, zvrhano polnim vencev in cvetja, in za vozom z duhovščino so štirje vranci peljali krsto, za mrtvaškim vozom pa je stopala vdova z edino hčerko Majlo, pokojnikovimi sestrami iz Sodražice in z ostalim sorodstvom. Med udeleženci spreveda smo opazili bana, prorektorja dr. Slaviča z dekani vseh fakultet dr. Kidričem, dr. Bilimovićem, dr. Šerkom, dr. Gosarjem in dr. Ehrlichom in s številnimi člani profesorskega zbora, senatorja dr. Kramerja in dr. Gregorinca, načelnika mestnega kulturnega oddelka dr. Moleta v zastopstvu župana, predsednika Narodne galerije dr. Windischerja, predsednika Ruske matice univ. prof. dr. Bubnova, predsednika Zbornice za TOI Jelčina, s tajnikom dr. Plessom, predsednika napredne starešinske zveze prof. dr. Zalokarja, predsednika Jadranske straže dr. Pirkmajerja in predsednika Tiskovne zadruge dr. Fetiha z odborniki načelnikom Ribnikarjem, direktorjem Breznikom in viš. svetnikom Gregorko, mnogi slovenski literati s starostno župnikom Finžgarjem, vodilni uredniki slovenskih revij, direktor konservatorija J. Betetto, zastopniki Narodnega gledališča in umetniškega sveta. Vse, kar je v Ljubljani v zvezi z našim kulturnim življenjem, je poslalo svoje predstavnike, da počasti ime moža, v katerem je bilo posebej oblikovano toliko kulturnosti in plemenitosti.

Slovo pred univerzo

Ves Kongresni trg se je že pred prihodom spreveda napopolnil z občinstvom. Ko se je krsta s pokojnikom ustavila pred univerzo, je stopil na mali, v črno odeti oder prorektor dr. Matija Slavič in se poslovil:

Naša Universitas Alexandrina zopet plaka. Zaluje za svojim velikim učenim profesorjem dr. Ivanom Prijateljem. Podirajo se stebri in rušijo se kamni naše mlade vseučiliške stavbe. Padel je na vojnem polju svojega poklicnega dela eden izmed prvih, že 31. avgusta 1919 imenovan, rednih profesorjev — idealen in krepak graditelj naše univerze, Ivan Prijatelj.

Čudili so se že, kako smo mogli Slovenci kar čez noč zasesti vse stolice vseh petih fakultet. Profesor Prijatelj nam je svetel dokaz, da smo imeli visoko kvalificirane strokovnjake, ki bi bili v čast in ponos vsaki svetovni univerzi. Tudi Ivana Prijatelja so že vabili na različna odlična mesta. Zvesti sin slovenske domovine je velike talente in mnogostransko izobraženost postavil v službo naši nastajajoči in se razvijajoči slovenski univerzi.

In kako zvesto in vztrajno je izvrševal svojo nalogo! V zadnjih letih se je odtegal vedno bolj javnosti, odklanjal tudi kolikor mogoče reprezentančne dolžnosti kot član akademskih oblasti samo iz tega namena, kakor je ponovno rekel, da bi se nekaj naredil v svoji stroki. K svoji stroki je šel tudi skrb za vseučiliško knjižnico. Od vsega početka je bil član komisije, ki je de-

lala za zgradbo vseučiliške knjižnice, ter vneto sodeloval s svojo bogato skušnjo kot bivši uradnik dvorne knjižnice na Dunaju. Ko se je že drugemu izvenpoklicnemu delu odtegal, se je že z veseljem udeleževal sej in anket v knjižničnih zadevah ter je z mladniško energijo pospeševal to akcijo do uspešnega zaključka.

V tem oziru se mi zdi rajni podoben svetopisemskemu graditelju jeruzalemskega obzidja organizatorju Nehemiji, ki so ga neprijatelji hoteli izvabiti proč od započete- ga dela. Nehemija pa je rekel: »Veliko delo jaz opravljam in ne morem iti, da kje ne zastane«. Ivan Prijatelj je bil tak graditelj slovenske literature in kulture, ki je čutil v svoji ljubezni do nje notranji glas, ki je v njem govoril: »Veliko delo jaz opravljam, in ne morem iti, da kje ne zastane«. A zdaj je zastalo! Žal, njegovo delovanje je res zastalo... Ni pa zastalo njegovo delo. Njegova predavalna usta so onemela, a duh, ki ga je vzgajal v svojih učencih, bo govoril dalje, bo živel in vzbujal novo življenje. Njegovo pero mu je zdrknilo z rok, a njegovi spisi bodo dalje osvetljevali in ožarjali rajnemu tako ljubemu slovensko tradicijo.

Univerza kralja Aleksandra I. se mora žalibog prežgdati poslovliti od dr. Ivana Prijatelja, tega vzornega odličnega profesorja-graditelja, ki bo ostal v svetlem in hvaležnem spominu. Tolazi jo zavest, da lahko rajni o sebi reče: Non omnis moriar. Ne bom več umrl! Njegov duh bo živel in njegova dela bodo dalje delovala v blagor slovenske knjige in kulture. Zato ne bo ves umrl.

Po govoru prorektorja dr. Matije Slaviča je zapel akademski pevski zbor pod vodstvom prof. Simonitija Försterjevo: Umrl je mož, nakar se je sprevod spet začel pomikati mimo univerze po Vegovi ulici, dalje po Cesti X. oktobra in po Tržaški cesti na Vič. Solnce je že zahajalo in pošiljalo svoje zadnje žarke na Ljubljano ko so pogrebci prispeli na pokopališče.

Ob grobu na Viču

Nebo se je zjasnilo. Okrog groba so se razvrstili spremljevalci. Tu se je še poslednjič poslovil od dr. Ivana Prijatelja v imenu bivših njegovih učencev literarni zgodovinar dr. Anton Slodnjak, ki se je v toplih besedah spomnil najdražjega učitelja in vodnika, ki ga je kdaj imela slovenska akademska mladina:

Najdražji učitelj in vodnik! Tvoji učen- ci bi spet radi govorili s Teboj. Samo enega edinega Prijatelja je imela, ima in bo imela slovenska slovenska zgodovina. To edino mesto si je priboril s silno ljubeznijo, s katero si ljubil slovensko besedo z lepoto in mislijo, ki sta izraženi v njej. Ta

Zgoraj: slovo univ. prof. dr. Kidriča, spodaj: žalni spreved na Kongresnem trgu

Starosta naših kolesarjev in popotnikov Spominu Josipa Jakopiča, ki je umrl v 74. letu

Ko smo dne 30. januarja 1934 priobčili pod naslovom »Starosta slovenskih kolesarjev in popotnikov« ob njegovi sedemdesetletnici članek v našem listu, pač nikdo od

onih, ki so ga poznali, ni mogel niti slutiti, da bomo morali objaviti po dobrih treh letih vest o njegovi smrti. Tako čil in mladosten je bil tedaj. Zavrtna bolezen pa je pred letom dni zavrnila njegovo popotniško in kolesarstvo. Danes leži na mrtvaškem odru. Iz članka, ki smo ga tedaj priobčili, posnamemo:

Josip Jakopič je brat slikarja Riharda Jakopiča in gospodar Matevžetove hiše na

Dober nasvet ... stavljam Vam predlog: Očistite si enkrat svoje zobe z zobno pasto Chlorodont in če bodo Vaši zobje izgledali v nekaj dneh bleščeče beli, boste veseli, da ste sledili mojemu nasvetu. Kljub veliki čistilni moči Chlorodont ne načneja dragocene zobne sklenine, ker je čistilno jedro te zobne paste mehkejšje kot zobna sklenina. Poskus prepriča. Peneči ali ne peneči se Chlorodont, obe kvaliteti sta enako dobri. Domači proizvod.

Chlorodont

Tvoja ljubezen je vrela iz Tvojega srca, ki je objemalo v čudoviti skladnosti v sebi tri najvišje vrednote našega narodnega življenja: Naš sladki materni jezik, našo trdo, skopo zemljo in v njihovo trpno tip našega človeka. — Ti si sin lepote! Brat vseh onih velikih slovenskih duhov, h katerim si se sedaj povrnil, duhov, ki so nam s pesmijo priborili svobodo. In sedel si svojim bratom v Apolonu velik temelj razvrstil v njem vse njihove zaklade. Ničesar nisi zavrnil, ničesar precejeval, niti podcenjeval. V čudežni skladnosti so zasijali pred nami v luči Tvoje besede naši narodni geniji. Ti si se odpovedal slasti ustvarjenja in postal služabnik pesnikov in pisateljev. Toda zaradi zvestobe si bil bogato poplačan. Ti si znanstvenik in poet!

Ti si mož pravice. Potemec in učenec vseh apostolov človečanske misli, ki so dani človeštvu zato, da nenehoma vejejo plevel od zrnja, zatirajo laž in se bore za pravico in resnico. Kdor je Tebe poslušal, ta se ne bo lagal.

Ti si glasnik svobode! V luči ljubezni, s katero si raziskoval in urejal ter poustvarjal slovensko slovnostno preteklost, si videl pot v svobodo. Kazal si jo nam in nas neprenehoma učil, da je suženjstvo največji greh in da je v nas dovolj moči, da živimo svoje življenje.

Najdražji učitelj in vodnik! Zdaj si navidez končal svojo zemeljsko pot. Mati zemlja Te je poklicala k sebi. Toda mi Te čutimo povsod, kamor se ozremo, povsod se nam smehljajo Tvoje zveste oči nasproti; kamor se zamislimo, povsod slišimo Tvoje očetočaste nasvete; kamor se čustvujemo, srečujemo Tvojo vročo ljubezen. Ah, dobra zemlja Te bo prižela na svoje prsi in skrila pred vsemi krivicami ter Te preoblikovala v večno življenje. Vemo, da ostaneš z nami vse dni! Pozdravljen, najdražji učitelj in vodnik!

Nazadnje je še poslanec dr. Lovrenčič posvetil pokojniku kot ožjemu rojaku nekaj iskreno občutenih besed v slovo: »Prinašam Ti domače pozdrave, pozdrave iz svoje rodne vasič VINIC, ki si jo ljubil zvesto in ves čas, pozdrave iz zelenih MALIŠC, kjer si pasel krave, pozdrave tja od NOVE STIFTE, kamor si hodil kot ministrant, pozdrave iz temno-zelene VELIKE GORE, kamor se je tolikrat upiralo Tvoje sanjavo pesniško oko, pozdrave iz GRČE, kjer smo si lastnoročno postavili skromno kolibo. Gotovo si mislil na to kolibo, ko si si gradil v MAČKOVEM GRABNU svojo weekend-hišico, za stara leta, ki jih nisi ukačal. Prinašam Ti pozdrave od izpod razvalin orneškega gradu od skromnega Sv. Marka, kjer počivajo Tvoji starši in dedje...«

Preden je padla prst na črno krsto, se je še enkrat oglašil Akademski pevski zbor z žalostno Jakobu Gallusa »Glej, kako umira pravničnik. Žalostni akordi te pesmi so globoko učinkovali na občinstvo, ki je sklonjeno glave strmelo v odprti grob. Polagoma so pogrebci pristopili k odprtemu grobu in vrgli zadnje perisrce zemlje na krsto... V zavesti težke izgube so se ob zatono solca razšli proti mestu.

pravila planinsko pot s Triglavo peč v Ljubljano.

Josip Jakopič je vzgojil cele rodove za vnete kolesarje. Z dr. Oblakom in Franom Gombachem je prevozil 1925 v dveh mesecih celo Italijo in Sicilijo ter obiskal pri tem še Afriko (Tunis).

Domači vrt za rimskim zidom ga je napravil za numizmatika, ko je tam našel prve rimske novce. Jakopičeva zbirka starega denarja je pa skoro bolj znana v inozemstvu kakor doma.

Največje vrline njegovega značaja — le: plemenitost, poštenje in točnost, ki so jih znali ceniti vsi nešteti njegovi znanci. Zaradi teh svojih osebnih lastnosti je bil izvoljen tudi za predsednika »Obrtne banke«. Po vsem svojem značaju in udejstvovanju je bil to izreden mož: Slava njegovemu spominu!

Kronično zagatenje in njegove slabe posledice, posebno motnje v prebavi, se lahko odpravijo z davno preskušeno domačim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefov« grenčico, ki se tudi po daljši uporabi odlično izkaže. Oni, ki so bolni na želodcu in črevesju, a pijejo »Franz-Josefovo vodo«, so zelo zadovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Jgt. reg. S. tr. 16. 485/26

Ne plin, marveč bencin povzročil eksplozijo

Ljubljana, 25. maja

Včeraj smo poročali o zagonelni eksploziji, ki je nastala v stanovanju učiteljice Albine Travnove v novi palači Banovinske hiše. Stanje poškodovane Travnove se v teku današnjega dneva ni izboljšalo. O vzrokih eksplozije smo pa prejeli od mestne planarne naslednje pojasnilo:

»Z ozirom na časopisne vesti, ki poročajo, da je eksplozija v Lirski ulici 3 pri gđ. Travnovi povzročil plin, ki da je uhaljal iz pokvarjenih plinskih vodov, sporoča mestna planarna sledeče ugotovitve, ki jih je dognala uradna komisija: 1. Plinska napeljava v stanovanju gđ. Travnove je še sedaj, po eksploziji, popolnoma tesna in ni nikjer uhaljal plin, zaradi česar ni moglo, da bi zaradi uhaljaajočega plina nastala eksplozija. 2. Če bi bil plin hotel ali nehoté uhaljal iz odprtih pipic pri kuhalniki in bi bila od tega plina nastala eksplozija, bi bila gđ. Travnova že pred eksplozijo nezvestna, kajti množina plina, ki bi povzročila tako eksplozijo, bi morala biti znatno večja od množine, ki zadostuje za zasrpljenje gđ. Travnove pa plin ni omanil, saj je še takoj po eksploziji klicala na pomoč. 3. V kopalnici ponesrečenke, kjer je montiran plinski kuhalnik poleg električnega bojlerja in dveh električnih peči, je naša komisija v kopalni kadi ostanke modro zelene obleke, ki je bila prepojena z bencinom. Na tleh pa je našla še elektenko, do ene četrtine napolnjeno z zeleno modro umazanim bencinom, s katerim je gđ. Travnova prala obleko enake barve. Iz tega je torej razvidno, da plin ni uhaljal iz plinskih cevi in da torej plin ni eksplodiral, temveč je kakoli vzrok eksplozije v bencinskih parih, ki so se zaradi pranja z bencinom nabrale v kopalnici in ki so se verjetno vžgale ob žarečih žicah električne peči, ki so bile, kakor je dokazano, prižgane, ali pa ob prižganju vžgale, s katero je ponesrečenka prižgala plin.

Nova pogodba apneničarjev TPD

Zagorje, 25. maja.

V četrtek je bila v Ljubljani razprava o novi kolektivni pogodbi rudniških apneničarjev. Zastopniki TPD so izjavili, da so cenje življenjskim potrebam enake kakor pred 15 leti. Takrat je znašal povprečni zaslužek apneničarjev letno po 5.285 din, zdaj pa znaša 5.425 din. Družba se je povišku medz upirala z izgovorom, da je zdaj cena apnu veliko nižja. Zastopniki delavstva pa so ugovarjali, da je treba delo apneničarjev smatrati za sezonsko. Vendar so morali znatno popustiti, ker je TPD izjavila, da ima zaposlenega toliko delavstva samo zaradi tega, da vsaj malo zavira brezposelnost v revirju. Poljske peči so nerentabilne, jaskove peči pa ne potrebujejo veliko moči. Po viharu; debat; je družba pristala na mezde 31 do 20 din, poleg tega prejema kurjači, minerji in izkladalci apna iz peči doklade po 2 do 2,50 din dnevno. Malenkostni povišek bo obremenil TPD za kakih 40.000 din letno.

V soboto popoldne so vse strokovne organizacije akcilede shod v kinu »Triglava«. Govorniki so stvarno poročali o razpravi, zatrjujoč, da se je pač doseglo, kolikor se je moglo doseči. S tem so apneničarji proslavili svoj ognjeni krst. Doslej so bili prepuščeni sami sebi; organizatorji so se šele, ko so občutili čedalje večje izkoriščanje. Poleg zvišanja plač se je doseglo, da se bodo odslej po občajni zimski redukciji zaposlovali oženjeni ostali delavci: naj se pa menjavajo. Takisto se po kadetskem roku vzamejo fantje prvenstveno nazaj na delo. Važna je pridobitev, da se z novo zaposlitvijo zagotovi ista meza, kakršno je delavce imel prej. Doslej pri vsakoletnih redukcijah nihče ni vedel, če bo še sprejet in s kakšno mezo. Govorniki so priporočali vsem stanovsko zavednost, saj je tako lahko dcežeje izboljšanje, katerega bi morali biti že davno deležni.

Prizadeven kulturni kronist

Ugotoviti je treba, da je bil »Slovenski dom« edini slovenski dnevnik, ki ni priobčil 24. t. m. niti vstice o velikem slovenskem znanstveniku dr. Ivanu Prijatelju. (Pardon, objavil je plačano osmrtnico, nič več.)

»To si bo treba zapomniti za prihodnje dni, ko bo ta listič zopet na veliko trobil o svojem slovnstvu. Kako že pravijo? »Po njih delih jih boste spoznali...«

Domače vesti

* Jugoslovanski vojni dobrovoljci iz Slovenije se niso nikdar stoli pred javnost v interesu svojih osebnih zadev, pač pa se oglašajo takrat, kadar je treba uveljaviti in braniti ideale, katerim so se v najhujših časih z največjim požrtvovanjem posvetili. Četbi, Poljaki in tudi Rumuni so svojim dobrovoljcem in legionarjem izkazali zasluženo priznanje in zlasti v CSR in kulturnega področja brez močnega vpliva dobrovoljske ideologije. Naši vojni dobrovoljci, ki niso mislili na priznanja takrat ko so se žrtvovali, so ostali skromni in nesebični, kakor so bili in čeprav mnogi izmed njih živijo danes še v slabših razmerah kakor nekdaj pod tujim jarmom, nikdar ne razlagajo svojih težav in skrbi pred javnostjo. Na njo se obračajo le takrat, kadar gre za idejo. Ta ideja je ustvarila našo narodno in državno svobodo in je nam potrebna za vse čase. O tej višji ideji govori spominjska knjiga vojnih dobrovoljcev iz Slovenije, ki bo izdana javnosti 7. junija zvečer z akademijama v ljubljanskem (opera) in mariborskem gledališču. Točka pestrega in simboličnega sporeda je tudi izgrožak, ki bo prikazal, kako je bilo nekdaj na solunski fronti, ko se je v trpljenju in krvi ustvarjala Jugoslavija. Vstopnice pomembne prireditve v Ljubljani so že na razpolago pri predsedniku prireditelnega odbora sreske organizacije vojnih dobrovoljcev v Ljubljani g. Zagariju na Sv. Petra c. 43 (telefon 33-09).

* Predavanje prof. dr. Šmida v Gradcu. V dvorani umetnostnega društva v Gradcu je v ponedeljek zvečer predaval prof. umetnostne zgodovine na graškem vseučilišču dr. Valter Šmid o stari Srbiji. Predavanje je potekalo mnogo razumljivo, umetniki, časniki, rektor vseučilišča in jugoslovanski generalni konzul Hadži-Djordjević ter jugoslovanski študentje. Predavatelj je s projekcijskim aparatom, s živimi in slikovitimi besedami opisal srske samostane, znamenite po svojih freskah, in sicer Mileševu, Visokim Dečanem, Gračanico, Nagoričane in mnogo drugih, ki si jih je bil sam ogledal in jih proučil. Poslušatelji so bili presenečeni nad kulturno stopnjo Srbov tiste davne dobe, in nad predavateljevo tezo, da so razne freske popolnoma srbsko delo brez kakršnegakoli tuje vpliva in da imajo leto umetniško vrednost in višino kakor podobna dela tiste dobe na zahodu. Na koncu predavanja je občinstvo toplo nagradilo profesorja dr. Šmida s ploskanjem.

Običajna in trdovratna zaprtja in prebavne težave se odpravijo z Leopilule, čistim rastlinskim odvajalnim sredstvom, katero deluje brez bolečin in ne odpravi nikdar. Nobena privlačnost — tudi pri daljši uporabi gotovo učinkuje. Poskusite najprej mali zavoji. Dobiva se v vseh lekarnah. Oglas reg. S. br. 31.430 dne 24. XII. 1935.

Leopilule

* Obisk ameriškega in turškega brodoma. Boko Kotorsko bodo letos obiskale ladje ameriške in turške vojne mornarice. Ameriško brodomo bo priplulo v Boko 7. julija in bo ostalo tam nekaj dni. 12. julija pa bodo priplule ladje vojne mornarice turške republike. Ameriškim in turškim ladjam bodo predili slovesen sprejem.

* Obisk švedskih turistov. Iz Švedske je prišlo v Zagreb okrog 30 švedskih turistov, ki jih je poslal na pot stockholmski turistični urad Nordisk. S svojim izletom v Jugoslavijo so bili turisti zelo zadovoljni in ko so se iz Zagreba odpeljali proti Burdimpeži, so obljubili, da bodo naš Jadrani in naše lepe pokrajine še večkrat obiskali.

* Narodni dom v Zagrebu priredi na praznik v četrtek 27. t. m. popoldanski izlet na Medvedgrad. Odhod ob 9.30, ob tramvajski postaji na Ksaverski cesti (voz št. 14). Odnosno z avtobusom ob 3. uri od kavarnice Bristol. Skupni sešatek ob pol 4. pri Štolski c. Gostje dobro došli.

* Sokolsko društvo Črnomelj priredi drevo ob 20. v svojem domu predavanje »O Japonskiji s slikami. Predavala bo predavateljica ZKD ga. Skušek Marija Tsunekondo.

* Dom Jadranske straže v Bakru bo odprt tudi letos članstvu in pomladu in to v mesecih junij, julij in avgust. Cene so zelo zmerne. Za članstvo naša penzija po Din 32 na dan, kolonisti plačajo za tritedensko bivanje Din 420, ekskurziji pa dnevno po Din 15. V domu sta vodovod in elektrika, takoj pod domom je kopališče z raznimi zabavnimi atrakcijami. Hrana je domača, priznana dobra in obilna. Javiti se je čimprej, da bo mogoče ustreči vsem in vsakomur rezervirajte prostor. Prijave sprejema Oblastni odbor Jadranske straže v Mariboru.

* Izlet v Postojno, ki ga je v nedeljo priredilo Združenje železniških uradnikov v Ljubljani, spada med največje, doslej pri nas prirejene izlete. Ljudje, ki se izletov radi udeležujejo, pravijo, da je bila to druga Planica. Odlikuje pa se izlet tudi po svoji dobri organizaciji in tudi v kulturnem pogledu je zaslužen, o čemer pričča veliko zanimanje, ki je bilo zanj v vsej državi. Udeleženci so bili tudi iz Beograda, Subotice, Novega Sada, iz Zagreba jih je bilo nad 500, vseh skupaj pa preko 3.000.

Za potovanje tja in nazaj so zasedli pet vlakov rednih in posebnih, in važno je, da pri potovanju toliko množice ni rednost prometa nikjer trpela. Vsa oblastva, naša in italijanska, so bila izletnikom zelo naklonjena. Spretnost organizacije se je posebno pokazala ob odhodu iz Postojne, ko se je v dobri uri odpeljala vsa velika množica. Načelnik prireditelnega odbora g. Bruno Parma in njegovi sodelavci zaslužijo vse priznanje. Izletnike je spremljala godba »Sloga«, ki je na trgu igrala pod vodstvom dirigenta g. Herberta Svetela, v jami in pred jamo pa pod vodstvom svetnika g. Julija Bučarja.

* Zatvoritev prehoda skozi Lattermannov dvorec. Zaradi prireditve veselejšega, ki bo od 5. do 14. junija, bo prehod skozi Lattermannov dvorec, ki vodi od spodnjega dela otroškega igrišča mimo veselejših paviljonov proti pivovarni »Union« zaprt od 29. maja do 19. junija.

* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in škropljeno perilo v najlepšo izdelavo, 3

* Gibanje JNS v ljubljanskem sreza. Poročali smo že o dobro uspešnih običnih zborih krajevnih organizacij JNS v ljubljanskem srezu, ki so jim sledile še skupščine 17. maja v Strigovi, 23. maja pri Kapeli, in 24. maja v Veržeju. Na vseh običnih zborih je podal splošno politično in gospodarsko poročilo domači narodni poslanec g. Lukačič. Zborovalci so povsod pokazali veliko zanimanje za novo delo v strankinih edinicah, čeravno vrši JNS to svoje delo v izredno težkih prilikah. Baš te prilike pa dajejo nacionalnim ljudem po naših vaseh novega poguma, da so se strinili ob lepo uspešnih običnih zborih z geslom do končne zmage nacionalne misli in po poti, ki nam jo je začrtal veliki kralj Ugoditelj. Ker je izvršena sedaj po vsem srezu reorganizacija stranke, eklicije sreske organizacije svojo redno letno skupščino, ki bo na praznik 27. maja ob 3. uri v Seršenovem hotelu, Vabila prijavljenim delegatom so razposlana. Če bi kdo od delegatov pomotoma ali pa na kak drug način ne prejel vabila, naj se pred običnim zborom prijavi poslušalcu tavniku. Na običnem zboru bosta podala poročila o gospodarskem in političnem položaju g. senator Ivan Pucelj in poslanec ljubljanskega sreza g. Avgust Lukačič.

* Skupščina protituberkulozne lige. Na 5. letni skupščini protituberkulozne lige, ki je bila odprta v nedeljo v Bukovski banji, so poročila odbornikom ugotovila, da so lige dobro organizirane samo v dravski, saski in dunavski banovini. Moravska banovina ima samo eno protituberkulozno ligo, ki je bila nedavno ustanovljena v Nišu. Največji uspeh je dosegla beogradska protituberkulozna liga, ki je lani izdala letnišni bolnikom v pomoč okrog 70.000 Din. Vse lige v državi imajo 16.000 rednih članov. Za častne člane lige sta bila izvoljena kraljevi namestnik dr. Stanković in zdravnik dr. Jovanović-Batut. Sprejeta je bila resolucija, ki pozdravlja napoved zakona o pobijanju tuberkuloze. Na ministrstvo socialne politike in narodnega zdravlja je v tej resoluciji naslovljena prošnja, naj bi se odredila komisija, ki bi sporazumno z ligo in fiziološkim društvom izdelala načrt tega prepotrebne zakona.

* Litija prvič v radiu. V petek dopoldne ob 11. bodo nastopili v ljubljanskem radiu mladi Litijani in Litijanke. Prednašali bodo reportažo o Zasavju in »metropoli«. Učenci narodne šole nas bodo povedli po Litiji v predilnico in na zasavske hribe. Sodelovali bodo pevci in tamburaši naše meštanske šole. Besedilo je napisal učitelj g. Jože Zupančič, glasbeno vodstvo pa ima ravnatelj meštanske šole g. Vlado Rojec. Prenos bo iz dvorane na Stavbi. Poizkusna oddaja, namenjena domačinom in okolici, bo na praznik dopoldne ob 15.30 uri na Stavbah. Za uvod bo govoril radijski tehnik g. Skank Rojec iz Ljubljane o radiu in radijskih reportažnih prenosih. Pri izvedbi programa sodeluje 100 mladih Zasavcev in Zasavk.

* Marenkov Frone je umrl. Stevilne Ljubljance, ki so ga poznali, bo presenetila novica o njegovi smrti. Še lani smo se ga spominjali, ko je 15. novembra praznoval svojo 70-letnico. Pa tudi sicer smo ga večkrat predstavili, saj je Marenkov Frone užival sloves kralja trnovskih ciparjev in zabarjev, razen tega pa je bil varuh škandrovega devičarskega protokola iz l. 1877, ki ga omenja tudi Vrhovnik. Marenkovemu Fronu bo še dolgo ohranjen prijazen sloves. K večnemu počitku ga bodo spremili jutri ob pol 15. iz hiše žalosti na Opekarski cesti 34. — V Trbovljah je umrl ugledni posestnik in gostilničar Franc Šušnik. Pogreb bo jutri ob 16. — Pokojnima blag spomin, žalujočim nas še iskreno sožalje!

* Smrt dveh škofloških korenin. Na Spodnjem trgu v Škofji Lohi je preminila dobra mamica Josipina Zadnikova, ki je bila vsa poslednja leta najstarejša prebivalka mesta. 94 let je dosegla. Šele zadnje čase jo je bolezen priklenila na bolniško poste-

* Dražbo savskih žvajej je bilo nedavno ustanovljeno v Zagrebu z namenom, da bi nudilo varstvo in pomoč ljudem, ki se kopajo na prostem v Savi. Na najbolj nevarnih mestih, kjer se vsako leto por nesreči več neprevidnih kopalec, bodo l. junija postavljene table, na katerih bodo narisane mrtvaške glave. Te table bodo od daleč vidne in bodo kopalec opozarjale za nevarne globokine. Društvo je izdalo na kopalec tudi daljši proglas. Vodja novega društva je popularni Francek Gospodarič, ki je že mnogo ljudi otel iz savekih valov. Najbolj nevarna je leva savska obala od železniškega mosta do Trnja in še malo dalje. Tam so že blizu brega po 6 in še več metrov globoke jame v Savini strugi.

* Visoka šola svetnega okusa, kar so stanovske opreme tiče, bo gotovo razstava pohištva na pomladnem ljubljanskem vselejmu. Najbolj znani mizarski mojstri iz vse banovine so si zagotovili 1.500 kv. m prostora, da pokažejo svoje najlepše izdelke. Tako velike razstave pohištva kakor bo letos, sploh še nismo imeli v Jugoslaviji. Naši najslavnejši arhitekti in umetniki za opremo stanovanj so pokazali toliko originalnih zamisli in najbolj kultiviranega okusa, da bodo strmeči inozemski gostje spet lahko poročali o slovenskem pohištvu z občudovanjem.

* Ena srce — ena RADENSKA. Čelo žage je hotel ukrasti. V Sibinju pri Slavenskem Brodu je bil poizkus ne navadno predrzne tatvine. Neznani poslušalec je skušal ukrasti vse stroje žage Ribolte. Ko je poslušalec žage König odpotoval po službenih opravkih, je prišel k njegovemu ženi mož, ki se ji je predstavil kot industrije Vujić iz Sarajeva ter ji naznanil, da je od podjetnika kupil žago in da namerava zdaj odnesti vse stroje. Ker se je že pred mesec govorilo, da bo žaga prodana, je žena poslušalec neznancu verjela ter mu dovolila, da je z najetimi delavci spravil stroje v zaboj. Ko je bilo že vse pripravljeno za prevoz, se je vrnil poslušalec König, kateremu pa se je vse zdelo zelo sumljivo. »Industrije« iz Sarajeva ni imel nobenih listin in poslušalec je poklical orožnike. Preden so orožniki prišli, je poslušalec, ki je nameraval ukrasti žago, brez sledu izginil.

* Otroci naj bodo veseli! Njihova prva beseda je radost staršev. Njihov prvi korak je ponos staršev. Njihova prva bol je bol staršev. Mnoga leta potoke, preden postanejo polnovredni ljudje. Veseli otroci — veseli ljudje! — Ohranite svoje otroke zdrave in vesele z Biomazem. Poskusna doza din 1250 v lekarnah.

* Izleti. Putnik v Ljubljani prireja naslednje izlete z avtobusi: 6. junija enodnevni v Trst. Cena vožnje in prehrane potnega lista Din 145.— od 12. do 14. junija Benetke in Padovo z obiskom Postojnske jame. Cena za vožnjo, prehrano, prenočišče, vstopnica v Postojnsko jamo, vodič v Benetkah in prehrana potnega lista Din 515.— Cena brez vstopa v Postojnsko jamo Din 495. Vse ostale informacije pri biletarnicah Putnika v Ljubljani.

* Izlet. Putnik v Ljubljani prireja naslednje izlete z avtobusi: 6. junija enodnevni v Trst. Cena vožnje in prehrane potnega lista Din 145.— od 12. do 14. junija Benetke in Padovo z obiskom Postojnske jame. Cena za vožnjo, prehrano, prenočišče, vstopnica v Postojnsko jamo, vodič v Benetkah in prehrana potnega lista Din 515.— Cena brez vstopa v Postojnsko jamo Din 495. Vse ostale informacije pri biletarnicah Putnika v Ljubljani.

Iz Ljubljane

* Pri umetnem višinskem solncu uporabljajte vedno TSCHAMBA PII. Drogerija Gregorič dr. s o. s. Ljubljana, Prešernova ul. 5.

* Počastitev mater v društvu »Vodnik« v Zg. Šiški. Prejeli smo: Preteklo delo je društvo »Vodnik« imelo lepo prireditve v čast dnevu naših mater. Pestr program večera je otvoril društveni predsednik g. Pirč s pozdravom na matere in s prošnjo na občane, da bi bili naklonjeni društvu. Sledilo so govori g. Pavla Oberšnele o materi, recitacija g. Roharčeka »Sko delica kave« (Čankar) deklaracije šestih belo oblečenih deklic. Program sta poživila mladinski violinski kvartet in mladinski pevski zbor pod vodstvom mladega pevovodje g. Žimzonda, ki je gledalce naravnost presenetil. Pevski zbor šteje okoli 60 dobro izurjenih mladih prij. Zatem sta bili podani dve otroški igrici od Vidmarja in Kunčiča. Režiral ju je g. Miškar. Občinstvo se je od srca nasmejalo posebno pri drugi igrici obema mladima mamicama in posrečnemu zdravniku. Zelo nas je razveselil nastop gostov solistov in spremljevalca na klavirju. Občinstvo jih je nagradilo z velikim aplavzom. Sledili sta še recitacija Medvedove »Mater« (g. Tomšič) in Meškove »Na grobu matere«, ki jo je podal društveni podpredsednik in dramski načelnik g. Oberšnar naravnost umetniško. Večer je zaključil društveni mešani pevski zbor pod vodstvom g. Žimzonda. Celotni program je bil prav lepo izveden. Dvoranica je za take prireditve kar premajhna. Pa možnost prežvečanja bi morala imeti. Opozorili bi tudi to, da neprestano dvigovanje in padanje zastora pri tako pestrem programu občutno moti. Take prireditve naj bi se vršile kar na odprtem odru. Prirediteljem za njihov trud najtoplejša zahvala.

* Teden slovenske ženske knjige. Prireditelje knjižne razstave opozarjajo občinstvo na ciklus predavanj, ki bodo do polnočja sliko ženskega knjižnega dela. Prvo predavanje bo danes dopoldne ob 10. Govorila bo Zlata Pirnatova, sestavljalka slovenske ženske bibliografije, o zgodovinskem razvoju naše ženske literature in bo na skrbno sestavljenih grafičnih nazorno pokazala sliko napredka. Predavanja bodo v razslavni dvorani Trgovskega doma. Vstopnina 8 din. za dijakke 1 din. Perma-nentna vstopnica, ki stane 10 din, velja za vsa predavanja in poljubno posejanje razslava.

* Rodni občni zbor pevskega društva »Slavica« bo drevi ob 20. v društvenih prostorih pri Lozarju v Rožni ulici (Sv. Jakoba trg). Članstvo vjudno vabljeno!

* Kolo jahčev in vozačev vjudno vabi vse interese jahalnega športa brez ozira na to, če so člani društva ali ne, da se udeležijo sestanki, ki bo 28. t. m. ob pol 19. uri v restavraciji pri Slavici zaradi postavitve nove jahalnice, ker se bo zednala ob Bleiweisovi cesti v kratkem podrla.

* Polizkusno kuhanje na električnem rešcu bo danes ob pol 17. v prostorih Zvez gospodinj, Gradisce 14. Gospodinj vabljeno!

* Kolo jahčev in vozačev vjudno vabi vse interese jahalnega športa brez ozira na to, če so člani društva ali ne, da se udeležijo sestanki, ki bo 28. t. m. ob pol 19. uri v restavraciji pri Slavici zaradi postavitve nove jahalnice, ker se bo zednala ob Bleiweisovi cesti v kratkem podrla.

* Prireditelje knjižne razstave opozarjajo občinstvo na ciklus predavanj, ki bodo do polnočja sliko ženskega knjižnega dela. Prvo predavanje bo danes dopoldne ob 10. Govorila bo Zlata Pirnatova, sestavljalka slovenske ženske bibliografije, o zgodovinskem razvoju naše ženske literature in bo na skrbno sestavljenih grafičnih nazorno pokazala sliko napredka. Predavanja bodo v razslavni dvorani Trgovskega doma. Vstopnina 8 din. za dijakke 1 din. Perma-nentna vstopnica, ki stane 10 din, velja za vsa predavanja in poljubno posejanje razslava.

* Rodni občni zbor pevskega društva »Slavica« bo drevi ob 20. v društvenih prostorih pri Lozarju v Rožni ulici (Sv. Jakoba trg). Članstvo vjudno vabljeno!

* Kolo jahčev in vozačev vjudno vabi vse interese jahalnega športa brez ozira na to, če so člani društva ali ne, da se udeležijo sestanki, ki bo 28. t. m. ob pol 19. uri v restavraciji pri Slavici zaradi postavitve nove jahalnice, ker se bo zednala ob Bleiweisovi cesti v kratkem podrla.

* Polizkusno kuhanje na električnem rešcu bo danes ob pol 17. v prostorih Zvez gospodinj, Gradisce 14. Gospodinj vabljeno!

* Kolo jahčev in vozačev vjudno vabi vse interese jahalnega športa brez ozira na to, če so člani društva ali ne, da se udeležijo sestanki, ki bo 28. t. m. ob pol 19. uri v restavraciji pri Slavici zaradi postavitve nove jahalnice, ker se bo zednala ob Bleiweisovi cesti v kratkem podrla.

* Prireditelje knjižne razstave opozarjajo občinstvo na ciklus predavanj, ki bodo do polnočja sliko ženskega knjižnega dela. Prvo predavanje bo danes dopoldne ob 10. Govorila bo Zlata Pirnatova, sestavljalka slovenske ženske bibliografije, o zgodovinskem razvoju naše ženske literature in bo na skrbno sestavljenih grafičnih nazorno pokazala sliko napredka. Predavanja bodo v razslavni dvorani Trgovskega doma. Vstopnina 8 din. za dijakke 1 din. Perma-nentna vstopnica, ki stane 10 din, velja za vsa predavanja in poljubno posejanje razslava.

* Rodni občni zbor pevskega društva »Slavica« bo drevi ob 20. v društvenih prostorih pri Lozarju v Rožni ulici (Sv. Jakoba trg). Članstvo vjudno vabljeno!

* Kolo jahčev in vozačev vjudno vabi vse interese jahalnega športa brez ozira na to, če so člani društva ali ne, da se udeležijo sestanki, ki bo 28. t. m. ob pol 19. uri v restavraciji pri Slavici zaradi postavitve nove jahalnice, ker se bo zednala ob Bleiweisovi cesti v kratkem podrla.

* Polizkusno kuhanje na električnem rešcu bo danes ob pol 17. v prostorih Zvez gospodinj, Gradisce 14. Gospodinj vabljeno!

* Kolo jahčev in vozačev vjudno vabi vse interese jahalnega športa brez ozira na to, če so člani društva ali ne, da se udeležijo sestanki, ki bo 28. t. m. ob pol 19. uri v restavraciji pri Slavici zaradi postavitve nove jahalnice, ker se bo zednala ob Bleiweisovi cesti v kratkem podrla.

* Prireditelje knjižne razstave opozarjajo občinstvo na ciklus predavanj, ki bodo do polnočja sliko ženskega knjižnega dela. Prvo predavanje bo danes dopoldne ob 10. Govorila bo Zlata Pirnatova, sestavljalka slovenske ženske bibliografije, o zgodovinskem razvoju naše ženske literature in bo na skrbno sestavljenih grafičnih nazorno pokazala sliko napredka. Predavanja bodo v razslavni dvorani Trgovskega doma. Vstopnina 8 din. za dijakke 1 din. Perma-nentna vstopnica, ki stane 10 din, velja za vsa predavanja in poljubno posejanje razslava.

* Rodni občni zbor pevskega društva »Slavica« bo drevi ob 20. v društvenih prostorih pri Lozarju v Rožni ulici (Sv. Jakoba trg). Članstvo vjudno vabljeno!

* Kolo jahčev in vozačev vjudno vabi vse interese jahalnega športa brez ozira na to, če so člani društva ali ne, da se udeležijo sestanki, ki bo 28. t. m. ob pol 19. uri v restavraciji pri Slavici zaradi postavitve nove jahalnice, ker se bo zednala ob Bleiweisovi cesti v kratkem podrla.

* Ivan Levar si je za predajo svojega 25 letnega oderskega dela izbral naslovno vlogo v Rostandovem »Cyano de Bergerac«, ki je v blestnem Zupančičevem prevodu svojevredna umetnina. To znamenito delo bo dano v popolnoma novi režiji g. Debeveca. Deloma je tudi zasedba nova. Premiera, zvezana s proslavo, bo v torek 1. junija. Vstopnice se že dobre pri operni blagajni.

* Današnja operna predstava je preložena na konec tedna in to zaradi tega, ker je ona članica obolela. V družini druge članice pa je smrtni slučaj. Drevo bo operna zaprla.

* Prelovčev pevski kvintet, ki ga tvorijo 5 mladih, nadebudnih pevcev-konservatoristov, bo nastopil prvič na javnem koncertu 4. junija v franciškanski dvorani pod okriljem Glasbene Matice. Kvintet vežba skladatelj Zorko Prelovec. Spored še objavlja.

* Izredni občni zbor društva Kazine, Ker na običnem zboru 24. t. m. ni bilo navzočih dveh tretjin vseh članov, se sklicuje za danes ob 18. uri v restavracijski salon Zvezde nov izredni občni zbor z istim dnevnim redom t. j.: Odstop društvenega zemljišča za postavitev spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Ugoditelju, ki bo sklepšen pri vsakem številu članov. P. n. član; se vabijo, da se občnega zbora udeležijo.

* Ljubitelji umetnosti, zlasti oni, ki jih zanimajo dela za Narodno skupščino, so vjudno vabljani, da si ogledajo kipa »Kmetstvo« in »Industrija« jutri od 9. do 20. ure v ateljeju akad. kiparja Franceta Goršeta na Gosposvetski cesti 13. (levo dvoršče).

* Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani priredi L. znanstveni sešatek v petek 28. t. m. ob 18. v predavalnici internege oddelka obč. drž. zdravnišnice s predavanjem ge. dr. Božene Merliak o vago-toniji in simpatikotoniji. Vabljani vsi g. zdravniki in medicineri!

* J. N. A. K. »Edinstvo«. Drevo ob 20. bo sestanek za vse člane. Sestanek bo združen z aktualnim predavanjem br. Vojgrina. Drugi mesec bodo sestanki spet ob četrtkih.

* J. N. A. B. Drevo ob 20. redna stija centralnega odbora. Zaradi važnih zadev, ki se bodo obravnavale, vsi in točno! Tajnik I.

* Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani priredi L. znanstveni sešatek v petek 28. t. m. ob 18. v predavalnici internege oddelka obč. drž. zdravnišnice s predavanjem ge. dr. Božene Merliak o vago-toniji in simpatikotoniji. Vabljani vsi g. zdravniki in medicineri!

* J. N. A. K. »Edinstvo«. Drevo ob 20. bo sestanek za vse člane. Sestanek bo združen z aktualnim predavanjem br. Vojgrina. Drugi mesec bodo sestanki spet ob četrtkih.

* J. N. A. B. Drevo ob 20. redna stija centralnega odbora. Zaradi važnih zadev, ki se bodo obravnavale, vsi in točno! Tajnik I.

FOTOAMATERJI!

99% To morate vedeti 99%

da tudi ako Vi slabo fotografirate, mi Vam 99% rešimo z razvijanjem naš film in napravimo vedno lepe čiste ostre slike v prvovrstni izdelavi.

Cadet Box
vel. 4,5 x 6 s tremi filmi
samo Din 99.—

Se priporoča specialna fototrgovina

Foto Tourist Lojze Šmuc

LJUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 8.

* V spomin na Branopokojnega g. Jakopiča darujeta g. Fran Blažon senior, višji revident v pok. in njegova gospa soproga 50 din za mestne reveže. Namesto cvetja na grobu pokojnega g. Jos. Jakopiča je darovala gđ. Milka Erjavčeva Družbi sv. Cirila in Metoda 100 Din. Iskrena hvala!

* Sestanek sošolk. V nedeljo 30. t. m. ob 2. popoldne bo sestanek pri Uršulinkah v Ljubljani vseh ohih, ki so polagale malo maturo na notranji uršulinski meštanski šoli v šolskem letu 1936/37. Vse tople vabljenje!

* Podporno društvo železniških delavcev in uslužbencev v Mariboru sklicuje sešatek vseh ljubljanskih članov za 28. t. m. ob 18. v dvorani hotela Miklič.

* Pregled novih motornih vozil bo odšel vsak petek ob pol 8. v Ljubljani pred poslojem uprave policije v Šubičevi ul. 5. Prvi tak pregled bo v petek 28. t. m. K temu pregledu je pripeljati tudi vse one avtomobile, avtomobile in motocikle, ki iz kakršnegakoli razloga doslej še niso bili letos pregledani.

* Občinska organizacija JNS za žalec sklicuje redni občni zbor za petek 28. t. m. ob 20. v restavracijski prostore g. Štefana Zagode v Zalcu. Na dnevnem redu je poleg rednega poročila odbora in vilitve novega odbora poročilo narodnega poslanca g. Ivana Prekorška.

* Občni zbor sreke organizacije JNS za celjski srez bo v petek 28. t. m. ob 14. v Celjskem domu z občinskim dnevnim redom in poročilom narodnega poslanca g. Ivana Prekorška.

* Uradni dan Zbornice za TOI v Ljubljani za Celje in okolico bo v torek 1. junija od 8. do 12. dopoldne v posvetovalnici Združenja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

* Šahovski brzi turnir za mesec maj bo priredil Celjski šahovski klub danes ob 20. v Celjskem d-mu.

* Onesnaževanje Savinje po rudniku v Zabukovci. V poglavje katastrofalnega onesnaževanja Savinje po raznih industrijskih podjetjih spada tudi premovalnik v Zabukovci pri Zalcu. Vodstvo drž. rudnika v Velenju je pred kratkim prosilo pri sreskem načelstvu v Celju za poselite vodoparnega dovajenja za projektirano molko separacijo za pranje premoga v velikosti izpod 45 mm v drž. rudniku v Zabukovci, pri čemer bi se uporabljala voda iz ptoke Artišnice. Zadeva na komisijaka poizvedba in obravnava bo v četrtek 10. junija s sestankom ob 9. dopoldne pri rudniku v Zabukovci.

* Nesreče pri delu. Pri gradnji novega poslopja veletrgovca g. Stermečka na Kralja Petra cesti se je v ponedeljek opoldne ponesrečil 33-letni delavec Ivan Galof z Ložnice pri Celju. Pri delu mu je padla posoda za malto na desno nogo in mu jo zvilal. Galof je padel nato tako nesrečno, da se mu je zartl železen kavelj v levo roko. Istega dne je padel v rudniku Hudi jami v Laškem 4 metre dolg drog na 46-letnega rudarja Tomaža Starca in mu zmečkal prste na nogi.

* Srečke III. razreda drž. razredne koterije so prispjele. Obnovite jih čimprej v podružnici »Jutra« v Celju.

* Kino Union, Danes ob 16.15 in 20.30 vefilm »Shirley« — angel aerodroma« s Shirley Temple in tednik, ob 18.30 matineja.

* Primarij dr. Rašp do nadaljnjega ne ordinira.

* Kino METROPOL prinaša: danes ob 14.30 matineja »NAŠI ROJAKI« (Stanlio in Olio). Ob 16.15, 18.15 in 20.30 premiera prekrasnega filma: »ROSE MARIE«.

* Srečke III. razreda drž. razredne koterije so prispjele. Obnovite jih čimprej v podružnici »Jutra« v Celju.

* Kino Union, Danes ob 16.15 in 20.30 vefilm »Shirley« — angel aerodroma« s Shirley Temple in tednik, ob 18.30 matineja.

* Primarij dr. Rašp do nadaljnjega ne ordinira.

* Kino METROPOL prinaša: danes ob 14.30 matineja »NAŠI ROJAKI« (Stanlio in Olio). Ob 16.15, 18.15 in 20.30 premiera prekrasnega filma: »ROSE MARIE«.

* Srečke III. razreda drž. razredne koterije so prispjele. Obnovite jih čimprej v podružnici »Jutra« v Celju.

Gospodarstvo

Načrt naredbe o minimalnih mezdah v dravski banovini

Minimalne mezde 3 din, 2,75 in 2,50 din na uro

Na podlagi uredbe o določanju minimalnih mezd bo ban dravske banovine izdal izvršilno naredbo za območje naše banovine. Načrt te naredbe je banska uprava že dostavila gospodarskim korporacijam v izjavo.

Ta načrt naredbe razvršča podjetja v tri kategorije (a, b in c) ter predvideva za industrijske delavce (delavke) v starosti nad 18 let ne glede na kraj naslednje minimalne mezde: za kategorijo a) 3 din, za kategorijo b) 2,75 din, za kategorijo c) 2,50 din. Te mezde naj veljajo za nekvalificirane delavce, za kvalificirane delavce pa v največji meri naj bi se določile po kvalifikaciji delavca, vendar pa zaenkrat kvalificirani delavci ne bi smeli dobiti nižje mezd, kakor veljajo za nekvalificirane delavce.

Po načrtu naredbe spadajo v kategorijo a) zlasti podjetja za lomljenje in drobljenje kamna, za kopanje gline in kaolina, cementarne, apnenice, opekarne, topilnice, livarne, podjetja za izdelovanje finih armatur, aparatov, instrumentov, strojev, konstrukcij in kotlov, izdelovanje kemičnih in farmacevtskih izdelkov, barv, lakov, firme, črnica, mazil in lepil, predelovanje katrana in smole, pridobivanje tanina in drugih ekstraktov, predelovanje mineralnih olj, svečarne, milarne, plinarne, elektranice, izdelovanje papirja, pivovarne, izdelovanje slada, spirita in kvasa in tiskarne.

V kategorijo b) spadajo podjetja za izdelovanje cementnih izdelkov in umetnega kamna, lončarstvo, steklarstvo, brušenje stekla, izdelovanje in obdelovanje litiga, železnega in kovinskega blaga, kovanih orodij, srpov in kos, izdelovanje vijakov, zakovic in žebeljev, verig in drugih kovanih predmetov, ključavničarstvo, predelovanje pločevine in žice, izdelovanje akumulatorjev predilnice, tkalnice, apreture, barvarne, tiskarne za tkanine, vrvarne, izdelovanje celuloze in lepenke, konfekcija papirja, kartonaže, knjigovodstva, izdelovanje usnja, čevljev, jermenov, sedlarskih in torbarskih izdelkov, gozdna dela, žage, izdelovanje parketov, lesenih rolojev, kopt, podpetnikov, lesenih klincev, pohištva,

stavnega pohištva, izdelovanje testenin, keksov, kanditov, marmelade, kavnih surrogatov in konzerv, izdelovanje likerjev, žganja in brezalkoholnih pijač, kemično čiščenje in barvanje, gradnje nad zemljo, gradnje cest, mostov, železnice, vodnih zgradb, tlakovanje in asfaltiranje.

V kategorijo c) pa bi spadale po načrtu zlasti sledeče vrste obratov: izdelovanje pletenin, cipk, vezenin, pozanterije, predmetov iz plitovine, mlini, črpanje in privajanje mineralne vode, izdelovanje perila, kravate, obleke, dežnikov, klobukov in slamnikov.

Za rudarska podjetja, topilnice železa in jeklarne z vsemi priključnimi oddelki ter za podjetja za nakladanje in razkladanje te minimalne mezde ne bi veljale. Če se daje hrana in stanovanje v naravi, naj bi se zaračunala hrana po 8 din na dan, stanovanje pa po 2 din na dan. Le podjetja, ki bi bila z izplačevanjem minimalnih mezd pri svojem obstoju ogrožena, bi lahko zaprosila bansko upravo, da se jim določijo nižje minimalne mezde. Podjetja pa bi morala dokazati z vpogledom v poslovne knjige, da bi predpisane mezde v resnici ogražale obstoj.

V smislu uredbe o določanju minimalnih mezd, določil ban minimalne mezde po zaslišanju predstavnikov delavskih in delodajalskih organizacij in se mora zasliševanje vršiti ustno in istočasno. Za soboto 29. t. m. je banska uprava razpisala tozadevno ustno razpravo.

Pri Zbornici za TOI v Ljubljani je bila 21. t. m. seja socialno-političnega odbora, ki je bil izvoljen na zadnji plenarni seji. Na tej seji je bila zastopana tudi Zveza industrijev. Zastopniki industrije so podarjali, da je treba pri določanju minimalnih mezd upoštevati mezdne razmere v sosednem območju, zlasti v savski banovini, kakor to predpisuje tudi uredba. Ban savske banovine pa je določil za odrasle industrijske delavce minimalno mezdo 2 din na uro. Treba je gledati na to, da se ne oslabi konkurenčna sposobnost naših industrijskih podjetij nasproti sosednemu področju. Izrečen je bil tudi pomislek, ali je kategorizacija sploh potrebna.

Radikalna sanacija denarnih zavodov ali likvidacija

V nedeljo je imelo beograjsko Udruženje bank svoje letno skupščino, na kateri je predsednik udruženja dr. Vlada Marković obširno poročal o stanju našega bančništva in je med drugim dejal naslednje:

Lani smo občutili delno zboljšanje gospodarske situacije predvsem zaradi ugodne letine, ki je omogočila, da se je pri boljših cenah dohodok kmetij povečal za okrog 4 milijarde. Za nas, ki smo agrarna država, je to velikega pomena. Tudi stanje na denarnem trgu je relativno ugodno. V nekaterih industrijskih panogah se opaža živahnost, delo, zboljšala se je zaposlenost itd. Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, da je gospodarsko stanje agrarne države predvsem odvisno od dobrih ali slabih letine in od možnosti prodaje pridelkov. V tem se razlikujemo od držav, ki imajo izrazito industrijsko strukturo. Četudi je bilo lansko leto v splošnem zadovoljivo, vendar ne moremo biti zadovoljni glede stanja našega privatnega bančništva v celoti. Lani se je bančna kriza še poostрила. Občutili nismo samo negativnega vpliva gospodarske depresije prejšnjih let, temveč je nastalo težavno stanje pri mnogih denarnih zavodih, ki so v večji meri ali izključno dajali posojila kmetu, to pa zaradi načina likvidacije kmetijskih dolgov. Nerentabilnost nadaljnje poslovanja takih zavodov ogražala njihov obstoj. Situacija, v kateri se naša naša bančništvo, zahteva nujno razčiščenje. Prišel je čas, ko je treba izvesti radikalno sanacijo mnogih denarnih zavodov ali pa likvidacijo. Polovničarstvo tu ne vodi k cilju. V svojih nadaljnjih izjavah je predsednik dr. Vlada Marković poudaril nujno potrebo, da se končno izda zakon o bankah in se je tudi zavzemal za ustanovitev bančne zbornice.

Sanacija ljubljanske tramvajske družbe

Izguba 12 milijonov, za sanacijo pa mora občina žrtvovati 18 milijonov

Spisoma maloštevilna družba d. d. je izdala za večeršnji občni zbor poslovno poročilo, iz katerega posnemamo naslednje: Sedanja uprava je prevzela posle 31. januarja 1936. V tem času je izposlovala ureditve družbenega davka za leto 1933, in 1934, primerno določitve prispevka družbe za premostitev cestnice Ljubljana - St. Vid, ter izvedla izpopolnbo službene pramatske nameštstva. Največjo skrb pa ji je povzročila ureditev nevdružnega finančnega stanja družbe. Ze prejšnja uprava je to hotela doseči z zviševanjem delniške glavnice na ta način, da bi se pretvorila terjatve mestne občine do družbene v delniško glavnico. Ker pa je bila družba že ob koncu 1. 1935 pasivna nad 12 milijonov Din, ni bilo umestno da bi se glavnica povzela zato, da bi jo pozneje zopet znižali. Uprava je iskala nova pota in je efekt teh razgovorov naslednji:

Vsa delniška glavnica družbe je prešla v last mestne občine ljubljanske. Nato je mestna občina svoji družbi dala subvencijo v znesku 18.277.000 Din (val. 1. I. 1934). Kupila je v letu 1936. družbo staro remizo za 800.000 Din in proračunala to kupnino z delno terjatvijo mestnega zaklada proti družbi, tako da dolguje družba mestni občini samo še 20.000 Din. Mestna elektrarna je znižala tokovino, tvrdka Oesterreichische Siemens-Schuckert Werke pa je družbi znižala obresti od 10 na 5% od 1. januarja 1934, dalje in je prodajala odpoldavanje (olga) s tem, da se od začetka letošnjega leta zadovolji s plačilom mesečnih obrokov po 150.000 Din in z morebitnim presežkom dohodkov družbe preko 8 milijonov Din letno. S tem je družba definitivno sanirana. Zato je stavil upravni svet družbe obnemnu zboru predlog da se razveljavi sklenjen prejšnjega obnega zbora od 20. decembra 1935 po katerem naj bi se delniška glavnica družbe novšala od 300.000 Din na 20 milijonov Din.

Dohodki družbe so zadnja leta hudo nazadovaj. Leta 1932. so znašali 8.87 milijona

Din, naslednje leto 7.83 milijona Din, l. 1934. so padli na 7,51 milijona Din; v l. 1935 so se za malenkost dvignili na 7,61 milijona Din, lani pa so ponovno padli na 7,33 milijona Din in je bilo lani doseženo najnižje stanje dohodkov. Za l. 1934. je družba izkazala 248.000 Din poslovne izgube, za l. 1935 1.095.000 Din in lansko leto 1.121.000 Din izgube.

Bilanca za l. 1936 izkazuje po izvršenem odpisu dolga nasproti mestni občini še dolg pri Pokojninskem zavodu v višini 21,2 milijona Din in pri dunajski tvrdki Siemens ter pri ostalih upnikih dolg v višini 13,1 milijona Din, skupaj torej 34,3 milijona Din dolga. Skupno stanje dolgov je znašalo v začetku 1. 1935 preko 52 milijonov Din in se je skupna vsota dolgov znižala za preko 18 milijonov s subvencijo mestne občine. Ta subvencija je omogočila ustvaritev posebne rezerve za odpis investicij in poslovnih izgub v višini 7,4 milijona Din ki pa se je z odpisom investicij in poslovnih izgub v l. 1935 in 1936, zmanjšala že na 5,4 milijona Din. Družbene investicije so v bilanci vnešene z vsoto 42,3 milijona Din. Pokojninski fond uslužbencev pa znaša 3,66 milijona Din.

Gospodarske vesti

== Ponovna podražitev cen papirja in kartonu. Društvo tiskarnarjev v Sloveniji objavlja: Dne 20. t. m. so se ponovno zvišale cene papirja in kartonu za 10% od do sedanjih cen. To je že četrto zvišanje v kratki dobi od januarja t. l. pa do danes in znašajo ta štiri zvišanja cen skupaj 28%. Poleg tega je uvedena od 1. aprila t. l. skupna banovinska trošarina v višini 15 par na vsak kilogram papirja, kar je posebno občutljivo pri težjih papirjih in kartonih. To ponovno, naglo zvišanje cen je nastalo zaradi ponovne podražitve surovin za izdelavo papirja in kartonu, posebno celuloze, na kar smo že svoj čas v časopisu opozorili. Ko sponočamo javnosti to zvišanje cen papirja, moramo obenem poudariti in opozoriti, da so zaradi tega tudi tiskarska podjetja prisiljena zvišati cene vsem tiskarskim izdelkom za razliko v cenah papirja. Povišanje cen papirja je splošen svetoven pojav in ni pričakovati, da bi se razmere v do glednem času izboljšale. Tiskarska podjetja so zaradi tega prisiljena dajati samo neobvezne ponudbe, ki se v primeru osnovne podražitve papirja razmeroma zvišajo.

== Konferenca zbornic. V beograjski trgovski zbornici se je vsrila danes konferenca zastopnikov trgovskih in industrijskih zbornic iz vse države. Na dnevnem redu današnje konference pa so bila zgolj trgovinska vprašanja. Zastopniki posameznih zbornic so splošne težave več referatov, o katerih se je nato razvila podrobna razprava, ki se je razširila na ves predel nadaljevala. Zastopniki zagrebške zbornice je poročal o zavaranju trgovcev, zastopnik banjaloske o trgovini na deželi, zastopnik sarajevske o kmetijskih dolgovih, zastopnik beograjske pa o gospodarskih zbornicah vobče.

== Pogajanja za ureditev plačilnega prometa s Švicijo, ki so bila nedavno ponovno odložena na 15. junij, se bodo sedaj po najnovejših dispozicijah vendar pričela že 1. junija, ker je Švica sam na tem, da se to vprašanje končno uredi.

== Dostojni smo izvozili 42.600 vagonov pšenice. Po uradnih podatkih smo od 1. avgusta lanskega leta pa do 17. maja t. l. izvozili 42.621 vagonov pšenice v vrednosti 663 milijonov Din. Po lanskem cenitvah bomo imeli do konca 1. 1936/37. to je do konca julija za izvoz okrog 60.000 vagonov. Ker pa smo izvozili že skoro 43.000 vagonov, bi ostalo za izvoz še 17.000 vagonov. Od te količine je Prizad že angažiral okrog 7000 vagonov, tako da bo ostalo še kakih 10.000 vagonov. Kakor se zdi, bomo do konca julija v resnici izvozili vseh 60.000 vagonov.

== Vinogradniki ne zamud te škropljenja! Kraljevska banska uprava v Ljubljani opozarja vse vinogradnike v Sloveniji, da bo do konca meseca maja treba v vseh vinogradih opraviti prvo škropljenje proti peronospori, če se naj obvarujejo vinograd pred škodo. Dne 22. t. m. je namreč padel v vseh vinogradnih okoliših Slovenije izdaten dež, ki je

povzročil okužitev letov z zimskimi troji peronosporo. Najprimernejši čas za škropljenje proti peronospori bodo zadnji dnevi v maju. Škropljenje naj se izvrši z 1% boroškim brozom in se naj opravi temeljito. Vinogradniki naj pazijo zlasti na to, da bodo poškropljene tudi apodnje strani listja.

== Stanje hmeljskih nasadov v CSR. Nemška sekcija žateškega hmeljskega združenja poroča, da je v zadnjem času vlažno-toplo vreme pospeševalo razvoj hmeljske rasti. V zdravstvenem pogledu pa stanje nasadov ni zadovoljivo. Pred vsem se množijo znaki grozeče peronospore. V nižjih legah pa nastopa bolhač. Po poročilu zadruge hmeljskih trgovcev je hmeljska rastlina v zgodaj obrežanih nasadih dosegla višino 1 do 2 m, v pozno obrežanih pa se šele prvezuje.

== Cena vstopnicam in legitimacijam za obisk ljubljanskega velesejma ki bo od 5. do 14. junija t. l. so naslednje: 1) Za tiste, ki bodo z rumeno železniško izkaznico po 2 Din izkoristili 50% popust na železnico; a) ako je vozna karta do Ljubljane veljala do 25 Din, dobi obiskovalec pri velesejemski blagajni legitimacijo za 10 Din, ki daje pravico do enega dnevnega in enega večernega obiska velesejma; b) ako je karta veljala do 60 Din, dobi obiskovalec legitimacijo za 15 Din, ki daje pravico na tri dneve in tri večerne obiske velesejma; c) ako je karta veljala preko 60 Din, dobi obiskovalec legitimacijo za 25 Din, ki daje pravico na pet dnevni in pet večernih obiskov velesejma. 2) Za Ljubljance in ostale tiste, ki se vozni ojašav ne bodo poslužili, stane legitimacija 25 Din, ki daje pravico na 10 dnevni in 10 večernih obiskov velesejma. Vstopnica za enkratni poseet stane 10 Din.

== Prisilna uporaba umetnega bombaža v Nemčiji. Po najnovejši odredbi se mora v Nemčiji od 1. julija izdelovati vata za obveze iz surovine, ki vsebuje 50% umetnega bombaža.

== Dobave. Gradbeni oddelek direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 28. t. m. ponudbe za dobavo kretniških tablic ter umetnega strojnega škrlja. Direkcija drž. železnice rudnika v Kakinju sprejema do 2. junija ponudbe za dobavo jermenov, ognjenih glin, zvonastih vijakov, železne pločevine, železnih plošč, odvodnih doz ter rezervarijev za bencin. Direkcija drž. rudnika Ugljevit sprejema do 29. t. m. ponudbe za dobavo medenastih cevi. Direkcija drž. rudnika Vrhnice sprejema do 30. t. m. ponudbe za dobavo katodnih odvodnikov, do 10. junija za dobavo krovne lepene in do 17. junija za dobavo firneža, kaolina ter raznih barv. Komanda mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do 29. t. m. ponudbe za dobavo sedlarskih potrebščin do 2. junija za dobavo masl; za čiščenje, kalijevega mila ter smirkovega platna, svinčne pločevine, kosirja do 7. junija za dobavo aluminijaste posobe.

== Licitacije. Dne 28. t. m. bo v intendanturi štaba dravske divizije obhvali v Ljubljani licitacija za dobavo 7.000 kg petroleja. Dne 2. junija bo pri komandi mornarice v Zemunu licitacija za dobavo 2.500 komadov zimskih volnenih mornarskih maj, 26. junija za dobavo raznih vrst: ter pocinkane žice, 30. junija za dobavo raznega larskega materiala in 26. julija za dobavo avtomatske telefonske centrale. Dne 8. junija bo v pisarni ekonomskega oddelka direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani licitacija za dobavo raznih pisarnjskih potrebščin. Dne 23. junija bo pri glavnem arhitektnem skladu v Zemunu licitacija za dobavo dvočolne za prenos bolnikov.

Borze

25. maja
Na ljubljanski borzi so se danes trgovali v privatnem kliringu avstrijski šilingi po 8,05, angleški funti pa po 238. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8,00, v angleških funtih po 238 in v grških bonih po 33,50. Nemški klirinski čeki stanejo v Ljubljani 12,29, v Beogradu 12,3863 in v Zagrebu 12,3250 obojako za konec junija 12,2750 in za 15. julija 12,27.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda pri stalni tendenci notirala 406,50 do 408 (v Beogradu je bil promet po 408,50). Zaključki so bili zabeleženi le v 4% agrarnih obveznicah po 52 in v 7% Blairovem posojilu po 85,50.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2397,16—2411,76, Berlin 1749,02—1762,90, Bruselj 734,69 do 739,76, Curij 996,45—1003,52, London 215,16 do 217,21, Newyork 4327,26—4363,57, Pariz 195,26—196,70, Praga 152,04—153,14, Trst 228,44—231,53.

Curij. Beograd 10, Pariz 19,60, London 21,6225, Newyork 437,3750, Bruselj 738,7250, Milan 23, Amsterdam 240,50, Berlin 175,60, Dunaj 81,40, Stockholm 111,45, Oslo 108,6350, København 96,5250, Praga 15,36, Varšava 83, Budimpešta 93, Atene 3,90, Bukarešta 3,25.

Efekt

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 406,50 — 408,4% agrarne 52 — 52,75, 4% severne agrarne 51,75 — 52,75, 6% daim. agrarne 73,75 — 74,50, 7% invest. 87,75 — 88,50, 7% Drž. hip. banka 98,30 — 101,7% Blair 85 — 85,75, 8% Blair 94,25 — 95; delnice: PAB 194,50 den, Trboveljska 250 — 280, Gutmann 60 — 65, Sečersna Osiček 170 — 200, Osička ljevaonica 180 — 190, Dubrovačka 370 — 420, Oceanja 250 den., Isss 25 — 35.

Beograd. Vojna škoda 408 — 409 (408,50), 6% begiške 76,50 — 76,75 (76,50 — 76,60), 6% daim. agrarne 74,25 — 74,75 (74,50), 7% invest. 86,75 — 87,7% stabiliz. 87 — 88, 7% Drž. hip. banka 99,50 den. (99,50), 7% Drž. hip. banka 99,50 den. (99,50), 7% Blair 85 den., 8% Blair 94 — 95,50, Narodna banka 7150 — 7200 (7150), PAB 198 den. (198).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago. 25. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 127, za julij 119,75, za sept. 118,625; koruza: za sept. 112,25.

+ Winnipeg. 25. maja. Začetni tečaj: pšenica: za maj 132,125, za julij 131, za sept. 122.

+ Novosadska blagovna borza (25. t. m.) tendenca nespremenjena. — Pšenica baška. sremska 173 — 175, slav. 172 — 174 banatska 172 — 174, baška. potiska 177 — 179. Oves: baški, sremski, slav. 102,50 — 105. Ri: baška 144 — 146, Koruza: baška in sremska 92 — 94, banatska 90 — 92. Moka: baška in banatska 202 — 210, »og« 250 — 260, »2« 230 — 240, »3« 210 — 220, »4« 180 — 190, »7« 152,50 — 162,50 »8« 115 — 120. Otrobi: baški, banatski 91 — 96.

+ Budimpeštanska termiska borza (25. t. l.) Kuruzja: za maj 11,84 — 11,86, za julij 12,03 — 12,04.

BOMBAŠ

+ Liverpool. 24. maja. Tendence komaj stalna. Zaključni tečaj: za maj 7,12 (prejšnji dan 7,09), za dec. 7,06 (7,02).

+ Newyork. 24. maja. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za junij 13,75 (13,79), za okt. 12,72 (12,77), za dec. 12,70 (12,75).

Sokol

Sokol Dolenji Logatec. Naš društveni pevski zbor je priredil zadnjo nedeljo pevski koncert pod vodstvom neumornega povodje in predsednika mladinskega oddelka br. Janeza Gučka mladinski koncert. Nastopilo je 110 mladih pevcev, kateri so z brezbrižnim izvajanjem pesmic nadvse navdušili nabito polno dvorano. Več pesmi so morali mladi pevci ponoviti. Večer je bil posvečen našemu mladinskemu skladatelju Adamcu in je imel pred pričetkom koncerta spominski nagovor br. dr. Ciril Krašev. Na binkošno nedeljo smo napravili društveni pešizlet v Kolče, katerega se je udeležilo 154 sokolskih pripadnikov. V sredo 26. t. m. ob 20,30 pa se poslovimo od člana naše uprave br. kapetana I. klase Dragotina Slekova. Bil je velika opora društvu, več let gospodar, ki ima ogromno zaslug za naš dom, zato je dolžnost vsakega člana, da se odhodnice v čim večjem številu udeleži. Zdravo!

Sokolsko društvo Ormož proslavi 6. junija 25letnico obstoja. Pri tej priliki bo tudi razvite društvenega prapora in okrožni nastop ptujskega sokolskega okrožja. Za ta slavnostni dan se vsrjo že zdaj živahne priprave, da bi ta sokolska manifestacija Dravškega podja čim veličastneje uspeša. Vabimo vse bližnje in sosedne pripadnike ter prijatelje Sokolstva, da nas na ta dan pose-

Stavbni razmah sredi Ljubljane

Izginili bodo spomini prvih začetkov narodnega prebujanja

Letošnje leto se nam obeta na tako zvanem Dukičevem bloku med Gajevo in Tyrsevo cesto velikopotezen razvoj stavbenosti. To obširni kompleks nekdanjega Fröhlichovega ali Tomažičevih dedičev posestva obsega ogromni četverkot med Gajevo, Beethovno, Puharjevo in Tyrsevo cesto. Zgornji del tega bloka proti Beethovnovi in Puharjevi ulici je že do polovice zazidan z modernimi stavbami, prva četrtina spodnjega dela pa pravkar čaka na zazidavo, in to zavarovalna družba »Slavija« zgradi v tej četrti izpompatno, reprezentativno palačo na voglu Gajevo in s pročeljem na Tyrsevo cesto z umaknitvijo na predpisano regulacijsko linijo. Ta orjaška stavba bo vredna vrnitve sosednemu nebotičniku in ostalim velikomestnim stavbam v slovenski prestolnici.

Zadnje tedne so marljivi delavci očistili skoro vse prostrani notranji del tega bloka razne stare ropotije in temeljito popravili mnogobrojne kolibe, shrambe, skladišča, delavnice. Tako so pripravili teren za bližajočo se stavbno akcijo.

Ker so na tem terenu obstajale v zadnjih letih mnoge, silno zamotane posestne pravice, se je začetek gradnje te palače nekoliko zakasnil, vendar je zaradi spoznavnosti posameznih lastnikov parcel prišlo do dovoljnega dokončnega sporazuma in je pričakovati v dobljenem času, najpomeneje do jeseni, tvoj živahnega stavbnega razmaha.

Ta kompleks pomeni tradicionalno obelje stare Ljubljane in vedo krajevni zgodovinarji o tem povedati mnogo zanimivosti. Zgodovinar Vrhovnik pripoveduje, da je pri Fröhlichu št. 5, 7. in 9. slovel hotel »Pri zlatem levu« (Zum goldenen Löwen). Obsegal je poleg gostilne tudi kavarno. Ta hišni sklop je imel razne gospodaje. Na št. 9. je bila še leta 1828. državna mitnica. Ostali dve hiši sta bili okrog l. 1800. last Maličeve družine. V srednji hiši (št. 7.) je bila že tedaj gostilna, ki jo je vodil Andrej Malič. Pozne-

Brodarič obsojen na smrtno robijo

Novo mesto, 25. maja.

Po daljšem presledku je danes spet zasedal novomeški veliki kazenski senat. Razpravljal je o nenavadno težkem zločinu, kakršnih je žal zadnja leta že več zabeležila kronika Dolenjske. Senatu je predsedoval Božidar Romih, prisodniki so bili sodniki Crnoš, Durini, Pačič in Peče. Pred senat je stopil 25-letni Stanko Brodarič, ki ga je namestnik državnega tožilca G. Grozdnik obtožil dvojnega umora. Brodaričev zagovornik je dr. Ivanetič.

Obsežna obtožnica navaja, da je Stanko Brodarič letos 18. februarja v Curilahu umoril s sekiro 83-letno Baro Kočvarjevo in njeno 58-letno hči Marijo Vrančarjevo. Brodarič je po rodu iz Rosalnice, pristojen za v metliško okoliščino. Staro ženko Kočvarjevo in njeno hčer so našli 18. februarja zjutraj grozovito razmesarjeni v njuni hišici. Obe poškodovanki sta imeli lobanji razsekani in deloma zdrobljeni, da so na več mestih izstopili možgani. Stanovanje je bilo razmetano, ameriški kovčeg odprt s sekiro in v njem vse prebrskano, v večih se našli razmetano slanino. Po poljedbah se je dogajalo, da sta pokolnici imeli svojčas precej denarja, ki ga je bila Vrančarjeva prinesla iz Amerike. To je pač primamljivo pohlepno morilca. Tisto jutro po umoru so štiri priče videle nekoga, ki je planil skozi zadnja vrata iz hiše, umorjen, nato so odkrile grozoviti zločin. Ko je pozneje bil Brodarič aretiran, so priče soglasno potrdile, da je identičen z onim beguncem. Na skrinji umorjenk so ohranili našli vojaško knjižico in na Brodariča naslovljen opomin, s katerim ga je gasilska četa v Rosalnicah nekoč pozvala, naj plača stari dolg. Našli so tudi pri hiši preiskavi v sobi umorjenih v čunjo zavito okrvavljeno sekiro, katere rezilo se je povsem ujemalo z zadanimi ranami. Ta sekira pa je bila iz Brodaričeve hiše.

Kljub vsem obremenitvam je Stanko Brodarič dosledno zavračal svojo nedolžnost. Priznal je sicer, da je vojaška knjižica z opominom gasilske čete vred njegova. Tudi je priznal, da je najdena sekira last njegovega očeta. Toda, pravi, da je sekira že jeseni 1936 izgubljena, vojaško knjižico in opomin pa je neznan kje izgubil. Zatrjuje, da je neznan zločinec gotovo podtaknil vse to, da bi krivdo zvalil nanj. Prejšnji večer je pomagal kuhati žganje pri sosedu Brodariču, kjer je ostal do 5. zjutraj. Ko je prišel domov, ni šel spat, temveč je samo nekaj časa dremal za

ZAHTEVAJTE IZREČNO FLIT V PLOMBIRANJE, ORIGINALNIH ROČKAH

tjo ter nam dajo novih pobud za nadaljnje sokolsko delo. Se prav posebej naj velja vabiti bivšim članom in prijateljem našega društva, ki jih je življenja pot privedla v druge kraje. Na veselo svidenje 6. junija v Ormožu!

je so se gostilničarji menjali, kakor sledi: l. 1802. je tod krčmaril Nikolaj Susters, l. 1805. Jurij Curn, l. 1833. pa Anton Dolničar. Četokrat je bil njegov večerni gost naš pesnik dr. France Prešeren in se ondi shajal tudi z večjo družbo odličnih slovančkov čutečih prijateljev, med njimi po ZMS tudi s slavnim lircom Stankom Vrazom. Ze l. 1828. je bil Andrej Fröhlich posestnik št. 5, l. 1860. pa je prešel v njegovo last ves trohišni sklop. Pod Dolničarjem se je hotel »Zlati lev« uveljavil v vrsti ljubljanskih hotelov. Uknil ga je menda njegov naslednik Anton Fröhlich. Pred štiridesetimi leti je bila tod znana Kramerjeva kavarna (potomka je sedanja kavarna Leona Pogačnika v Kolodvorski ulici). Pred približno tridesetimi leti je adoptiral takratne kavarniške prostore pokojni Dragotin Hribar, kjer je etabliral svojo tiskarno.

Hotel »Pri zlatem levu« je bil znamenit tudi v narodnem oziru. Ondakaj je imel svoje prvo gnezdo Južni Sokol, ki je bil ustanovljen meseca avgusta l. 1862. na Drenikovem vrhu. Kmalu po ustanovitvi — pravila so bila potrjena šele 10. januarja l. 1863. — je odbor najel pri Fröhlichu telodvorišče, kjer so Sokoli prikratk razpeli svoja krila in zasejali kleno seme močnega današnjega sokolskega organizacija. Telodvorišče so ob ponedeljkih, četrkih in petkih. Južni Sokol je takrat štel 70 članov. V gostilni so se zabavali s petjem, deklaracijami in godbo. V prostorih Južnega Sokola v Fröhlichovi hiši je začel l. 1865. pouč

Pijača pri jedi

Razredčuje želodčni sok in komplicira prebavo

Pitje pri jedi je razširjena navada in mnoge osebe so, ki trdijo, da ne morejo jesti, če istočasno ne pijejo. To pa je naporno in celo škodljivo.

Tekočina, ki jo spraviš vase pri jedi ali celo pred jedjo, kar je še bolj škodljivo, v večini primerov znatno zmanjšuje tek. Zato je paziti posebno pri otrocih, da ne pijejo pred jedjo ali med njo, ker to povzroči navidezno sitost, ki stori, da otroci ne dobe za svojo rast zadostne količine hranilnih snovi. Nadalje je pomisliti, da vsaka tekočina razredčuje želodčni sok in otežuje s tem prebavo. Zato tudi navadne vodne juhe, kakršne so bile včasih običajne, niso baš koristne. Najbolje je, če pijemo v presledkih med posameznimi obedi,

a če ne moremo tako dolgo čakati, tedaj vzemimo po jedi presno sadje, ki dovaja telesu obenem za zdravje koristne snovi.

Pijača k jedi v splošnem ni priporočljiva. Različna vina, ki jih ponujajo pri velikih banketih, posebno sekli, pri katerih pride v poštev še velika temperaturna razlika med njimi in vročimi jedmi, so mnogokdaj kriva želodčnih slabosti, ki se pojavljajo kmalu potem. Vsekako so bolj škodljiva nego prenapolnjenost želodca pri banketu.

So pa ljudje, ki mislijo o tej stvari drugače in ki menijo, naj se človek v tem pogledu ravna popolnoma po svojih potrebah, seveda ne da bi si pri tem želodec preplaval.

Policisti je niso spoznali

Dogodivščina italijanske princese v Budimpešti

Madžarski listi poročajo o doživljanju princese Marije, ki je s svojim očetom, italijanskim kraljem, obiskala Budimpešto.

Princesa je v takšni sami odšla na vožnjo po madžarski prestolnici. Vrnila se je nato proti kraljevskemu gradu. Nekoliko sto metrov pred vhodom je izstopila in je hotela peš vanj. Policijski uradniki, ki so tam stražili, pa so jo ustavili. Princesa je povedala po italijansko, kdo je, policisti pa

je niso razumeli in je niso pustili naprej. Komaj pa so se malo obrnili, je predrla kordon, toda neki policist jo je ponovno ustavil in ji vlijudno, toda odločno zapovedal, naj se odstrani.

Tedaj je prišel nek policijski višji nadzornik, ki jo je spoznal in odvedel v grad. Ko so jo prosili, naj uradnikom, ki so jo zadržali, preveč ne zameri, se je nasmejala, češ da so storili samo svojo dolžnost.

Dvoboj s čeljustmi

Originalen duel na Japonskem

Dvoboji s pištolami, sabljami, celo s topovi in na ameriški način niso nič posebnega. Tako sta si mislila vsaj dva možakarja v Tokiju, ki sta se dogovorila, da se bosta dvobojevala s — čeljustmi, pa s svojimi, ne z oslovskimi.

Ko sta možakarja s svojimi sekundanti prispela na dvobojišče, so jima zvezali roke za hrbet in sta se morala obvezati, da ne bosta uporabljala zob. Celo uro sta se nato napadala s čeljustmi in sta bila

pri tem precej hudo poškodovana. Za zmagovalca so končno proglasili enega izmed njiju, ki je imel ostrejšo spodnjo čeljust in jo svojega nasprotnika zato lahko bolj temeljito »obdelal«. Po dvoboju sta se pobotala in povedla vso družbo v neki restorani, da bi proslavila pomirjenje. Pri tem proslavljanju pa sta imela bolj pasivno vlogo, kajti zavoljo poškodb v spodnjem delu obraza nista mogla ne jesti ne piti.

Če ne veš, zdaj izveš:

da je umrl ameriški milijarder J. D. Rockefeller tako nenadoma, da ni bil ob času njegove smrti v njegovi bližini niti eden izmed sorodnikov. Še v petek se je počutil popolnoma zdravega. Pokopali ga bodo v sredo;

da je zložljiva hiša ruske ekspedicije na Severnem tečaju 3,7 m dolga, 2,7 m široka, 2 m visoka in tehta samo 160 kg ter je na zunaj črno pleskana, zaradi boljšega vsklavljanja sončnih žarkov;

da bodo porabili člani ruske odprave na Severnem tečaju v 24 urah samo poldrugi liter goriva za kuhanje in ogrevanje prostorov. Ognjišče je pripravljeno za kurjavo s petrolejem;

da je stari Rockefeller zato učakal visoko starost 98 let, ker se je že v 55. letu svoje dobe umaknil iz poslovnega življenja ter se štedil. Bil je od te starosti naprej na »dosmrtnih počitnicah«;

da je ta teden menda zadnji teden angleške vlade Stanleya Baldwina, ki bo dobil naslednika v osebi Nevillea Chamberlaina;

da je po dosedanjih ugotovitvah preiskovalne komisije v Moskvi bivši komisar Jagoda poveljal nad dva milijona rubljev državnega denarja;

da sta angleški kralj in kraljica 24. maja v katedrali sv. Pavla otvorila teden angleškega imperija;

da je soproga letalca Charlesa Lindbergha dne 12. maja, na dan angleških kronanskih svečanosti, povila zdravega dečka;

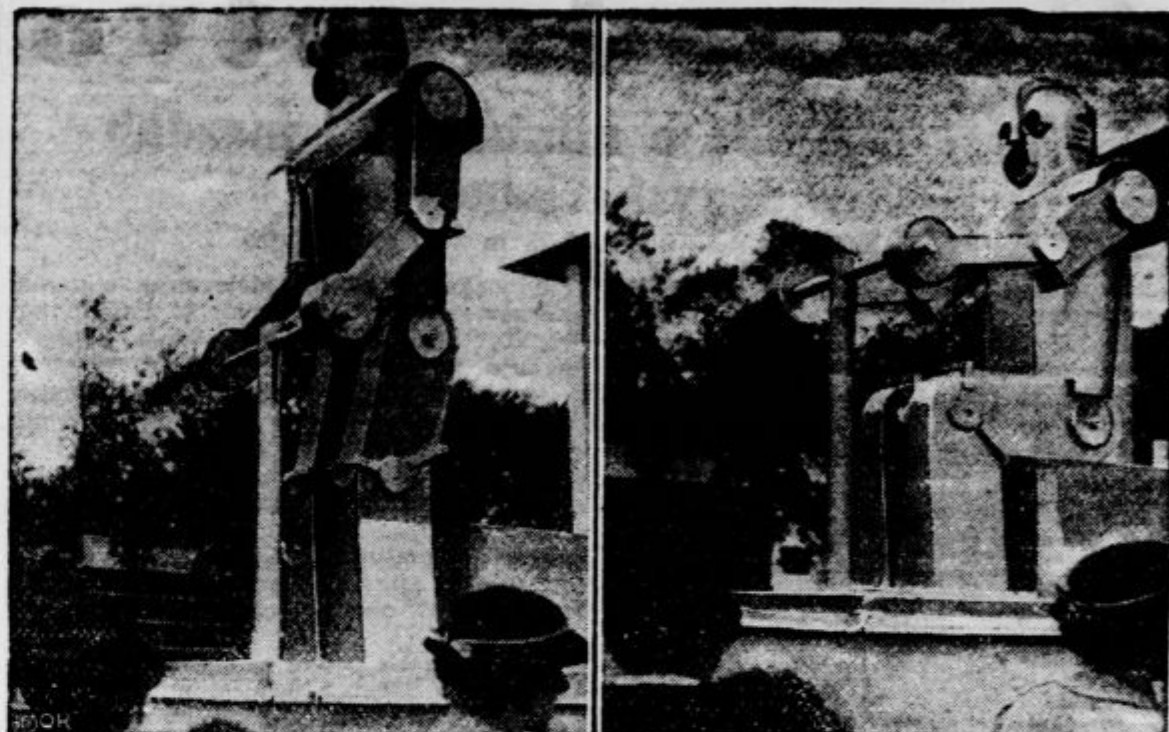
da se danes v Moskvi najbolj čita knjiga Petra Pavlenka »Na vzhodu«. Pisatelj opisuje v tem delu, kako so ruski letalci spremljali Tokio v kup razvalin in kako je Rusija spravila japonsko vojsko na kolena;

da so po filmski igralki Marleni Dietrichovi uvedene hlače za ženske postale v Ameriki tako priljubljene, da se čujejo širom Zedinjenih držav glasne zahteve, naj začno uradnice, predvsem strojeviske v uradih, nositi »slake« sive barve s plavimi gumbi in črto.

Točno plačaj »Jutru« naročnino

Varuj svojem zavarovalnino

„Električni robot“ na Madžarskem

Na vzorčenem večerjemu v Budimpešti so pri vhodu instalirali »električnega vratarja«. Robot meri v višino tri metre in lahko sedi, vstane in stoji. Ker je njegov mehanizem opremljen tudi z gramofonskimi ploščami, odgovarja celo na določena vprašanja

Kako je umrl Rockefeller

Izdihnil je brez bolečin v spanju

Domači zdravnik Johna D. Rockefellerja dr. Merri-day pripoveduje, da je nastopila smrt pri njegovem starem gospodarju zaradi vnetja srčne mišice. Bogataš je izdihnil brez poslednjega izročila. Očividno se ni zavedal, da je smrt tako blizu.

Milijarderjeva služnica je bila v trenutku smrti v sobi umirajočega, pokojnikov sin pa ni bil zraven, ker ga niso mogli pravočasno pozvati k očetu. Novica o smrti se je razširila z bliskovito naglico po okolici. Skupine možikov in žensk so se zbirale pred bogataševim imenjem, ki je bilo z natančno preračunanimi srčstvi zaprto za zunanji svet.

Dr. Merri-day pravi, da je dobil stari Rockefeller prošli petek srčni napad, ki

pa je hitro minil. Starec se je kmalu popravil in je bil zopet najboljše volje. Pogovarjal se je prav dolgo s svojo služnico. Ker se je zdravstveno stanje bolnika tako hitro izboljšalo, niso o tem niti obvestili njegovih sorodnikov. Poslabšanje je nastopilo šele v noči na nedeljo, in sicer kratko po polnoči. Dotlej je bil Rockefeller pri popolni zavesti. Govoril je s svojim streljajem in sestro, ki je ponoči čula ob njegovem zglavlju.

Kakor pripoveduje služnica iz milijonarjeve okolice, je Rockefeller izdihnil popolnoma mirno. Lepše in mirnejše smrti si ni mogoče predstavljati. Tožil ni o nobenih bolečinah, preminul je med spanjem.

Značilno je, da se je starec zadnja dni svojega življenja precej živahno zanimal za svet in dogodke okoli sebe. Vsak dan se je peljal z avtom iz Dayton-Beacha na Floridi v 12 km oddaljeni zaliv, kjer je opazoval ladje, nakladanje in izkladanje tovarov. Odhajajoči parniki so zbujali njegov posebno pozornost in zadovoljstvo. Te izlete je absolviral Rockefeller samo v družbi svojega šoferja. Večji del dneva v neugodnem vremenu pa je pokojnik preživel v notranjih prostorih razkošno urejenega imenja v Dayton-Beachu.

Smrtne ostanke milijarderja bodo prepeljali najprej v Tarrytown (New York), in šele pozneje v Cleveland.

Deseta obletnica Lindberghovega poleta

Desetletnico slavnega Lindberghovega poleta čez Atlantski ocean so proslavili v Ameriki z mnogimi svečanostmi. Tako je ameriško-francoska družba priredila velik banket v newyorškem hotelu Waldorfu. Proslavili sta ta dogodek med drugimi tudi Ameriška legija in ameriški odsek Mednarodne letalske zveze. V Roosevelt Field, kjer se je bil slavnostni letalec dvignil k svojemu poletu, so odkrili spomenik, ki ga je bila dala izdelati zgodovinska družba države New York.

A NEK DOTE

Girardi je srečal tovariša, ki ga je takoj nagovoril: »Zdravo, vesel sem, da sem srečal na vse zgodaj tako sijajnega dečka!« Nato je Girardi zagodrnjal: »Imaš pač več sroče kakor jaz.«

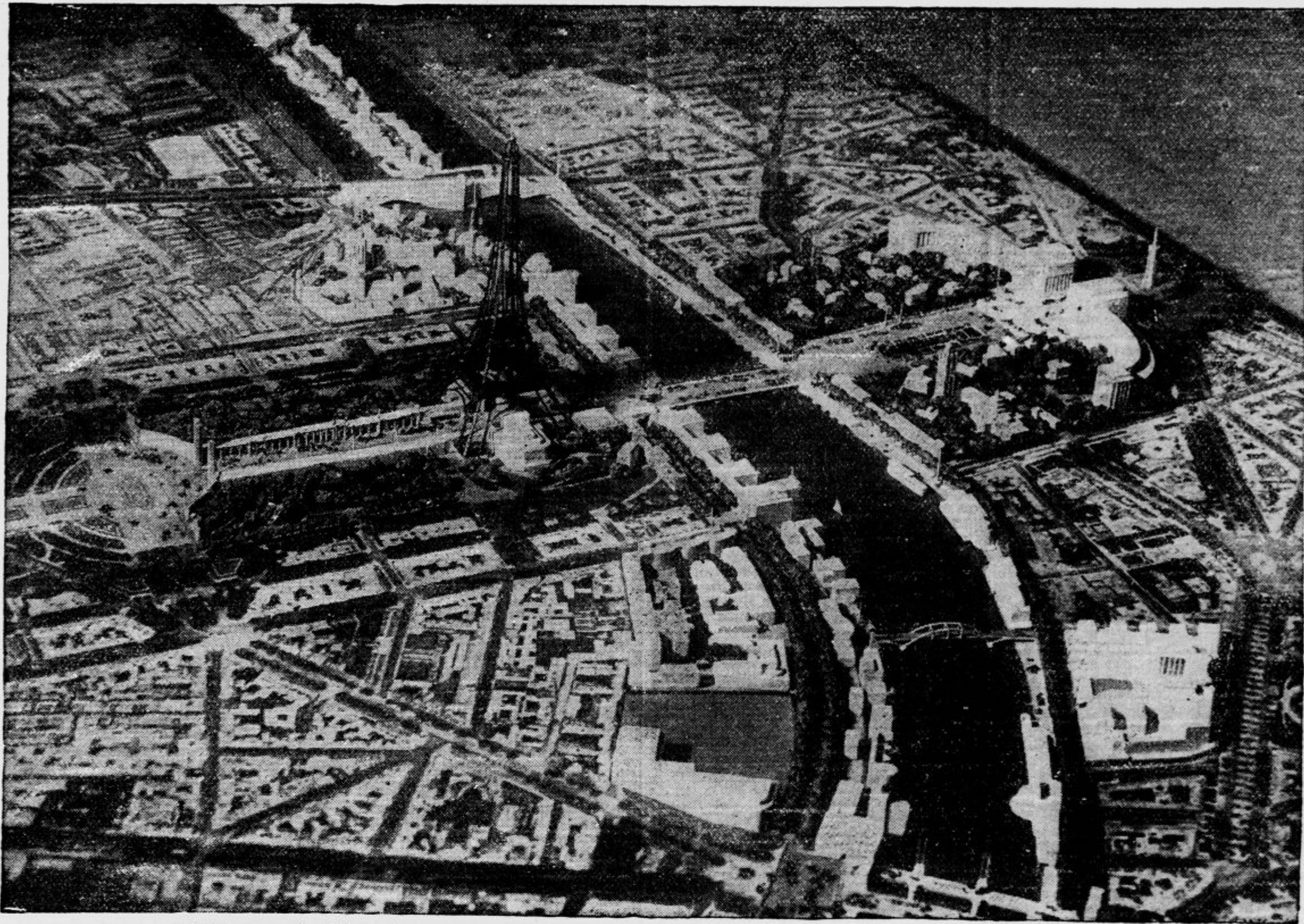
VS AK DAN ENA

»Veste, moja žena hoče povedati ime, kajno besedo...«

(Tidens Tegn)

Otvoritev mednarodne razstave v Parizu

Pogled na razstavišče svetovne razstave v Parizu, katero je v sredo otvoril državni predsednik g. Albert Lebrun

John D. Rockefeller

Životopisi tega velikega industrijskega kapitana so dvoje vrste in obe vrsti kažeta dve popolnoma različni sliki, ki se samo ob koncu strneta in složno poročata o velikanskih vsotah, ki jih je ta najbogatejši Amerikanec v zadnji tretjini svojega dolgega življenja naklonil razvoju znanosti kot največji mecen te vrste. Dokler je John D. Rockefeller samo grabil na kup, ne oziraje se pri tem na žrtve, ki so ostale za njim, je imel milijone sovražnikov, ko pa je dospel na vrhunec svoje denarne moči in je obenem preživel skoro vse svoje nasprotnike, se je to plameniče sovraštvo milijonov ljudi umirilo in Rockefeller je postal v očeh sodobnikov samo bogati in darežljivi mecen, ki obispa znanost z ogromnimi velikodušnimi naklonili.

Uradni življenjepis Rockefellerjev, ki so ga začeli širiti po svetu šele, ko se je mož popolnoma umaknil iz poslovnega življenja, ne povedati samo dobre stvari o pobožnem, varčnem človeku, vzglednem sinu vrliga očeta in poštenem poslovnem možu, ki mu samo zavist tekmecev dan za dnevno črni neomadeževano ime. Daleko verjetnejši in resničnejši življenjski podatki pa so nam ohranjeni iz dobe, ko milijoni ameriškega ljudstva za tega moža niso imeli drugega izraza kakor »samogoltna pošast«.

»Začel je Rockefeller...«

jevem očetu, da je bil skromen branjevec v Richfordu, ki je z veliko težavo skrbel za svojo mnogostevilno družino, hodil redno v cerkev in vcepil globoko pobožnost tudi svojim otrokom. Resnica pa je ta, da je bil William Rockefeller, samozvani zdravnik, čudodelni doktor, konjski mešetar, kvartopirec, bigamist — vedno pa mož, ki je znal najti dolar tam, kjer drugi niso videli niti centa. Ko je bilo Johnu deset let, je moral oče, doktor William Rockefeller izginiti, ker so ga oblasti zasledovale zaradi raznih pregreškov. Eni trdijo, da je bila to konjska tatvina, drugi pa prisegajo, da je šlo za otmočo poročene žene, združeno s posilstvom. Od tega časa izgine s površja doktor Rockefeller in prihaja na svoj dom samo še ponoči in v največji tajnosti. Obenem pa se pojavi daleč ob kanadski meji neki drugi čudodelni doktor William Livingstone, ki ima obširno klientelo zlasti med Indijanci. Fotografije tega čudodelnika so ohranjene in so za čudo podobne tistim slikam dr. Williama Rockefellerja. Zdravniški poklic je šel tako dobro, da si je moral dr. Livingstone omisliti dvojnika pod istim imenom, ker bi mu bilo sicer tehnično nemogoče, osrečevati Indijance s svojimi zdravili. Drugič oženjen ob živi prvi ženi, se je dr. William vendar vedno živo zanimal za svojo rodbino in od časa do

časa jo je posejal, da nauči svoje otroke umetnosti, kako se strižijo badaste ovce in delajo dolarji. Ko so v kasnejših letih vestni življenjepisniki iskali akte dr. Williama Rockefellerja pri sodišču, se je izkazalo, da je bila pred njimi že na delu dolga in zlata roka Johna Rockefellerja — dotični akte so izginili in v vseh registrih je bil iztrgan ravno oni list. Tako se je lahko pojavila legenda o pobožnem branjevcu.

Jasno je, da je uradni življenjepisec bogataša Johna D. Rockefellerja, svojega gospodarja, za bogato plačilo kolikor se je le dalo idealiziral, in tako imamo o slednjem prekrasen življenjepis moža, ki naj bo ostalemu svetu vzor delavnosti, varčnosti, poštenosti in vseh krščanskih kreposti. Neumorne delavnosti in silne varčnosti mu ne odrekajo niti najhujši sovražniki, glede krščanskih kreposti pa so ravno ti mnenja, da jih je poznal samo v družinskem in zasebnem življenju, zato pa je bil v poslovnem oziru samo mrzel računar, tuj vsem človeškim občutkom. Redno je vsako nedeljo posejal cerkev svoje metodistične sekte, čital sv. pismo, pel psalme in imel vzpodbudne prepovedi v nedeljski šoli. Lepo umetnosti, slostvo in znanstvo — vse to zanj ni obstajalo, nikoli ni vzel v roko kakšno knjigo, razen sv. pisma, njegov ideal je bilo trgovsko knjigovodstvo, poslovne pogodbe in zahrbtna borba s tekmeči. S slednjimi je imel poseben način ravnanja: Kdor se mu je udal, temu se je godilo dobro in tudi Rockefeller mu je ohranil zve-

stobo in naklonjenost, kdor pa je hotel ostati samostojen in je v prostem trgovanju poslovanju nasprotoval Rockefellerjevemu zamlom, na tega se je zrušil ves arsenal prijemov brezobzirnega nasilnika, ki je porazil, uničil in poteptal v prah vsakega svojega konkurenta. Manire Džingiskana v individualistični razuzdanosti ameriškega gospodarstva.

Pojava roparskega industrijskega kapitana Rockefellerjevega formata je bila mogoča samo v ameriških prilikah druge polovice 19. veka in v dobi, ko je smrdljivo kameno olje začelo svojo zmagovito pot v svetovni tehniki. Šest in dvajsetletni mož z izrazitim roparskimi nagoni je v petroleju dobil svoj element, v katerem se je lahko razmahnil po mili volji. Njegovi napori so bili osredotočeni v tri pravce: proti producentom, proti predelovalcem in proti potrošnikom. Zato se je lotil dela, da osredotoči v svojih rokah vso predelavo, da bi s tem pritiskal navzgor na producenta in navzdol na potrošnika. Striža bedastih ovac po navodilih očeta dr. Livingstone recte dr. Rockefellerja.

Da se je to delo posrečilo v necelih dveh desetletjih je nesporno pripisati organizatorskim sposobnostim voditelja in njegovega ostrumu pogledu za odkritje pripravnih prilik in mest, kdaj, kje in kako je bilo treba navaliti na nasprotnike. Ustvaritev družbe Standard Oil, o kateri pravijo ciniki, da je skoro tako dobro organizirana,

kakor katoliška cerkev, je visoka pesem vseh nedovoljenih, zahrbtnih, brezvestnih in brezsrčnih trikov, s katerimi je Rockefeller cela desetletja izigral obče narodne koristi, moralno demokracijo in predvsem pravne uredbe. Umori, uboji, sleparstva, podkupovanje, izživanje stavk, požigi, kriptovprisanstvo, zasmehovanje ameriške uprave in državne uredbe — to so sredstva, s katerimi je Rockefeller zmagal in potolkel trikrat vse svoje tekmece, da so v onemogočem sdu kleti svoje življenje, svojo domovino ter nje pravni red.

Iz tega organiziranega roparja, ki je dosegel veličino žeznalosti, izvirajo tudi one milijarde, s katerimi si je rodbina Rockefellerjev stekla sloves prvih mecenov. Od ogromnega kupa dolarjev, ki si jih je nagrabil stari Rockefeller, sta njegov sin in vnuk trosila znatne drobtine, da se povečala ime, ki je bilo cela leta zapopadek vse pokvarjenosti. Potomci so začutili, da je treba dati rodbinskemu imenu potrebneja blišča in so to storili s širokogrudnostjo, ki je vse življenje odlikovala tudi ustanovitelja petrolejske dinastije. Res je namreč, da stari Rockefeller ni bil malenkosten, kadar je s stotisoči plačeval usluge svojih nameštencev, ki so gospodarju nesle milijone in milijone dobička. Tako se danes lahko sveti ime industrijskega kapitana, obdano s sijajem največjega mecenarstva. Tudi s tem Rockefellerji niso šli pod format svojega očeta in deda.

Kulturni pregled

S poti po Italiji

Od 8. do 22. maja se je mudilo v Italiji odposlanstvo jugoslovenskega tiska: prvo, ki je kdaj prišlo pod tem imenom v Italijo. Pričujoči zapiski so nastali na tej zanimivi in lepi poti, polni novih pogledov, estetskega užitka in značilnih spoznavnih in bilju in žitju današnje Italije. Rimska vlada je preko ministristva za propagando in tisk prevzela gostiteljstvo in ga izvršila s tako pozornostjo, ljubeznivostjo in nobleso, da je spravljala goste v najprijetnejšo zadrego. Službeni krogi, tisk, velika podjetja so izražali njim in njihovim domovini simpatije, ki so šle preko znane osebnosti italijanskega človeka.

Ta ekskurzija jugoslovenskih novinarjev ni imela drugega namena, kakor da spozna Italijo in sedanje stanje. Vedno je bila naloga novinarjev, da sine ira et studio pristopajo k vsem pojavom javnega življenja in z nepristranskim poročanjem pomagajo zblizevati narode. Tako njihovo delo je potrebno in koristno tudi v tem primeru.

Pot tega odposlanstva je bila pot miru: beseda pace, paiz je bila kaj pogosto v obojestranskih govorih in napitnicah. Prav tako pojmi: Italij-jugoslov, zblizevanje, gosposarsko in kulturno sodelovanje - pojmi, ki morajo šele dobiti točnejšo in konkretno opredelitev. Še več: naglašali so skupno evropsko in civilizacijsko smisel, kar pomeni priznanje naše narodne pripadnosti k krogu, kjer ima Italija vidno in stalno mesto; pomeni praktično antievropsko, ki je nekoč označevalo kulturni program fašizma. Zeteli bi bilo samo, da bi njihovo evropsko dobilo jasn in obvezen smisel.

Pisca te reportaže so v Italiji zanimali predvsem kulturni pojavi. Popolni program je obsegal zlasti Italijo musolinianca, njene preobnose, njen napor, da prevzgoji italijanskega človeka in narod. Taka tendenca, ki je iz umevnih razlogov omejevala individualne interese posameznih članov ekskurzije, je zlasti v avtoritarnih državah skoraj neizogibna, zakaj tudi fašizem hoče biti nova vera, ki išče celo pri nevernikih potrditve svojih uspehov. S te strani smo videli mnogo zanimivega in značilnega. Pisec je v osebnem sliki z visokimi funkcijami tega režima, ki je v tolikih smereh različen od našega pojmovanja in naših form, izgubil tiste papirne, shematične, nenaravne pojme, ki jih imamo ljudje o daljnih, osebnosti nedoživljenih in s stoterimi predsojdi obdanih pojavih. Nekatere reči so mu postale mnogo bolj konkretne in človeško umiljive. Toda ostal je neomajno zvest svoji veri v demokracijo in humanizem. Za razliko od pristno demokratskih držav, kakor je na pr. Češkoslovaška, ima ednolobna Italija mnogo več zunanje efekta, barv, razgibanosti, paradnosti in pompa. Toda človeku slovenskega duševnega ustroja to ne zadostja. Že sama narava ga sili vase, k razmišljanju in iskanju bistva izven lahkotnih form, ki tako hitro zadovolje mediteranskega človeka. Njegovi pojmi o človeštvu, o kulturi, o narodu imajo drugačno psihološko podlago. Zaradi tega bo treba pri delu za zblizanje obeh jadranskih sosedov iskati jamejših stičnih točk, kajti drug ševna struktura je tem različnejša, čim bolj se slovanstvo odmiha sredozemskemu kulturnemu pasu. Iz te duševne različenosti sledi tudi marsikaj drugega, na pr. zapletenost našega manjšinskega vprašanja.

Izza peštrih in samo po sebi zanimivih kulis Italije musolinianca je pisec iskal Italijo risorgimenta, Italijo Mazzinija, Italijo baroka in renesance, srednjega veka in starega Rima. Ta zamišljenost v svet, ki ga ni več, ni bila v skladu z življenjskim utripom novega sveta, ki se tako malo zveni za skrivnostno hojo minulih generacij, vendar je našla slono točko: Na Via dell'Im-

pero v Rimu, 9. maja, ko so mimo Forov in Kolesaja, ob šestju ure s starodavnega Kapitola, defilirale čete evropske in kolonijalne vojske, je pisec doživel zvezo sedanjega duševstva in imperijske volje s starim Rimom, ki je tu zapustil očiščeno razvaline nekdanjega sijaja. In zavedel se je, da ne kaže presojati takih pojavov samo s stališča abstraktno-okostenih mednarodnih ideologij, ne z vidika historičnega materializma, ki vidi samo ekonomsko zakonitost, ne pa tudi bioloških sil in prirodne usodnosti, in ne z mehanističnega zrelišča, ki ne opaža vitalno dane duševne različenosti narodov.

V toliko je pisec izpopolnil svoje teorije. Sicer je predvsem doživljaj pokrajino, življenjski ritem mest, njih urbanistični značaj, tvorini vzgojo izrazito estetske in hedonistične sredozemske kulture, ki napaja tudi italijansko sedanost. Fašizem skuša to naravno popraviti z nekim nacionalnim protestantizmom, s prilivom moške virtutis v pomelkužen in k anarhiji težajo italijanski naravo, z vzgojo k disciplini in redu. Mnoge scene videti, da se izrazim z C. jem, zelo zanimive za politika, sociologa in narodnega gospodarja, so se pri pisčevem stendhalijanskem doživljanju Italije pomaknile na obod vidnega kroga. To je tudi dalo značaj tej reportaži, ki ne bi bila nič drugega nego izpis iz beležnice popolnih impresij.

Do Benetk. Prva zarja je pokazala obrise Krasa, ki so se vedno bolj jasili in prehajali od ostrih kontur temne barve k bledim in barvitim odtenkom. Misli sem na poezijo Alojza Gradnika, ki nam je najbolj približal kraški pejzaž. Novi tovariš v kupeju je razglabljal koristnejše reči: kako prijetno je polovati na elektrificirani progi in kolikaj prikupejši je beli premož od črnega. Država, ki ji nedostaja premoga, je izkoristila za pogonsko silo padce alpskih vodopadov in brzice; to je poezija so dobne tehnike!

Zgodnje jutro. Pokrajina, v kateri ne vidimo človeka. Če bi ga bili opazili, bi oči vprašale: Kako ti je, brače? Ob petih diven pogled na morje: prvi žarki so pozlatili ribiške čolniste. Morje se zdi z vrha mehko in vabljivo; ob progi cveto rože.

Trst. Samo kratek oddih. Pri Devinu sem se spomnil Aškercjevih Jadranskih biserov. Od nekod je priplaval zamišljen obraz Rainerja Marje Rijkaja, ki je tu pisal svoje Duinesier Elegien. Soča. Vedno bolj se pogrezamo v furlansko-benečansko ravan, morje se izgubila v horizontalni liniji. V jutranjem soncu se ostro ločijo od trave nekdanji strelski jarki. Razlagam tovarišu z juga obeljo beneških Slovencev, ki so izmed Slovanov prodni najdalje na ravni Italije. Govorimo o vplivu Ogleja na oblikovanje naše kulture; o oglejsko-solnograjski dobi zgodnje slovenske zgodovine.

Piava, sveta reka narodca pravi veliki napis pred mostom na reki, ki je sprejemala tudi slovensko kri. O vojni na tem razkošno zelenih tleh s cerkvami in hišami in lombardsko benečanskem slogu pričajo le redki sledovi: čas ne celi samo ran, marveč tudi tla. Na takih mestih najbolj občutiš, da se velika vojna, ki si jo sam doživljal, že po dveh desetletjih izpreminja v zgodovino, v povesti, v pravljice, v epopejo; da se odmiha nekam v meglo, v legende, v zmes resnice in poezije.

Mestre, Porto Marghera z osemdesetimi, večidel novimi tovarnami, lagune in nova elegantna avtomobilska cesta, ki vodi v Benetke. »Kraljica Adrije« v mladem majniškem jutru. Toda komaj imamo toliko časa, da ugledamo skozi lahni pajčolan megle nekaj njenih starih, nepozabnih potez.

Glasbena vzgoja v Celju

Sklepna produkcija Glasbene matice v Celju je bila v petek, 21. t. m. ob 20. uri v Mestnem gledališču. Stariji in prijatelji glasbe so zasedli vsa mesta in tako pokazali svoje zanimanje za delo tega zavoda. Nastopili so gojenice(ke) srednje in višje stopnje, mladinski oddelek za komorno glasbo in godalni orkester. Druga polovica večera je bila posvečena spominu E. Adamiča.

Pogled na prvo polovico večera kot celoto nam vsiljuje tole ugotovitev: spored dokazuje, da je delo na zavodu smotno in muzikalno vzgojno, da se ne lovi okolištemerih pojavov cenenih melodij, marveč nabaja zadoščenja svojemu botenju v Musorgskem Chopinu, Griegu itd. a posego tu in tam tudi v novejšo glasbeno literaturo (Intosh, Taylor), kar je vse hvalno vredno. Res da včas trpi pri tem zaradi mladostne učencev interpretacija, a zato pridobi gojenec večjo razglednost v glasbeni literaturi s čimer se ta nedostatek kompenzira. Muzikalnost in talent (poleg pridonosti) so dajali pečat posameznim točkam sporeda, ki naj jih delim v tri skupine: pevci, pianisti in violonisti.

Oba solopevca (Karla in Senegačnik, poslednji je prvi nastopil) kažeta sicer nekoliko zaprti in utesjeni glas, a obetata postatja dobra pevca. Pri klavirju ju je spremljala z vso diskretnostjo G. O. Požarjeva. Pianisti se v glavnem odključuje z lepim in tehtnim prednašanjem in po solidni tehnični izobrazbi. Bistvo muziciranja je v tem, da das not, akordu življenje, kajti to je muzikalno ustvarjanje. Zato v bodoče ponekod več občutja in razgibanosti (tempo)! Čukova je dokaj težko nalogo dobro opravila, zato naprej po tej poti in uspeh ne bo izostal. Mravljkova lepo napreduje in jo odlikuje smiselna in zročna igra. Trojica: Golobčeva, Rajhova in Sanež so tudi letos pokazali, da k kreple muzikalne nature, ki opravljajo svojo reč z vsem žarom mladostne muzikalne zanesenosti. Da je pri Brečl Rajhovi zaradi hvalevrednega igranja na pamet za spoznanje trpelo prednašanje, je za sedaj še razumljivo in zato moramo njeno korajžo le podčrtati. Slednji med njimi pa obeta tudi pri klavirju zelo veliko.

Garda violonistov, ki so nam vsi znani iz prejšnjih nastopov, kaže zelo lep napredak in vedno večjo zrelost. Pri Antleju bi bilo želeli za spoznanje več temperamenta, s čimer bo tudi njegova igra pridobila. Jęgršnika odlikuje lep in zanosit ton, njegova igra je dobra in solidna. V njem so vsi pojgoji za dobrega gosla. Ostala trojica: Koenig, Majdič, in Zumer, zanimiva po svoji starosti: stopnji, nas v pričakovanju in upih gotovo ne bo prevarila. Njih vzpon preko težkosti je viden, zato tudi uspeh sigurne. Najmlajši med njimi, Koenig, je pokazal, da gre njegova pot le kvkšur. Majdič je v evrojem prednašanju zelo fino čuteč in na lep ton in dobro tehniko. Zumer, ki je že v kvartetu v prejšnjih letih pokazal svoje nadar-

Postani in ostani član Vodnikov družbe!

jenost in znanje, si je tokrat izbral moderno navdahnjeno skladbo in se v nji krepko uveljavil.

Drugi del večera je bil delno posvečen Adamiču. Obsegal je 4 mladinske zbornice, 3 stavke Ljubljanske suite za godalni orkester in žalno koračnico. Mladinski zbor je razmeroma šibak, sicer pa dobro izvežban. Pod vodstvom G. Z. Ropasove smo slišali le dvoglasne zbornice, katerim je G. J. Watzkejeva z lepo spremljavo pripomogla do uspeha. Zbornice sedaj še ne moremo oceniti. Dnes, ko pojejo zbori podeželskih sol 3-4 glasno, se mi zdi tak zbor anahronizem, posebno pa še, če se spomnimo, da je svojočasni mladinski zbor G. M. vzbujal občudovanje in ponos. Željimo, da bi se kaj takega epet ustvarilo!

Da opravlja g. ravnatelj Sanež z gojenjem ansambelske igre hvalevredno nalogo, se mi zdi potrebno še posebej poudariti. Za tak nastop je treba od strani vsega tropa goslačev-učencev mnogo truda in ambicije ter žrtve. Toda tak trud rodi sadove. Saj je ansambelska igra priprava za komorno muziciranje in za orkester. S tem delom se kaže gojenecem polje njih bodočega udejstvovanja, ki daje mnogo notranjega zadovoljstva. Orkester izpolnjen s starejšimi močmi (bas, čelo, viola) je lepo vigran in predstavlja skladno muzikalno telo e finim podajanjem. Le škoda je, da nosi s seboj neizogibno tragično krivdo: zrele mlade moči zapuste v neki dobi Celje, ker jih ukla želja žene drugim (univerza itd.). To je sicer škoda, a vendar bo srede zasejano v mlade duše slej ali prej obrodilo lepe sadove.

Poleg treh Adamičevih akvarelov in žalno koračnice (s klavirjem) je zaigral godalni orkester kot sklepno točko še Grietreyovo Overture, ki je efektivno zaključila večer. Naj omenim na tem mestu še nastop godalnega kvinteta. Mladina nam je zaigrala I. stavek iz Saneževine serenade. V pomankanju tovrstne domače literature je hvalevredno, da oskrbi g. ravnatelj samostojno delo, ki pa ne nosi prav nikakega znaka priljublenosti ustvaritelja. Škoda, da se nam g. Sanež tako poredko oglasi.

K sklepu še to: letošnji zaključni nastop nam je pokazal samo šolarje v pravem pomenu besede. Sicer smo bili radi tega nekoliko prikršani, a zato pa smo videli v večeru le mnogo obetajoče in čisto muzikalno hojenje in stremenje naše mladine, ki išče v glasbi, tej najčistejši umetnosti, svoje notranje življenje. Pod vodstvom odličnih moči (gg. Božičeve, Saneževine, Plazak-Saneževine in Ropasove ter Dušana in Karla Sanež) naj tako nadaljujejo preko vseh ovir. Učnim močem pa naša zahvala za ves trud in delo!

Postani in ostani član Vodnikov družbe!

Dr. Ivanu Prijatelju

Mar veste, kolikih rodov jedrino precedil je neznanj Prebratelj, da vzniknil mu je umotvor — Prijatelj, vseskozi prepojen z duha bistrično?

Njegova nava z olimpijsko vedrino, žegavost — biti znal je včasih skratel, še rajši pa je pravi bil prijatelj — povsod žarela svet je in toplino.

Visoko stal je, Ivan, Tvoj razglednik, od tam si struje meril mnogoviden, Modricam neomajno vdan služabnik.

Zaklepal nisi v stolpno se samoto, prostaka nagovarjal si z lahkoto, omizju često drag si bil družabnik.

Anton Debeljak.

Zapiski

Moderni pisatelji pri Srpski književni zadrugi. Med pravkar izišli knjigami zbirke »Savremene Srpske književne zadruge« ulegne vzbuditi posebno pozornost »Antologija srbskohrvatske posleratne lirike«, ki jo je sestavljal Gjuro Gavella. Poleg te knjige so izšle še »Prirovetke« Borivoja Jevtiča, Stojana Živadinovića roman »Trideset godina čutanja« in zbirka esejev ruskega emigranta Ilije Goleniščeva — Kutuzova »Iz nove ruske književnosti«.

Studijo o Jovanu Skerliču je spisala Vukosa Milojević. Knjiga je izšla minule dni v Beogradu z naslovom »Jovan Skerlić« in obravnava na 248. straneh osebnost in delo velikega literarnega kritika in ideologa srbsko-hrvatskega edneta.

Iz poljske literature. Pod pokroviteljstvom Poljske literarne akademije je ugledna varšavska založba razpisala subskripcijo na zbrane spise E. Orzeszkove. Napovedanih je trideset knjig, med njimi knjižno še neobjavljeni spisi in prvotno besedilo del, ki so bila v prejšnji (ruski) državi cenzurirana. — Nagrada Poljske literarne akademije je bila letos priznana pisateljici Hani Malewskiej za roman »Żelazna korona«, ki je pravkar izšel v izdaji založbe. »Atlas«. Roman opisuje osebnost in dobo Karla V. in kaže, da je poljska literatura dobila z Malewskij talent, ki se na področju zgodovinskega romana že sedaj približuje delu Z. Kossakove. — Med nepešne poljske romane zadnjega časa štejejo Ane Seggerjeve »Anne« in roman Irene Wildowe »Ura bje osme. drugi del pripravljane trilogije. Ze ti podatki pričajo, kako važno mesto zavzemajo pisateljice v sodobni poljski literaturi: sicer pa v tem pogledu navsezvečjo tradicijo M. Kononickie E. Orzeszkove in drugih. — V Varšavi je izšla

S P O R T

Za 17. uro

je določen pričetek jutrišnje tekme med Wasserfreunde in Ilirijo. V kopališču Ilirije seveda

Vstopnice so v prodaji v trafikah Sever v Selenburgovi ulici od danes popoldne dalje pa tudi v vestibulu kopališča.

Postava domačega moštva je definitivno določena: Pribošek - Jamnik, Bolha - Fux, Fritsch, Hohl, Čičin-Sain. Žal je moral izpusti sicer odlični Lenard, ki je nastanjen izven Ljubljane, kamor prihaja samo ob nedeljah in torej ni zadoščno treniran. V pravnih disciplinah starta Ilirija kompletna. Ne čisto neutemeljeno so se v zadnjem času razširile govorice, da

Willana ne bo?

S popoldanskim brzovlakom pa je naš najboljši olimpijec že včeraj prispel v Ljubljano in nevernim Tomažem je na razpolago, da se v teku današnjega dneva prepričajo na lastne oči, da

Willan na Iliriji trenira.

Skrb vseh prijateljev našega plavalnega športa, da bomo morali proti nemškim gostom nastopiti okrnjeni, je odstranjena.

Sogajte pridno po vstopnicah že v prodajnici. Razbremenjeni boste blagajno, kajti boste pa imeli tudi sami izbira sedežev je še večja in jutri popoldne boste rešili: slabe volje in pretrvanja!

Kopališče se zapre ob 16.

Uprava kopališča naproša vse kopalce, da ob 16. zapuste kopališče, ker je od tega časa dalje kopališče na razpolago samo za tekmovalce.

Juniorski lahkootletski miting v Celju

Na igrišču SK Jugoslavije v Celju je bil v nedeljo dopoldne juniorski lahkootletski miting v prireditvi SK Jugoslavije. To je bil prvi miting te vrste v Celju. Tekmovalci so 20 juniorjev, članov SK Železničarja, SK Planine, SK Celja in SK Jugoslavije. Rezultati so bili sledeči:

Tek na 100 m jun. c.: 1. Marko (J) 12; 2. Vider (P) 12.4; 3. Vlado (J) 12.5. Met krogle 5 kg: 1. Vider (P) 13.29; 2. Zimič (J) 13.18; 3. Vlado (J) 12.89.

Skok v daljino z zaletom: 1. Marko (J) 6; 2. Stranič (J) 5.85; 3. Linsner (J) 5.72. Tek na 1500 m: 1. Viktor (P) 4:25.4; 2. Soster (J) 4:46; 3. Božič (J) 5:27. Skok v višino z zaletom: 1. Erjavec (J) 1.50; 2. Marko (J) 1.50; 3. Nano (P) 1.50; 4. Vider (P) 1.50. Met diska (1.50 kg): 1. Vlado (J) 36.30; 2. Deržek (C) 35.53; 3. Dušan (J) 34.32. Troskok: 1. Marko (J) 11.97; 2. Vider (P) 10.57; 3. Erjavec (J) 10.56. Met kladiva 5 kg: 1. Vlado (J) 29.90; 2. Marko (J) 27.51; 3. Rafko (J) 27.30. Stafeta 4x100 m: 1. Planina 51; 2. Železničar 51.5.

Rezultati so bili glede na zgodnjo sezono zelo dobri.

Razpis

medklubskih motociklističnih dirk ZSK Hermesa

Prireditelj: Moto Hermesa, Ljubljana. Dirkališče: dolžina 450 m, oblika ovalna. Širina 10 m, na zavojih 12 m.

Dan prireditve: 6. junija ob 15. Tekmuje se po mednarodnem športnem pravilniku t. j. FILM in SMKJ. Prav tako morajo ustrezati motorna vozila navedenim pravilnikom. Pravico starta imajo vsi člani posameznih klubov, ki so verificirani pri SMKJ za leto 1937.

Spored: a) Turni motorji: I. kategorija do 125 cm in pomožni motorji, II. kat. do 350 cm, III. kat. do in nad 1000 cm; b) športni motorji: I. kat. do 250 cm, II. kat. do 350 cm, III. kat. do 500 cm, IV. kat. do in nad 1000 cm. I. Juniori ne glede na jakost in tip motorja, II. Rekordni poizkus

žolgo pripravljena antologija poljske poezije »Morje v poljskem pesništvu«, ki jo je sestavil Zbigniew Jasiński. Pri nas je izdal podobno antologijo Niko Bartulović. Bibliofilske opremljene knjige knjižgo je založilo Glavno vojaško založništvo v Varšavi. — Društvo polonistov je pričelo izdajati svoje znanstveno glasilo »Złoty literackie«, revijo, ki bo posvečena problemom poljske literature in jezika.

Največja zgodovina svetovne vojne. V New Yorku je izšla največjeznajša in najizpurnejša zgodovina svetovne vojne, 152 zvezkov obsegajoče delo »Social and Economic History of the World War«. Med sodelavci so ministri držav, ki so se udeležile vojne, zgodovinarji in narodni gospodarji. Delo je pripravil dr. James T. Shotwell skoraj 20 let, izdala pa ga je Carnegieova institucija. Poročila poudarjajo osnovni rezultat vseh članov in dokumentov: vojna je uničevala katastrofa z največimi uspehi.

Spomni A. P. Čehova. V eni izmed dvoran Državnega literarnega muzeja v Moskvi so nedavno otvorili stalno razstavo spominov na ljubeznivega ruskega pripovednika A. P. Čehova. Tu so zbrani portreti, pisma, rokopisi, razni dokumenti, knjige in druge gradivo, ki prikazuje osebnost, življenje in delo tega humorista in melanholičnega slikarja ruske družbe v obdobju pred velikimi revolucijami.

Mostrji francoske likovne umetnosti na pariski razstavi: Medtem ko bodo na mednarodni razstavi v Parizu zbrana samo reprezentativna dela moderne umetnosti, kar je v skladu s samim značajem te razstave, ne bodo prikrajšani tudi oni številni posebniki, ki bi hoteli ob tej priliki videti najprezentativnejša dela celotne francoske umetnosti. Na pobudo ministrskega predsednika Bluma bo organizirana razstava z naslovom »Chefs-d'oeuvre de l'Art français«, ki bo smela obsegati samo mojstrska dela, prvovrstne slike in kipe, ki jih izbere najboljši polikani strokovnjaki. Razstava bo instalirana v muzeju moderne umetnosti na Quai de Tokio in bo obsegala okrog tisoč umetnin, med njimi 400 slik, 200 risb, 100 gravur 150 skulptur i. t. d.

Pod naslovom »Les maitres de la Peinture espagnole« sta pravkar izšli v Parizu poštumno študiji Eugena Dabitja o Grecu in Velasquezu. Pisec je, kakor znano, umrlani na potovanju po sovjetski Rusiji. Spanek: dogodki dajejo tema študijama, ki in je hotel Dabit izpopolniti z esejem o Govi, posebno zanimivost, saj pisec prikazuje oba slikarja kot tolmache temnih, zagonebnih ali španske narodne duše. René Lalou uvršča v »Les Nouvelles Littéraires« to knjigo med »Le livre de la semaine«.

posameznih dobro plasiranih tekmovalcev. Točka za katero se ne bodo prijavi vsaj trije vozači odpade. Zaključek prijav do vključno 31. t. m. Treninb bo v pelek in soboto 4. in 5. junija od 14. dalje.

Nagrade: Prvi vsake točke (kategorije) prejme častno darilo, drugi in tretji plakete, razen pri točki rekordnih poizkusov. Zmagovalec rekordnega poizkusa prejme pokal ljubljanskega župana. Zmagovalec pri rekordnem poizkusu je on, ki doseže najboljši čas, porušijo obojeletni dirkalištni rekord, ki ga branj G. Starč z 22.6 sek. Za rekordni poizkus velja samo čas dosežen pri rekordnem poizkusu.

Vodstvo dirke si pridržuje pravico spremembe razpisa, v primeru nepredvidenih ovir pa dirko preločiti odn. opustiti.

Protj razsodbi vodstva dirke ni prizvaja. Razlago prednjega razpisa v dvomljivih slučajih si pridržuje športna komisija prireditelja. Prireditelj odklanja vsako odgovornost za poškodbe oseb ali imetja, ki bi nastale med treningom ali med dirko. Tekmovalci vozi na lastno odgovornost ter je osebno odgovoren za morebitne poškodbe. Tekmovalci so obvezni za trening in dirko izvršiti primerno zavarovanje. Proteste je javiti vodstvu dirke najkasneje 10 minut po razglasitvi rezultata. V slabem vremenu bo dirka preložena.

V nekaj vrstah

Nedeljski ligaski spored obsega še zadnje štiri tekme, in sicer v Ljubljani: Ljubljana—Slavija (S), v Zagrebu: Gradjanski—Hajduk, v Beogradu: Bask—BSK in v Osijeku: Slavija (O)—Hašk. Ljubljana potrebuje za obstanek v ligi še eno točko, ki jo mora bodisi izvojevati sama v Ljubljani, ali pa ostati na predzadnjem mestu z zmago Haška nad Slavijo. So pa tudi še druge možnosti, po katerih lahko ostane zadnja tudi zagrebška Concordija ali pa navsezadnje celo tudi Ljubljana. V nedeljo bo torej še enkrat hudo za vse, ki trepetajo za Ljubljano!

Na lahkootletskem mitingu med Poljsko, Grčijo in Češkoslovaško v Atenah je zmagala Poljska s 166 točkami, na drugem mestu je Grčija s 125, na tretjem pa Češkoslovaška z 99 točkami. Češkoslovaški atlet, ki so startali v Atenah, so zdaj na poti v Zagreb, kjer bo v soboto in nedeljo miting z nami. Češka reprezentanca bo dobila za ta nastop še nekaj ojačenj iz Prage, naši najboljši pa do sedaj še niso izbrani. Kakor smo že zabeležili, se je v sprintu v nedeljo odlikoval v Zagrebu Sličan Katalinić, ki bo gotovo uvrščen v reprezentanco. Dalje se imenujejo — še zmerom neoficielno — naša imena Pleteršek, Skušek, Goršek, Gaberšek, Krevs, Bručan in inž. Stepišnik.

Londonska Chelsea, ki je v začetku svoje turneje po srednji Evropi doživela dva neprijetna poraza, zaradi katerih je hotel Gradjanski sploh odpovedati njeno gostovanje v Zagrebu, bo zdaj vendarle nastopila. Sinoči je pod reflektorji igrala z Jugoslavijo v Beogradu — rezultat ob uri, ko to pišemo, še ni znan — jutri pa bo nastopila proti Gradjanskemu. Tekmo bo sodil znani angleški sodnik Lewington, ki so ga v Beogradu občudovali že v nedeljo.

Po nedeljski neprilicah zmagi Italije nad Češkoslovaško v Pragi je vrstni red držav v tekmah za evropski pokal naslednji: 1) Italija 6, 2) Češkoslovaška, 3) Madžarska 4, 4) Avstrija 3 in 5) Švicarska 0 točk.

Ljubitelj kolesarstva V petek popoldne ob 15. bodo prispeli na cilj pred Jelačnovi gostilno na Dolenjski cesti dirkači, ki sodelujejo v prvi etapni vožnji po Hrvaški in Sloveniji. Bo to namreč prvič od treh etap v skupni dožitni nekaj nad 500 km, ki jih morajo prevoziti ti dirkači. Med njimi bodo tudi prvi jugoslovanski dirkači, ki so lani vozili v slavni »Tour de France« (Grac, Fiket, Ljublj). Našega Abulgarja zara-

Kakor

UMETNIK

na svoji klaviaturi

šče pravi ton za svojo glasbeno delo, tako morete tudi vi madam, iz barvnih vzorcev reči za lice od Bourjois izbrati pri svojem dobavitelju obojano rdečico za lice, ki se najbolj poda vaši liposti. Nikar se ne zanesite samo na približno izbero. Zahvaljujoč barvnim vzorcem od Bourjois vam je omogočeno, da takoj pri nakupu izberete ono rdečico, ki je najbolj primerno vašemu obrazu. Fard pasteli od Bourjois so ročni izdelki, sterilizirani v pari in ostanejo na krasti stalno mehki in puhasti do končne uporabe ter nikdar ne postanejo trdi.

dj pomanjkanja potrebnega treninga najbrž ne bo. Naša dolžnost je, da te živale sportnike v čim večji številu sprejmemo in jih tako vzpodbudimo za nadaljevanje te prve etapne vožnje po naših krajih. Prav tako pa pridimo tudi k startu druge etape, ki bo v soboto ob 10. izpred Narodnega doma!

Iz SK Ljubljane. Postava moštva, ki gostuje jutri na Jesenjakih, je razvijana z objave na oknu tajništva LNP.

Sabljska sekcija SK Ilirije prosi svoje člane, da dvignejo opremo danes od 18. do 19. ker je letošnji trening končan.

ZSK Hermesa (nog. sekcija). Jutri ob 9 igra I. moštvo trening tekmo z Grafiko na našem igrišču. Vsi igralci, ki pridejo v pošteve za I. skupino, morajo biti najkasneje in brezopogno ob 8.30 na igrišču. Dajlje se opozarjajo vsi igralci, ki imajo klubovo opremo, da jo morajo najkasneje do 20. t. m. oddati gospodarju na igrišču, ker bo sicer klub proti njim uvedel najstrožje mere.

Iz življenja na deželi

BLED. Zvočni kino predvaja danes in jutri »Lili« velezabavni film s Franciško Gaal v glavni vlogi. Običajne predigre.

SEVNICA. Zvočni kino predvaja danes in jutri domači film iz dalmatinskih otokov »A življenje teče dalje...« Glavne vloge: Ita Rina in Zvonimir Rogoz.

SV. PAVEL PRI PREBOLDU. Sokolska Petrova petletka je počivala in organizirala naše delo. Mnogim sokolskim stremljenjem je dala skupen cilj in marsikoga zdramila iz mrtvila. V vseh ods

A. POLTZER:

37

Kaminski napušč

Prigode Patricije Holmove

št. 13

Kljub nevarnosti, da ga spozna, je krenil Whinstone tik za njo. Z nekaterimi drugimi gosti vred so ju odvedli po temnih dvoriščih na cesto. Tej družbi je Whinstone prisodil zaslugo, da ga, kakor je bilo videti, opazovanja ni spoznala.

Prišli so na Yorksko cesto, in nadzornik je ostal nekoliko zadaj. Ljudje iz kluba so bili zdaj strnjena gruča, ki se je pomikala proti St. Jameskemu skveru. Whinstone je stopal kakih trideset korakov za njo, bistro pažeč na vitko postavlo mladega moža.

Ko so prišli pomočniki na trg, se je njih gruča razdelila. Mladi mož je zavil na levo in krenil, tako kakor neki gospod in neka gospa za njim, proti Charlesovi cesti.

Teh petdeset sekund, ki jih je potreboval za prekorajenje skvera, je Whinstone zadovoljivo, da se je rešil maščarade, ki mu je bila zdaj v nadlego. Lasulja z mehkim klobučkom vred en kos — in koprana sta izginili v prostorni naročni torbi. Žensko krilo iz tenkega blaga — Whinstone je nosil pod njim kratke sportne hlače — je romalo isto

pot; strogo ukrojeni plašč je utegnil za silo igrati vlogo moškega povračila.

Whinstone je bil zdaj precej čuden na pogled. Imel je ženske čevlje, čeprav z nizkimi petami. V tej opravi bi bil srečanja z znancom kaj malo vesel. A dosegel je bil, kar je hotel doseči: neovirano se je mogel spustiti v tek, če bi potreba tako nanesla! Kakor smo že povedali, je tako in tako še čutil posledice tistega zloma.

Alice Bradford se ni niti enkrat ozrla; to je nadzornika vznemirjalo. Sumil je, da zasledovanka nekaj kani.

Pot je vodila čez Haymarket in Cockspur Street proti Charing Crossu. Zdal sta bila komaj za lučaj od Scotland Yarda. kajti zasledovanka je bila zavila v Whitehall. Toda preden sta prišla do nove scotlandyardске zgradbe, je Alice Bradford mahoma izgubila. Bilo je, kakor da bi jo bila zemlja požrla.

★

Deset minut pozneje se je peljala Alice Bradford z avtomobilskim izvoščkom proti severu. Na Oxfordski cesti je plačala voznika. Sedla je v drug avto in prevzela skoraj vso pot nazaj. Pri Narodni galeriji je izstopila in šla peš do Pall Malla. Tam je krenila v soliden klub izvrstnega slovesa, kjer so jo, čeprav je le redko prihajala, dobro poznali pod imenom Mr. Forda.

Ura je bila pozna, in v klubskih prostorih je bilo le še nekaj gospodov. Gospodu Fordu zato ni bi-

lo treba dolgo iskati, da je zagledal Luisa Nepoleona Sluice. ki je z zaprtimi očmi sedel v globokem usnjenem naslanjaču. Vendar Sluice ni spal; ko je, predramljen po korakih Alice Bradfordove, vzdignil oči, se je zrcalilo v njegovem pogledu globoko, napeto premišljevanje.

»Zaman sem čakala!« S temi besedami je deklet pristopilo k malemu možu.

»Bojim se, Alice, da igrate nevarno igro!« Sluicev obraz je bil resen.

Dekle ni odgovorilo; samo trda, odločna črta okoli njenih ust je pričala, da je noben opomin ne bi mogel odvrti od njega namena.

»In nadzornik?« je vprašal Sluice.

»Seveda me je zasledoval; potem sem se ga otresla — v neposredni okolici Scotland Yarda. Priznam, da sem imela srečo!«

»Whinstona nikar ne podcenjujte! Bister dečko je in vkljub svoji mladosti eden najboljših slednikov v Scotland Yardu. Drugič bi mu utegnili biti sreča mila, in vi bi prišli v zelo mučen položaj,« jo je opomnil Sluice.

Smehljaj na dekletovem obrazu je bil izginil. Izvlekla je rožnato cigaretnico in jo pomolila Sluiceu.

»Hvala, saj veste, da teh parfumiranih cigaret ne morem trpeti!« jo je zavrnil mali mož.

Alice Bradford si je vtaknila cigareto med ustnice; natakark, ki je prišel z whiskeyem, se ji je podvzval prižgati in je pri tem vnovič občudoval drobno, skoraj žensko roko mladega gospoda in

njeno neverjetno moč. Natakark je še dober potni dogodek, ki se je bil pripetil pri enem izmed prvih obiskov tega gentlemena. Očividno podpit mlad človek, ki so ga bili nekakega večera kot gosta uvedli v klub, je gospoda Forda nadržal in se tudi še potem kaj neotesano vedel. Čeprav je bil več ko poldrugi čevlji višji od Forda, je dobil od le-tega dobro namerjen udarec s pestjo, ki mu je vzel vsa, ko veselje do nadaljnjega razgrajanja.

Alice Bradford je globoko potegnila dim svoje cigarete vase in tiho dejala, ko je natakark odšel:

»Nadzornik Whinstone bi mi smel biti hvaležen — zašel je v »oboke« in ni mogel več ven. Prišlo sem mu na pomoč... Malo je manjkalo, pa bi mu bila slaba predla!«

Sluice je zelo resno pokimal.

Vmesna igra okrog Violete

»O tem ni dvoma, Alice! Tudi jaz sem videl nadzornika v oknjaku, nisem pa pomislil na to, da bi bil utegnil odkriti skrivnost Ateninega kipa.«

»Moralo je biti naključje: ali se je stroj sam od sebe sprožil, ali je pa kdo od znotraj pognal skrivna vrata v tek; jaz sem se morala za nekaj trenutkov odstraniti, in med tem se je najbrže zgodilo. Ko sem se vrnila, ni bilo o Whinstonu nikjer več sledu; vlekla sem na uho in začela onkraj oknjaka nekakšen šum; uganila sem, da je Whinstone. Potrkala sem mu v znamenje, in ko se je oglašil, sem zavrtela oknjak.«

»Ali ve, da ste ga vi rešili?«

CENE MALIM OGLASOM

Pe 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni za živitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpisati v pisnu obnem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana šte. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičeča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Letovišča

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

V Splitu

sprejme slovenska obitelji tujce v lepe sobe s kopališčem, 3 minute od Brijun. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Split 15«.

Službo dobi

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Tapetniškega in

sedlar. pomočnika mlajše moči, sprejemnik takoj. Kje se izve v vseh poslovalnicah Jutra.

Natakarico

Isčem za mesni hotel v okolici Celja, živahno, smpatno, z znanjem nemščine. Kavejca Din 1000.—. Nastop 1. junija. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Prvovrstno

kuharico sprejemam za pension na Gorenjskem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Prvovrstno

kuharico in sobarico z znanjem nemščine in fino privatno prakso, isčem k finančnem inženirju v vilo na Bledu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Hotel Toplice, Bled«.

Pisarniška moč

mlajši, vojašine prost, vajen trgov. poslov, dobi takoj mesto v trgovini z izdelanimi. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

K otrokoma

isčem gospodinjico s perfektnim znanjem nemščine. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vesta in dobra«.

Soferja za avtobus

isčem. Nastop takoj. Pogoji je najmanj 4 letna praksa, med tem vsaj 2 leti na avtobusu. Izkušeni so soferji, ki imajo samo šotersko solo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

G. Th. Rothman:

VRTISMRČEK in ŠILONOSKA

Nove pustolovščine

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

Tapetniškega

pomočnika sprejemam takoj. Zakrajšek, Miklošičeva cesta 1. 12903-1

Salon Molan

Krakov trg 21 sprejme več šiviljskih pomočnikov. 12971-4

Krojaškega

pomočnika sprejme takoj Ambrož, Štepančeva 60. 12908-1

Prikojevalca

prvovrstno moč, sprejme produktivno, živahno, smpatno, z znanjem nemščine, Sloveščkov trg, Maribor. 12902-1

Službe išče

Vaška beseda 50 par, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brivski pomočnik

mlad in dober delavec, išče službo. Delal bi 2 meseca samo za hrano in stanovanje v hiši. Službo lahko nastopi takoj. Ivan Muta, Samova ulica 1, Ljubljana VII. 12973-2

Kakršnokoli službo

isče 23 let star fant, vojašine prost, obvlada slovenski in angleški jezik, vajen električne inštalacije. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Točena«.

Plačilna natakarica

mlajša, večkrat nemškega jezika, želi dobiti mesto v večjem obratu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Poštena natakarica«.

Dekle

zmožno vseh hišnih del ter deloma tudi kuha, pridno in pošteno, želi pri mali družini službo, najbrž v mestu. Naslov: Hrbišek, Katarina, Sv. Peter 54, p. Laško. 12908-2

Zasluzek

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vsako prepisovanje

prevzamem na dom. Naslov poslati v ogl. odd. Jutra. 12913-3

Vajenci(ke)

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Pekovskega vajenca

pridnega in poštenega fant, isčem. Franc Slevšek, Kranj. 12903-44

Trgovskega

vajenca krepkega in zdravega sprejemam trgovina z mešanim blagom. Norbert Zaner & sin, Sv. Pavel pri Prebolu. 12935-44

Prodaj

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Elektrolux

hladilnike na elektriko, plinike in petrolejske pogon. po ugodnih plačilnih pogojih prodamo. TEHNA DEJUBA, Ljubljana, Mesni trg 35, telefon 2550. 12932-6

Motorni čoln

minimalna poraba, benzina, zelo poceni napr. daj. Livada 27, Ljubljana. 12970-6

Ure

zlatino nudi za birmo najcenejši Ivan P. K. iz Ljubljana, Pred škofijo 15. 12972-6

Radi selitve

takoj prodam: rabljene trgovske stelaže, omare, stenske izložbene omare, kompletne predstavitelje, stekla, vrata, pult, mizo, železno blagajno etc. Kupim rabljen železni štedilnik. Tyrševa, Stožice 170. 12909-6

Gumbi - plise

entel, azur, predstik, monogram, hitro izvrši Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Struške. 85-30

Kmetovalci

Kosilnice »Deering« in nadomestni deli zanjo so dopeljili Fr. Stupica, Zeleniška, Ljubljana — Gospodstevska 1. 12710-6

Ledno omaro

(Eikasten), dobro ohranjeno, prodam Celovška c. 79. 12900-6

Stroji

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stroji napredaj

1 lokomobila 30 Ks Lanz, 5 lokomobila 45 Ks Bpino 60 cm, 60 železnih širine in razno orodje, 1 kompletna naprava za Bismarck s 200 m dolga jekleno vrvjo. — Ponudbe na Jugoslo, Irena Industrija, Ormož. 12974-29

Glasbila

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gramofoni

različni, popolnoma novi, zelo primerni za gostilne, kakor tudi gramofonske plošče, poceni napr. daj. pri špičiji Ranzinger, Masarykova cesta 10. 12914-26

Obrt

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Maribor

Aleksandrova ul. 40. Vam izvrši prodajo ali zakup hranilnih knjižic vseh denarnih zavodov. Seme plete na vse naslove in vam podijemo gotovo vino po pošti naprej. Za odgovor priložite Din 3. znak. 12916-16

Bančno kom. zavod

Maribor Aleksandrova ul. 40. Vam izvrši prodajo ali zakup hranilnih knjižic vseh denarnih zavodov. Seme plete na vse naslove in vam podijemo gotovo vino po pošti naprej. Za odgovor priložite Din 3. znak. 12916-16

Dvostanovanjsko

hišo prodam na Polzeli št. 136. Vse postaje, vse v najboljšem stanju, lega mirna, 1000 kv. m vrta. Ogleda se lahko vsak dan. 12907-30

Enosob. stanovanje

isče družina treh članov, v bližini tramvajске postaje za mesec julij ali avgust. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mladostanovanjsko«. 12908-21a

Moderno stanovanje

dvošobno, s vsemi pritlikami, iste blizu sredine mesta, blizu samske oče, za avgust termin. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Stanovanje za avgust«. 12902-31a

Sobo odda

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobo

lepo opremljeno, s posebnim vzhodom, oddam s 1. junijem. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12968-22

Sobo

dobro opremljeno, oddam Tyrševa 15, II. nadstropje, deano. 12977-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, takoj oddam eni ali dvema osebama. Ulica na Grad 9. 12909-23

Kabinet

oddam 1. ali 35. junija v centru. Trdinova 8/III. deano. 12905-33

Veliko sobo

aventurno s hrano, oddam ugodno gospodinjico. So-poraba kopalinice, šibenič Ivana, Strossmayerjeva 4/1, deano. 12992-33

UPRAVNI SVET IN RAVNATELJSTVO

OBRTNE BANKE V LJUBLJANI.

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

12973-1

Kupim

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Športni čoln

dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ribičje«. 12973-78

Otroški tricikel

kupim za zmerno ceno. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12905-7

Kapital

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslovov 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Hranilne vloge

Mestne hranilnice Ljubljanske več stotisoč takoj prodam prevzame tudi v zame. — Vlogo hranilnega in po sojlinnega zavoda večji znesek pa prodam, vnovi pa hranilne vloge ljudske posojilnice v Celju in razne članice Zdravne zveze po najvišji ceni takoj v gotovini. Al. Planinšek, Ljubljana, Beethovnova ul. 14-I, telef. 35-10. 12788-16

Bančno kom. zavod

Maribor Aleksandrova ul. 40. Vam izvrši prodajo ali zakup hranilnih knjižic vseh denarnih zavodov. Seme plete na vse naslove in vam podijemo gotovo vino po pošti naprej. Za odgovor priložite Din 3. znak. 12916-16

Dvostanovanjsko

hišo prodam na Polzeli št. 136. Vse postaje, vse v najboljšem stanju, lega mirna, 1000 kv. m vrta. Ogleda se lahko vsak dan. 12907-30

Enosob. stanovanje

isče družina treh članov, v bližini tramvajске postaje za mesec julij ali avgust. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mladostanovanjsko«. 12908-21a

Moderno stanovanje